Cum sa traiesti cu parintii fara sa-ti pierzi mintile

Ken Davis

Dedic această carte celor trei femei din viaţa mea: Diane, Traci şi Taryn. Vă iubesc.

INTRODUCERE

MULŢUMIRI

Aş dori să-mi exprim recunoştinţa faţă de cei enumeraţi mai jos, care m-au încurajat şi şi-au rupt din timpul lor ca să discutăm despre cartea de faţă. Multe din sugestiile lor au fost incluse în această lucrare.
Keith Olson, îţi mulţumesc pentru ajutorul tău nepreţuit şi pentru timpul pe care mi l-ai acordat.
Kathy Colebank, îţi mulţumesc că ai transformat manuscrisul acestei cărţi, aducându-l din starea de haos la coerenţă.
Tim Swift, îţi mulţumesc că ai crezut suficient în mine şi m-ai ajutat să transform în realitate visul acestei cărţi.
© 1998 for trie Romanian edition by Operation Mobilisation. Toate drepturile rezervate.
Traducere Voicu Bojan
Traducerea a fost făcută după originalul din limba engleză
"How to Live with Your Parents without Losing Your Mind"
(Zondervan Publishing House / Crand Rapids, Michigan).

Există sute de cărţi care îi sfătuiesc pe părinţi cum să-şi crească copiii, însă există foarte puţine care să-i ajute pe adolescenţi să trăiască cu cei care citesc cărţile respective. Cartea de faţă este tocmai de acest gen.

Mulţi mi-au spus: "Eşti prea idealist. Copiilor nu le pasă câtuşi de puţin să-şi îmbunătăţească relaţiile cu părinţii, ba mai mult, le lipseşte total deprinderea de a ameliora aceste relaţii". Eu nu sunt de acord. Cred suficient de mult în voi casă fiu convins că vă pasă cu adevărat şi că sunteţi în stare să produceţi o schimbare în familiile voastre.

Când mi s-a născut primul copil, am fost în al nouălea cer, însă entuziasmul meu a fost tăiat pe loc de prietenii care mi-au spus: "Stai să vezi când o să înceapă să-ţi umble în două picioare — va fi atât de groaznic încât o să-ţi doreşti să nu fi avut niciodată copii". A început într-adevăr să umble, ne-am obişnuit şi nici măcar n-a fost aşa de groaznic.

Plini de bune intenţii, prietenii au continuat: "Aşteaptă să înceapă şcoala... Se va transforma într-un străin de nerecunoscut". Rând pe rând, copiii mi-au ajuns şi la şcoală însă, în afară de nişte mici dificultăţi de adaptare, mi-au rămas aceiaşi prieteni dragi pe care îi ştiam dintotdeauna.

însă avertismentele cele mai tari au rămas la urmă: "Să vezi când ajung la liceu. N-o să mai încapi în casă. Vei avea de-a face cu răzvrătirea, lipsa de încredere şi imposibilitatea comunicării. Mare lucru dacă nu o să cedezi psihic..." Am aşteptat cu groază ceasul răzvrătirii, dar acum, când fiica mea este adolescentă şi este la liceu de mai bine de un an, îmi dau seama că încă n-am trecut prin nici una din catastrofele prezise. Trebuie să recunosc însă că mi-am dezvăluit cu destulă reticenţă bucuria secretă că relele n-au avut loc, fiindcă ştiu că, invariabil, când voi rosti acest lucru mi se va spune că, de fapt, ziua fatală n-a sosit, dar se apropie cu paşi repezi.

Fără îndoială, fiecare din perioadele amintite mai sus au adus schimbări în dezvoltarea copiilor mei şi nu de puţine ori ele n-au fost deloc uşor de acceptat de către cel care vă vorbeşte. Am fost într-adevăr confruntat cu revolte, răspunsuri obraznice, şi câteva partide zdravene de ceartă —însă previziunile sumbre despre o întrerupere a relaţiilor de familie nu s-au împlinit niciodată. Nu pretind că acesta ar fi meritul meu. Parţial, acesta se datorează acelei femei minunate care poartă titlul de "mamă" în casa noastră, dar mai ales cred cu convingere că cel mai
mare merit se cuvine să fie atribuit binecuvântării lui Dumnezeu şi celor doi copii care, fiecare în parte, s-au străduit să facă demonstraţia dragostei Lui.

în cei cincisprezece ani de când lucrez cu tineri, am întâlnit copii din familii sfâşiate de conflicte demonstrând aceeaşi dragoste; pe de altă parte, am văzut adolescenţi din familii foarte iubitoare făcând alegeri care i-au întristat enorm pe părinţi. Fără îndoială, datorită celei de a doua categorii, atât de mulţi adulţi mi-au spus că voi, adolescenţii, nu sunteţi în stare să puneţi la bătaie acea dragoste şi înţelepciune care să ducă la înţelegere în casele voastre şi o astfel de afirmaţie nu face decât să vă împovăreze cu o vină ce nu vă aparţine. Personal, am mai mare încredere în potenţialul vostru decât se spune şi, câtă vreme principiile din această carte sunt bazate pe cuvintele Scripturii, putem presupune că însuşi Dumnezeu a văzut în voi o speranţă pentru viitor. în cel mai rău caz, cartea de faţă vă va oferi nişte linii directoare spre care să vă îndreptaţi atenţia.

în viaţa mea zilnică de creştin alunec şi cad, însă de fiecare dată îmi ridic privirea şi văd mâna întinsă a Tatălui meu ceresc aşteptând să mă ajute, şi, de fiecare dată, aceleaşi linii directoare din Scriptură, care m-au adus unde mă aflu, sunt cele care mă ajută să fac un pas înainte. în cel mai bun caz, această carte vă va sluji ca sprijin şi mijloc prin care să reuşiţi într-o zi să trăiţi pentru Hristos în familiile voastre. Dacă pe măsură ce citiţi veţi observa că familia voastră nu intră în tiparele oferite de noi aici, nu vă lăsaţi cuprinşi de disperare, deoarece principiile dragostei pe care Hristos le-a trasat pentru noi funcţionează

în orice situaţie. Fie că sunteţi dintr-o familie cu un singur părinte, fie că aţi fost înfiat sau aveţi ambii părinţi şi familia trăieşte în armonie, sau se confruntă cu necazuri, veţi găsi un ajutor în această carte. Ea este scrisă pentru voi fiindcă voi sunteţi fermentul schimbării. Dumnezeu nu aşteaptă de la voi să reuşiţi total şi imediat, ci vrea să aveţi dorinţa de a încerca.
Refuz ideea de a aştepta ca propriii mei copii să se transforme în monştrii despre care se tot vorbeşte. în schimb, încerc să-i privesc la fel cum vă privesc pe voi şi cred că deţineţi acel potenţial de a-l urma pe Hristos şi, implicit, de a schimba ceva în viaţa pe care o trăiţi, şi anume ceva care să aibă rezonanţă şi în familiile voastre. Aşa că, în ciuda ideii că adolescenţa e o vârstă plină de necazuri şi dileme, n-aţi dori mai degrabă să refuzaţi "inevitabilul" şi, în mijlocul îndoielilor, să-l lăsaţi pe Hristos să vă înveţe cum să trăiţi în dragoste în casele voastre?

PARTEA I

Gata de start

Marele "maestru al micilor diferenţe"

CAPITOLUL 7

Marele "maestru al micilor diferenţe"

Negura prefăcea copacii şi stâncile în vedenii, în timp ce băiatul se îndrepta către marginea pajiştii. Se opri chiar înainte de a intra în pădure pentru a-i avertiza de întoarcerea sa pe şacalii flămânzi ce se înfruptau din leşul leului mort ce zăcea nu departe. "Ai grijă, vor încerca să-ţi răpească şi oile", şopti pentru sine.
Un fior de încântare îi străbătu şira spinării când îşi aminti de forţa ce îl stăpâni, când fusese atacat de leu. Pentru o clipă îi fusese teamă, dar deodată teama i-a fost copleşită de un val de nebănuită putere şi în câteva clipe leul zăcea mort. Oare n-ar putea folosi aceeaşi putere împotriva duşmanilor poporului său? se întreba în timp ce străbătea giulgiul de ceaţă al pădurii. Oare forţa aceea nu îl însoţea întotdeauna? Dacă ar fi fost numai leul, ai fi putut spune că a avut parte doar de şansă, ori de un noroc orb, însă a fost şi ursul. Când s-a simţit străbătut de acel val de putere, a sfâşiat ursul în două cu propriile mâini.
Se mişca tot mai grăbit prin aburii umezi; dimineaţa dădea viaţă pădurii, iar soarele stătea să răsară. Nu peste mult timp va fi alături de fraţii săi. Se ruga să nu fi fost ucişi în luptă; poate totuşi astăzi îi va putea salva, poate azi va fi ziua în care îşi va folosi forţa împotriva duşmanului. Cât de mult visase să guste din pelinul bătăliei, avându-i alături pe fraţii săi — însă niciodată nu-i fusese dată această şansă. Uneori îşi dispreţuia tinereţea ce îl făcea să se simtă atât de neajutorat. Doar celor mari le era sortit să schimbe cu adevărat lucrurile. Doar sângele unui bărbat adevărat putea fi vărsat pentru a păstra vie libertatea poporului său.
Atunci, tatăl lui îi dădu voie să ducă merindea luptătorilor din primele linii. în toate lunile ce trecură fu martorul umilinţei pe care armata lor o suferise din partea inamicului ce îi înfricoşa atât de tare, încât oamenii lui de abia mai luptau. Un uriaş înfricoşător redusese o întreagă armată la tăcere făcând-o să-i tremure la picioare. îi luase în derâdere întocmai ca o pisică ce se joacă cu şoarecele înainte de a-l ucide. Până la asaltul final era doar o chestiune de timp, iar apoi tot poporul urma să fie dus în sclavie. Băiatul nu ştia exact ce va face, însă cu siguranţă astăzi va întreprinde ceva.
Sacul cu merinde i se adâncea dureros în umeri în timp ce se apropia de tabără. Soarele încă nu răsărise, iar pâcla umedă împrumutase ceva din răcoarea
morţii. Peste tot în jurul lui, soldaţii se străduiau să se pregătească de bătălie scoţând strigătul tradiţional de luptă, însă acel strigăt, jefuit de toată măreţia lui de evenimentele din ultima vreme, nu mai era decât un ţipăt strident, din care răzbătea laşitatea.
Regele încercase din răsputeri să-şi impulsioneze oamenii oferind bogăţii şi chiar mâna frumoasei sale fiice oricărui soldat care îl va ucide pe teribilul uriaş, însă nimeni nu făcu vreun pas în faţă. Băiatul se eliberă de povara de pe umeri şi se alătură soldaţilor. Vorbele pline de venin ale vrăjmaşului se rostogoleau spre ei umplând valea, ajungând aproape de nesuportat. în timp ce se căţărau pe o movilă mai răsărită încetă şi ultimul strigăt anemic de luptă, fiind înlocuit de şoapte îngrozite, pline de teamă. Apoi, deodată, îl văzu.
Ceaţa ce se ridica îl făcea şi mai mare, în timp ce soldaţii din jurul lui păreau şi mai mici, asemeni unor furnici. Chiar şi de la acea depărtare băiatul putea zări ura nespusă ce ardea în ochii injectaţi ai uriaşului. Văzuse aceeaşi căutătură sălbatică în ochii leului, chiar înainte să atace. Apoi privirile li s-au întâlnit, iar băiatul s-a simţit năpădit de puterea ce izvora dintr-un suprem dispreţ. Cu încetinitorul, ca într-un vis urât, grotesca arătare înainta, scuipând ocări de nedescris. Armata se risipise de groază, în timp ce băiatul rămăsese pironit locului, într-o nemişcare de gheaţă. Până şi fraţii lui îl acuzaseră că e doar un băieţandru înfumurat care caută cu lumânarea vărsare de sânge. Oare ce forţă ciudată deţine acest om? se întreba tânărul. Regele a oferit mari bogăţii şi favoruri celui care îl va ucide pe acest monstru. Oare de ce n-a încercat nimeni să-l înfrunte? Nu întrebarea în sine era cea greu de acceptat, ci vârsta lui. Un biet tinerel nu are dreptul să pună astfel de întrebări.
Deodată, dealurile răsunară de un blestem tunător. Potrivnicul era acum mult mai aproape, înfuriat la culme de cel care a avut îndrăzneala să nu se clintească. Duhurile de singurătate şi teamă ce îl

încercaseră pe băiat, trecură la fel de rapid precum veniseră, făcând loc aceleiaşi puteri pe care o resimţise înainte de a ucide ursul şi leul. Ştia că Dumnezeu nu-l va părăsi tocmai acum. Făcu câţiva paşi, se aplecă şi culese cinci pietre şlefuite din albia pârâului.
Pe măsură ce înainta, auzea respiraţia grea a oamenilor din spatele lui. Doar armura ucigaşului cântărea mai mult decât întreg trupul băiatului. Ce pot face cinci biete pietre şi o praştie de păstor în faţa atât de multor atuuri? De ce este în stare un biet tinerel necopt în faţa unui supraom gigantic? Când groaznicul luptător îşi dădu seama că cel care îi stătea în faţă era doar un copil, se umplu de o mânie izvorâtă din mândrie rănită şi grăbi pasul spre el să-l ucidă.
Soldaţii priveau deznădăjduiţi cum băiatul păşea înainte spre a-şi întâlni moartea. In timp ce alerga, băgă mâna în buzunar, scoase o piatră şi o puse în praştie. Orice umbră de îndoială sau teamă se risipi — vraja malefică exercitată de uriaş fu ruptă de puterea adevărului. Domnul, Dumnezeul lui Israel, care fusese cu el când a ucis ursul şi leul, îi onora acum credinţa cu o putere gata să sfărâme acest zid de netrecut.
Orele de exerciţiu de pe povârnişurile munţilor îi imprimaseră precizie în mişcări. Praştia se roti cu şuier deasupra capului său, iar apoi, cu un pocne piatrsa porni drerpt la ţintă. Cînd fu lovit, uriaşul se afla doar la cîţiva paşi d3e flăcău; picioarele i-au fost parcă secerate în timpul mersului, iar trupul mătăhălos se prăbuşi cu zgomot la cvîţiva paşi de băiat. În ultimele clipe de viaţă, uriaşul privi în ochii limpezi ai băiatului şi în acel moment deveni şi el conştient de puterea unui Dumnezeu viu şi atotputernic întrupată în cel mai clar mod în viaţa unui tînăr pe nume David. Pentru goliat, această înţelegere veni puţin prea tîrziu. Dar ce are aface povestea lui David şi goliat cu părinţii tăi. Nimic mai simplu. Poţi folosi lecţia despre credinţa lui David pentru a trăi în pace şi bună înţelegere cu părinţii. Însă, înainte de a ţîşni pe uşă să cauţi 5 pietre de rîu, şlefuite, cu care să dai după tatăl sau mam ta, încearcă mai biune să arunci o privire spre paginile care urmează. Vreau să te aut să înţelegi că acelaşi Dumnezeu care l-a ajutat pe David să treacă peste obstacolele aparwent imposibile te poate ajuta şi pe tine. De fapt, există nişte paralelisme uimitoare întere povestea lui David şi multe din situaţiile pe care l întîmpini în familie; urmărind paşii fcuţi de David pentru al învinge pe goliat îţi vei da sweama că poţi folosi metodele respective pentru a te pune în ordin cu cei din dfamilie. Înainte de toate, David ştia cît de mare este uriaşul şi acest lucru este foarte important. Apoi şi-a dat seama că trebuie făcut ceva şi că Dumnezeu l-a ales tocmai pe el să facă acel lucru, iar, în cele din urmă, şi-a pus pur şi simplu încrederea în El şi a l fpte. Haideţi să aruncăm o privire asupra paşilor care trebuie făcuţi pentruca rezultatul fnal să fie o schimbare semnificativă în admosfera din familie.

Cît de mare este uriaşul

Găsirea uni soluţii pentru problemele pe care l ai cu părinţii poate părea l fel de dificilă cu a te lupta cu un uriaş de 10 ori cît tine. Cei mai mulţi din adolescenţii cu care am stat de vorbă în ultimii 20 ani aveau pea puţine speranţe că necazurile le-ar putea fi vreodtă rezolvate –al că au încetat să-şi mi bată capul să încerce. Un tînăr îmi spunea: Ştii, părinţii nici nu stau măcar de vorbă cu min decît atunci cînd sunt în încurcătură, sau cîn mă roagă să fac una sau alta. După ce le-am prezentat unor tineri un pln privitor l respectul de sine, o fată de 16 ani a venit şi mi s-a confesat. Mi-ar place să cred că e ceva de capul meu, că sunt valoroasă în vreun fel dar nu sunt sigură de aceasta. Pritnii îmi sun c aşa est, însă şi înainte de a mai putea să continue a început să plîngă. Am stat în tăcere cum plîngea. Cînd şi-a rgăsit cumpătul a continuat: Aş vrea să ştiu că mama vede ceva valoros în mine. Apoi a început din nou să plîngă şi, printre suspine, mi-a spus că nu demult fusese internată în spital şi că doctorii au căzut de acord că ar putea fi ceva destul de serios. Dar mama ei a refuzat să treacă pe la spital, motivând că are o întâlnire importantă. Mesajul mamei pentru tânăra mea prietenă era clar ca lumina zilei: Chiar dacă viaţa îţi este ameninţată, planurile mele sunt mai importante decât persoana ta. Cât de neajutorată trebuie să se fi simţit biata fată.
Majoritatea tinerilor doresc să-şi petreacă în casă cât mai puţin timp posibil. Pentru ei, casa nu este tocmai locul ideal în care să te afli. Unii simt că părinţii nu-i înţeleg — şi chiar au dreptate. Patruzeci la sută din cei intervievaţi într-un recent sondaj au afirmat că părinţilor nu le pasă de problemele cu care ei se confruntă zilnic.
Când citeşti întâmplările şi statistica de mai sus şi când te gândeşti la propria ta situaţie din familie, orizontul pare să se întunece şi totul sună din ce în ce mai trist. Nu va fi tocmai uşor să provoci o schimbare de atitudine în casa ta. Obstacolele sunt uriaşe şi, întocmai ca şi David, ai în faţă o namilă, însă este cu atât mai important să îţi dai seama că scopul pe care ţi l-ai propus nu este imposibil. Nu face din uriaş o sperietoare mai mare decât este în realitate. Sunt convins că în armata regelui Saul erau o seamă de oameni care nici nu-l văzuseră pe Goliat în carne şi oase. Când îl auzeau urlând o rupeau la fugă fără să mai stea să se uite şi nu se opreau decât în spatele liniilor de luptă, spunând tuturor în gura mare că Goliat era mai mare decât un bloc de patru etaje. Şi noi facem acelaşi lucru.
Poate că ai aflat de la prieteni că pe părinţi îi doare-n cot şi te-ai hotărât să renunţi la luptă pentru că oricum nu există nici o şansă ca părinţii să înveţe vreodată să te asculte şi să te înţeleagă. Ei bine, am o veste bună pentru voi. Am văzut uriaşul şi nu-i atât de mare pe cât se vorbeşte.
Am stat de vorbă cu sute de tineri pe tema familiei şi toţi aveau impresia că necazurile lor sunt de nerezolvat. Mai târziu au descoperit că Dumnezeu este destul de mare ca să-i poată ajuta —însă, la început, au fost convinşi că aşa ceva e cam fără orizont. Poate gândeşti cam aşa:
Problema mea este de nerezolvat. Părinţii mei sunt de neschimbat. Diferenţele sunt prea mari. Păcatele mele nu pot fi iertate.
Ai probleme în familie? Poţi găsi energie să treci peste necazuri de acest gen dacă reuşeşti să crezi

într-un simplu lucru:
Indiferent cât de fără speranţă pare situaţia în care te afli, Dumnezeu are puterea de a te ajuta să o rezolvi într-un mod pozitiv.
Apostolul Pavel, care a trecut aproape toată viaţa prin greutăţi aparent de netrecut, a spus: "Pot totul în Hristos care mă întăreşte". Cum spuneam, Pavel a avut de-a face cu mici probleme, cum ar fi naufragiu: puşcărie, bătăi de tot felul, muşcături de şerpi, orbire, etc. etc. Şi ce-i cu asta? N-a văzut în aceste probleme nici cel mai mic motiv să renunţe, şi asta pentru că avea legături 'sus puse'. El l-a cunoscut personal pe cel care a biruit chiar şi moartea şi s-a convins că nimic nu este prea mare şi prea greu pentru Dumnezeu.
Dacă susţii că eşti creştin, eşti conectat la aceeaşi sursă, iar Dumnezeu este specialist în lucruri imposibil de rezolvat. Odată, Isus le-a spus ucenicilor: "...este mai uşor să treacă o cămilă prin urechea acului, decât să intre un bogat în împărăţia
lui Dumnezeu" (Matei 19:24). Ce replică ai fi avut dacă erai unul dintre ucenici? Precis te-ai fi gândit: Chiar dacă până la urmă ai reuşi să strecori o cămilă prin urechile acului, te-ai alege cu una teribil de şifonată. "Cine poate atunci să fie mântuit?" s-au întrebat ucenicii. Iar Isus a dat adâncime spuselor sale, zicând: "La oameni lucrul acesta este cu neputinţă, dar la Dumnezeu toate lucrurile sunt cu putinţă".
A reuşi să faci demonstraţia dragostei lui Hristos în faţa membrilor familiei tale pare un lucru destul de greu de realizat — dar nu uita că nu eşti lipsit de ajutor de sus. Leul n-a fost destul de mare ca să-l sfârtece pe David. Goliat însă era suficient de mare ca să intimideze o armată întreagă, dar înfrângerea lui s-a dovedit a fi o joacă de copil pentru Dumnezeu şi pentru credinţa fermă a unui tânăr. Starea de lucruri din familia ta nu este atât de copleşitoare încât să nu poată fi depăşită de tine şi Dumnezeu împreună. Nu e nici un rău să te înfricoşezi în faţa obstacolelor ce par de netrecut, dar nu uita nici o clipă că Dumnezeu se află deasupra lor şi că este mai puternic. El este Marele "Maestru al micilor diferenţe", iar tu împreună cu El sunteţi o echipă câştigătoare.

Recunoaşte că trebuie întreprins cei/a

Sper din toată inima că nu eşti mulţumit cu statutul pe care îl ai în casă; şi mai sper că, deşi nu ai habar ce ar trebui să întreprinzi, eşti gata să încerci să faci ceva. Din nefericire, mulţi tineri renunţă să-şi mai bată capul cu problemele din familie, aşteptând să-şi ia zborul din cuib. Cu alte cuvinte, preferă să ignore dificultăţile, în speranţa că nu va trece mult şi vor scăpa de ele. Dacă această soluţie ar fi valabilă, cartea de faţă s-ar încheia chiar aici, însă a închide ochii în faţa problemelor nu poate fi o rezolvare ci, în cel mai bun caz, o amânare. Dacă nu iei taurul de coarne cât mai rapid, vei avea surpriza să descoperi îngrozit că toate aceste probleme te vor urmări şi după ce vei fi părăsit casa părintească. Vor fi cu tine la serviciu, în noua ta familie şi, în general, în toate relaţiile interumane cu care te vei confrunta. Profesionştii care se ocupă de deţinuţi susţin că acest lucru este adevărat. Cei mai mulţi dintre cei închişi n-au învăţat niciodată să trăiască acasă, n-au suportat autoritatea părinţilor şi abia au aşteptat să scape de ei, părăsind familia. Aceştia au refuzat în mod constant să se confrunte deschis cu problemele lor şi drept răsplată, necazurile de care au fugit i-au urmărit mereu.
David ar fi putut alege să nu-l bage în seamă pe Goliat, dar acest lucru nu l-ar fi trimis pe Goliat la plimbare. Filistenii ar fi cucerit ţara şi David şi-ar fi trăit restul vieţii în sclavie; în schimb, a ales să înfrunte problema cu curaj şi să-şi salveze atât poporul, cât şi propria piele.
în fiecare familie există loc pentru mai bine, iar acei ce spun, "la mine în casă nu sunt probleme" află mai târziu că de fapt probleme erau, doar că nu le vedeau ei. într-adevăr, poate familia ta este mai brează decât oricare alta, însă asta nu înseamnă că trebuie să ratezi ocazia de a o face să meargă şi mai bine. Nu contează că cei mai mulţi dintre prietenii tăi n-au de gând să facă nimic pentru a-şi îmbunătăţi relaţiile de familie; nu contează că obstacolele sunt mari şi multe.

întocmai ca şi David, poţi să alegi să fii un omorâtor de uriaşi, poţi alege să faci un pas înainte din mulţime şi această alegere se va transforma într-o provocare cum n-ai cunoscut mai înainte şi care te va angaja într-o aventură ce-ţi va afecta tot restul vieţii.
Nu uita un lucru! Dacă te-ai hotărât să-l urmezi pe Hristos şi vrei să-ţi trăieşti viaţa călăuzindu-te după principiile Sale, atunci nu este cale de mijloc. Porunca a cincea sună foarte clar: "Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta" (Exod 20:12). Scriptura nu evită să vorbească cu claritate despre acest subiect. în Romani 1:30 cei care nu-şi ascultă părinţii sunt incluşi în aceeaşi listă cu 'urătorii de Dumnezeu' şi 'născocitorii de rele'. Nu e tocmai tipul de listă pe care îţi doreşti să apari. Dumnezeu vorbeşte foarte clar când afirmă că lipsa de dorinţă în a demonstra dragostea Lui în familie nu este altceva decât un semn de răzvrătire împotriva Lui, însă, în acelaşi timp, subliniază că efortul de a-ţi cinsti părinţii cum se cuvine va fi răsplătit printr-o schimbare minunată a cursului vieţii tale.
Mai mult decât atât, şansele de a fi pregătit pentru o bună relaţie cu viitorii tăi copiii cresc în mod considerabil. Mama obişnuia să-mi spună: "Vei putea să-ţi dai seama cum se va purta nevasta cu tine observând cum se poartă cu tatăl ei". Avea perfectă dreptate. în principiu, vei duce cu tine în căsnicie aceeaşi atitudine şi aceleaşi tipare de comportament pe care le-ai demonstrat faţă de părinţii tăi şi pn.ilr loc MI.II «Ir ,K cei ,i jnsisl.il I Himnezeu să ne străduim să trăim în armonie i ıı |Hopliii |i.liin(i
l.il.l (,'iit'v.i exemple (c PIIINIICI/.I I ,ii de important este acest lucru pentru l înmiir/cu (ojin, ,isi ulUJi in I)oiiiriul de p<1rinjii voştri, căci este drept. 'Să i iir.ic.ii |H< i.ii.il i.iu şi pe m.im.i i.r este cea dintâi porunca însoţită de o făgăduinţă — 'ca să fii fericit şi să trăieşti multă vreme pe pământ'"(Efeseni 6:1-3) Vezi? Conform Bibliei, eforturile pe care le vei face îţi pot prelungi viaţa. Coloseni 3:20 spune: "Copii, ascultaţi

de părinţii voştri în toate lucrurile, căci lucrul acesta place Domnului". Dacă ascultarea de părinţi place Domnului, bagă bine de seamă ce poate însemna şi cum te poate afecta neascultarea de cei care ţi-au dat viaţă. în cinci locuri diferite (Exod 21:7, Levitic 20:9, Proverbe 20:20, Mâţei 15:4 şi Marcu 7:10) Dumnezeu spune că oricine se poartă nevrednic cu părinţii săi trebuie pedepsit cu moartea.
.
Nu ai cumva impresia că Dumnezeu nu-i prea are la inimă pe cei care îşi desconsideră părinţii? Eu n-am glumit când am spus că nu există alternativă şi este clar că nici Dumnezeu nu glumeşte. Este bine, este înţelept, este important şi este sănătos să învăţăm să ne iubim părinţii. în Ioan 13, Hristos le-a spus ucenicilor că oameni îi vor recunoaşte ca şi urmaşi ai Săi, dacă se vor iubi unii pe alţii cu aceeaşi dragoste cu care i-a iubit El. Nimic nu reflectă mai clar decizia de a-l urma pe Hristos mai mult decât dragostea. Pot să-ţi ascult mărturia de credinţă şi totuşi să nu ştiu cât eşti de încredinţat să-l urmezi pe Hristos, sau te pot asculta cântând minunat, ori să te văd activând în biserică şi totuşi să nu am o privire realistă asupra credinţei tale. în schimb e de ajuns să te văd stând o oră împreună cu părinţii ca să-mi fac o idee clară despre cât eşti de serios în credinţă. Dacă refuzi să-ţi iubeşti familia, dă-mi voie să pun sub semnul întrebării adâncimea dragostei tale pentru Hristos. 1 Ioan 4:20 spune: "Dacă zice cineva: 'Eu iubesc

pe Dumnezeu', şi urăşte pe fratele său, este un mincinos".
Să fim realişti. Dacă acum există probleme serioase între tine şi părinţii tăi, nu te aştepta să dezvolţi peste noapte o atitudine pozitivă faţă de ei. Poate dura ani de zile până să capeţi constanţă într-o astfel de dragoste, însă dacă nu începi acum, schimbarea nu va avea loc niciodată. Multe dintre poruncile lăsate de Isus nu sunt uşor de urmat şi cu atât mai puţin aceasta, dar asta nu te absolvă de responsabilitatea de a încerca să tinzi înspre împlinirea scopurilor pe care El ni le-a pus înainte.
Când şi-a trimis ucenicii, Domnul le-a spus să fie întâi martori în Ierusalim, apoi în Iudeea, şi apoi în toate colţurile pământului. Cu alte cuvinte, i-a îndemnat să înceapă chiar de unde locuiau. Nu uita că şi tu locuieşti acasă.
Dacă eşti conştient de problemele din propria ta casă, atunci trebuie să acţionezi cumva — şi nu doar de dragul de a scăpa de ele, rezolvându-le, ci şi pentru că aceasta este porunca lui Dumnezeu. El doreşte ca atitudinea ta (cinste-şte-ţi părinţii) şi faptele tale (ascultă-i) să fie în concordanţă cu Cuvântul Său. Tu eşti singurul care poate provoca o schimbare. Totul depinde de tine. Restul armatei a dat bir cu fugiţii. Ce ai de gând să faci? Dacă ai de gând să votezi schimbarea, restul cărţii va încerca să te ajute arătându-ţi cum să faci acest lucru.

Dumnezeu te-a ales ca agent ai schimbăm în familia ta

Una dintre acţiunile cel mai des întâlnite la adolescenţii care îşi pun problema îmbunătăţirii relaţiilor de familie se concretizează printr-o rugăciune fierbinte ca Dumnezeu să schimbe modul de gândire al părinţilor. Acesta nu este un lucru tocmai rău, însă nu te absolvă de responsabilităţi. încercaţi să vi-l închipuiţi pe David îngenunchind şi rugându-se în timp ce uriaşul se apropie: "Doamne, te rog fă-l mai mic! Fă-l mai mic!". Dumnezeu l-a ales pe David, deşi părea persoana cel mai puţin potrivită pentru o asemenea confruntare. La fel, El te alege tocmai pe tine deşi, aparent, ai cea mai puţină putere şi cel mai puţin de spus referitor la ce schimbări pot sau nu pot fi făcute. Dumnezeu nu alege în funcţie de talent, putere, frumuseţe, inteligenţă sau vârstă, ci îi alege pe aceia care sunt dispuşi să-l asculte şi să se încreadă în El. Faptul că îţi pasă suficient de mult ca să citeşti până aici toate acestea, te recomandă ca unic candidat pentru această misiune.
Cu toate că nu deţii suficientă putere pentru a face schimbări de substanţă în propria ta familie, ai totuşi putere suficientă pentru a schimba cel mai important lucru dintre câte există: pe tine.
Iată de ce cartea de faţă ţi se adresează în mod special. Ea nu este scrisă ca să-ţi dea idei cum să-ţi schimbi părinţii, deoarece schimbările trebuie să înceapă de la tine. în cele ce urmează îţi voi sugera câteva lucruri practice cu care să începi, dar înainte de toate dă-mi voie să-ţi demonstrez de ce este cel mai bine să începi cu tine. la o foaie de hârtie şi fă o listă care să conţină tot ce este greşit la ceilalţi membri ai familiei şi pune numele fiecăruia în capul fiecărei coloane; apoi, notează toate modurile posibile în care aceştia ar trebui să se schimbe. Dacă tatăl tău strigă prea mult în dreapta şi-n stânga, scrie pe listă sau dacă ai un
* • «a.

rrate sau o soră care ar trebui încuiaţi într-o cameră izolată fonic, scrie pe listă. Nu te grăbi şi scrie fiecare lucru rău, oricât de mic, pe care ţi-l aduci aminte şi nu da pagina până nu te-ai gândit bine la toate. Nu lăsa absolut nimic pe dinafară. Când ai terminat şi numai bine fierbi de ciudă pentru cât de plini de greşeli sunt ceilalţi, abia atunci şi doar atunci poţi întoarce pagina de faţă.

TI-AM CERUT SĂ SCRII TOATE NEMULŢUMIRILE PE CARE LE AI ÎNAINTE DE A DA PAGINA.
NU ÎNCERCA SĂ FENTEZI!
Ar fi bine să scrii absolut tot ce ai pe inimă, aşa că treci înapoi la listă şi fă completările de rigoare.

Cum să trăieşti cu părinţii fără să-ţi pierzi minţile! Acum, c-ai ochit cu exactitate toate fisurile din
itp i/roi oX -a: .._ i
Marele "maestru al micilor diferenţe"
17
poate vrei să afli un lucru:
comportamentul alor tăi,
NU POŢI FACE NIMIC PENTRU A SCHIMBA MĂCAR UN LUCRUŞOR CÂT DE MIC DIN CELE PE CARE LE-AI SCRIS.
Oamenii nu se schimbă după cum vrei tu. Unul dintre primii paşi pe care îi poţi face pentru a porni o relaţie nouă cu familia ta este să arunci la gunoi lista pe care tocmai ai făcut-o. Sau nu! Mai bine dă-i foc şi, în timp ce arde, recunoaşte în faţa ta şi a lui Dumnezeu că *nu* poţi face nimic privitor la cele scrise pe acea listă, A sta să te gândeşti la cele scrise acolo înseamnă să te împiedici de lucruri care stau în calea schimbărilor pe care într-adevăr le poţi face.
Acum, pe o altă foaie de hârtie, scrie tot ce trebuie schimbat la tine; poate te encrve/i pre.i repede s.ui *nu* .ijuţi prin casă atât de mult cât ar trebui, sau poate iji ininji ou iji mseli părinţii. Scrie cu atenţie, fără să omiţi nimic. Ic ,11 C.IIKIıI I,I .ilisolul tot?
ImpiriiMii i II I Irislos, ,ii destulă putere să schimbi tot ce ai scris, fiindcă i. olo MVKI.I IMIK'KIIl polrujidl de schimbare care, cu ajutorul tău, poate duce la o (Illcicnj.i tic «iilil.ilc în vi.ij.i de /i cu zi, din casa în care trăieşti. Eşti o rotiţă impnil.inl.i din mei .misiuni (.ne fjco din familia ta o familie şi, chiar dacă nu te vei '.i liimb.idci ,il iu, întreg mecanismul va funcţiona altfel. Dacă insişti, învinuin-iln i pe.iljii pentru lot felul de lucruri şi continui să aştepţi să se schimbe, nu se va ml.impl.i nimic pozitiv, fiindcă aştepţi rezultate dintr-un domeniu pe care nu-l poţi controla. într-un număr al revistei *Readers* D/gest din iulie 1987 există povestea unei tinere ai cărei părinţi erau îngrozitor de reci şi lipsiţi de inimă faţă de fiica lor. Situaţia ei părea atât de lipsită de speranţă, încât a încercat să-şi ia propria viaţă; din fericire, nu a reuşit, ci a izbutit să trăiască şi să devină o adultă sănătoasă care a început să iubească viaţa. După câţiva ani, a privit înapoi şi a făcut o afirmaţie ce conţine atât cheia succesului ei cât şi al tău. "Psihologul de la şcoală mi-a dat de înţeles că trebuie să caut ajutor din partea unor organizaţii specializate, l-am spus că nu m-ar ajuta cu nimic, dacă situaţia de la şcoală şi de acasă nu se va schimba vreodată. Trecusem însă cu vederea un fapt minimal, care putea să-mi schimbe viaţa, şi anume peste acela că eu, personal m-aş putea schimba. Acum sunt o persoană atât de diferită, încât acea noapte de martie de acum şase ani mi se pare la o mie de ani depărtare."
în cazul lui David, ca şi în cazul tău sau al fetei respective, problemele se pun cam în acelaşi fel; nici el nu avea vreun rang, şi nici prea multă influenţă. Dumnezeu nu i-a cerut să schimbe ceva în cadrul armatei, sau la fraţii săi, sau la uriaşul Goliat, ci Dumnezeu este cel care l-a schimbat pe David. Toată frustrarea provocată de faptul de a fi "doar un copil" nu este suficientă pentru a-l împiedica pe Dumnezeu să te folosească. Dacă îl vei lăsa, îţi va da puterea de a provoca schimbările necesare în viaţa ta.

Increde-te în Ef

Dacă te vei încrede în El, vei descoperi cât este de credincios şi această descoperire nu îţi va schimba doar situaţia din familie, ci întreaga viaţă, aceasta însemnând fie doborârea unui uriaş, fie eliberarea de sub tirania drogurilor, fie depăşirea unei situaţii imposibile acasă, sau încercarea de a găsi un sens al existenţei. Dumnezeu este specialist în obstacole de nedepăşit, trecând chiar peste încercarea cea mai grea cu putinţă, atunci când a trimis în lume pe propriul Său fiu să moară pentru tine. Când, prin credinţă, îţi pui nădejdea în Hristos şi eşti convins că El îţi iartă păcatele, atunci primeşti şi o putere suplimentară care te ajută să treci peste greutăţile zilnice. El este 'Domnul imposibilului' şi fără El nu eşti decât o oaie pierdută şi neajutorată, care nu este în stare să înfrunte nici măcar un pitic, darmite un uriaş. Dacă toate acestea sună bine, schimbarea poate începe aici şi acum, iar dacă nu ai făcut-o niciodată, cere-i iertarea păcatelor, încredinţează-ţi viaţa lui Hristos şi lasă-l să te transforme în acea persoană care trebuia să fii pentru că aşa ai fost creată. El este cel care are puterea de a împlini ceea ce ţie îţi pare imposibil, de a te transforma dintr-o 'oaie pierdută' într-una găsită, dintr-un învins într-un învingător, cu alte cuvinte de-a face din tine un Copil al lui Dumnezeu. Vei descoperi că îi poţi încredinţa toate domeniile vieţii tale de zi cu zi şi, în caz că ţi-ai pus deja viaţa în mâinile Lui, nu ezita să o mai faci o dată chiar acum. Modul în care ne demonstrăm credinţa în Dumnezeu se rezumă la simpla ascultare. Doreşti să-l asculţi aşa cum te îndeamnă Duhul Sfânt? Dacă da, atunci fii gata, pentru că te vei afla faţă-n faţă cu puterea unui Dumnezeu viu, nu Unul despre care ai auzit sau ai citit, ci Unul care lucrează în mod direct în viaţa ta.

(e se află în capul unui părinte?
19
CAPITOLUL 2

Ce se află in caput unul părinte)

Să fie oare acolo un mic circuit, programat să-ţi ruineze viaţa? Sau ce să fie lucrul acela care îi face atât de neîncrezători şi îi determină mereu să pronunţe cuvântul "NU"? De fapt, există cu adevărat ceva în capul unui părinte?

Ei bine, capitolul de faţă încearcă să răspundă la câteva din aceste întrebări, ajutându-te să pricepi cum gândeşte un părinte şi ce îi face pe aceşti oameni complet nerezonabili, inflexibili şi ciudaţi, pe nume părinţi, să facă ceea ce fac.

în capul unui părinte nu se ascunde nici un duşman

Dacă ai între 13 şi 20 de ani, probabil că deja ţi-e clar şi eşti convins că în fiecare dimineaţă, când părinţii tăi pun piciorul jos din pat, primul lucru care le trece prin cap este: "Oare azi cum să-i mai fac să sufere?"

Nimic nu este mai departe de adevăr; sigur, există o grămadă de exemple, în propria ta familie şi în filmele de la TV, care te duc cu gândul la ideea că părinţii şi copiii lor adolescenţi sunt mereu pe picior de război, mereu gata să se distrugă reciproc. Deseori, părinţii apar în filme ca fiind răi, fără milă şi chiar proşti. Dacă ai de gând să înghiţi aşa ceva, te poţi aştepta la probleme, pentru că, pur şi simplu, părinţii nu-ţi sunt duşmani. înţelegerea acestui lucru e primul pas în a descoperi ce este în capul alor tăi. Dacă perseverezi în convingerea că părinţii există doar pentru a-ţi face ţie viaţa acră, îţi va fi imposibil să trăieşti în pace cu ei, dar, crede-mă, ştiu că nu e întotdeauna uşor să-ţi zdruncini această convingere.

Una din primele experienţe conştiente din îndepărtata noastră copilărie se leagă de ideea că cea mai mare responsabilitate a lui mami şi taţi e să nu ne lase să ne distrăm. Una din primele mele amintiri e cum am luat o palmă peste mână tocmai când eram pe punctul de-a băga un cui în priză. Oare de ce recurgeau la forţă aceşti uriaşi plini de cruzime doar ca să nu mă lase să experimentez bucuria de-a băga acel obiect în acea gaură care era clar făcută pentru acel cui? Pe atunci îmi părea că singurul lor scop era să nu mă lase să mă bucur de viaţă. N-am reuşit niciodată să mă bucur de fiorul celor 110 volţi, trecând prin trupuşorul

CE ESTE ÎN CARII UNUI

TEAMA DE EŞEC
NU ÎNTOTDEAUNA EXPRIMATĂ
SPIRIDUŞUL CEL RĂU
COMPORTA AMENTUL CIUDAT-SUPAPĂ
DE
DECLANŞAREA PRESIUNII
CELULE
ARSE DIN
CREIER
VORBE
LIPSITE DE
SENS
FIŞIERELE
SPIRIDUSULUI
PLINE DE IDEI
GROAZNICE

IMŢUL AUTORITĂŢII
INTENŢII BUNE
BUTONUL PANICII PĂRINTEŞTI
MEMORIA COMPUTERULUI CONŢINE UN SINGUR CUVÂNT "NU'
DORINŢA DE A FI IUBIT
EGO FOARTE FRAGIL

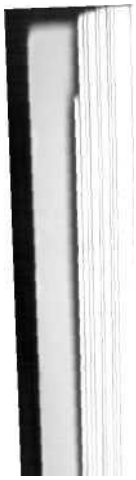

meu plăpând. De ce îmi refuzau această experienţă?

Acum câteva zile am împlinit 40 de ani. De câteva ori în aceşti ani am trăit experienţa celor 110 volţi străbătându-mi trupul (care nu mai e demult plăpând); n-am făcut-o niciodată intenţionat şi o dată era să mă coste chiar viaţa. Acum ştiu de ce am luat acea palmă peste mână. Aşa că atunci când propria mea fiică a descoperit priza şi a încercat să introducă în ea o pilă de unghii, i-am dat la rândul meu peste mână, zicând "NU!". S-a uitat la mine cu aceeaşi privire cu care mi-am fixat şi eu părinţii; o privire cu ochii mari deschişi în care se amesteca mirarea cu durerea şi care parcă spunea: "De ce nu laşi omul să se amuze puţin?" Ea nu ştia că un comportament ca al ei îi cam înţepeneşte pe micuţi, cam de tot şi cam pe veci. Nu încercam să-i împiedic joaca, ci tocmai îi salvam viaţa.

Mulţi am trecut prin chestii asemănătoare în frageda noastră pruncie şi unul dintre primele cuvinte pe care le-am învăţat a fost "NU!". Nu "taţi", nici "mami", nici "biscuit", ci "NU!", şi astfel ajung copiii să creadă că părinţii sunt duşmani ce le încurcă planurile de joacă, pentru că nu toţi părinţii îşi pierd timpul să dau explicaţii de fiecare dată când spun "NU!". Sau sunt vremuri când asemenea explicaţii sunt cam imposibile. încercaţi să-i explicaţi unei fetiţe de 2 ani cum vine (hcsii.i **cu** cuiul în priză: micuţe lucruri pe nume electroni vor alerga de-l bi.iţiilui ci în sus, făcându-i părul să stea perfect vertical şi degetele de la ;.\ li IM K ■)',(■ Sună rău? în **lumea celor doi** ani sună teribil de distractiv, iar 11 e iinpirdii .i .r.U.-l de experienţe minunate e considerat un monstru. Dacă ai iinji i .ne ,iu i.ilxl.nc s,i ii explice fiecare decizie şi gest, atunci poate îi înţelegi bine, il.n il.H .i .II i.ii nu sunt aşa, atunci ai dificila misiune de a privi înapoi ii.nul explicţii la anumite hotărâri ale lor, pentru a vedea care le sunt motivaţii.

în capul părinţilor există un reflex automat pentru NU

De ce zic mereu "nu"? Unul din motivele pentru care părinţii nu-şi comunică întotdeauna motivele e pentru că poate nici măcar nu ştiu care le sunt motivele. De exemplu, într-o zi, pe când avea 7 ani, Traci a venit în fugă la mine, abia respirând: "Taţi, pot să dorm la Kim în noaptea asta?" După o pauză dramatică şi câteva mişcări galeşe din pleoape a adăugat "Te iubesc, taţi".

Răspunsul meu a sosit imediat. "Nu", i-am spus, nu pe un ton rău, însă foarte horărât. "Nu" — un cuvânt scurt, puteam să-l spun şi pe litere.

"Bine", a răspuns Traci tristă.

Soţia mea, Diane, care a văzut toată scena, a prins un moment să mă întrebe: "De ce ai zis nu?"

I-am răspuns ca un tată matur, responsabil şi inteligent: "De-aia, pentru că am spus nu!" Ce vroiam să spun era: "Nu ştiu de ce am zis nu şi nici n-am chef să-mi pierd timpul să văd de ce am zis nu".

Simţeam că autoritatea îmi este pusă sub semnul întrebării. Oricum, Diane are un fel de-a sâcâi omul până la capăt şi, pe măsură ce mă presa, îmi dădeam seama tot mai mult că nu ştiam de fapt de ce am zis nu. Diane mi-a spus că Traci fusese cuminte în ultima vreme, familia lui

Kim era de treabă şi Kim însăşi era o fetiţă drăguţă şi binecrescută.

Deodată mi-am dat seama că hotărârea mea nu era doar născută dintr-un reflex, ci aveam chiar şi un motiv — încă încercam s-o protejez pe Traci. întocmai ca mine — uneori părinţii spun "nu" pentru că acesta era cuvântul cu care încercau să-ţi salveze viaţa pe când erai mic. Acum îl folosesc automat, fără măcar să mai ştie de ce. Am fost acolo când s-a născut Traci, apoi am stat treaz o grămadă de nopţi să-i aud respiraţia; când avea un an am văzut-o căzând pe scări, de la etaj; când avea doi ani am condus ca un nebun la spital atunci când s-a opărit pe picioare cu apă fierbinte. Parcă toată viaţa mi-am petrecut-o încercând s-o împiedic să-şi ia viaţa; ieri, alaltăieri, nu voia să iasă din cameră fără mine şi azi, poftim, vrea să meargă să stea peste noapte la Kim. Singură! De multe ori îmi doresc să fie la fel de dependentă de mine ca pe vremuri. Are treisprezece ani acum şi încă simt că nu e sigură pe ea fără mine. îmi dau seama cu groază că, în curând, un băiat se va învârti prin preajmă şi eu voi fi gata să-l împuşc pentru că va vrea să-mi ia fiica într-o aventură periculoasă şi plină de ispite numită "întâlnire" şi la care, cu siguranţă, nu voi fi invitat. Simt că-mi va fi foarte greu să nu spun nu.

Când am înţeles că răspunsul meu negativ la rugămintea lui Traci se născuse ilnih i>)',n|.i r\< isiv.1 şi dintr-o exagerare a rolului meu de protector, am mai IM|I'II'S şi (,i ,i< (■■.! lui IU nu i'i.i tocmai cinstit. Am greşit

neacordându-i privilegiul
■ Ir .1 ■ .ı.ı i ii Kim .Iş.ı ■ ."i in .un i.1/j;."in(lii până la urmă însă, totuşi, motivaţia mea nu lir.<•■■>■ i.....l.il.i ,i:"".'i" I).K ,1 *nu* m-ar fi presat nevasta să găsesc un răspuns
■ IM-II'III |i<),ile i ,1 n ,iş li înjclcs ni< iod.il.i de < c am spus 'nu'.
.....I Ic .HI **.irlus** |)drin(ll **de la ipltal,** păreai programat să te autodistrugi iar
H (Mii .i 'i.iii |jio)',i,iin.i)i s.i sici fu (,ilc,i dct'stei autodistrugeri. Copiii mici caută MI'" i. MM • ii **lumânarea *n* .i de la naştere:** mănâncă mici bibelouri, praf de curăţat .iil'.nii.in.i, soluţie de dezinfectat baia, precum şi alte chestii pe care le găsesc. '.uni **fnnebunlţl** după şosele aglomerate, scaune înalte şi fire electrice, în loc să-şi \.id.i de jucăriile inofensive pe care le cumpără părinţii. Ideea este următoarea: chiar dacă părinţii tăi greşesc, de cele mai multe ori motivaţiile pe care le au sunt bune. Ştiu că asta nu te prea consolează, mai ales dacă tocmai ţi-au interzis să mergi la ziua nu ştiu cui, însă faptul de a şti că ei acţionează într-adevăr din dragoste te poate determina să îţi reconsideri atitudinile faţă de ei.
Sau iată un alt lucru surprinzător. Uneori, părinţii spun "nu" doar pentru că le place să te aibă prin preajmă. îmi place să-i am pe copii lângă mine; sunt momente când vreau ca fetele mele să nu plece nicăieri doar ca să rămână cu mine însă, pe măsură ce cresc, activităţile de la şcoală, de la biserică, prietenii şi un milion de alte lucruri mărunte le ţin tot mai departe de casă. Asta se întâmplă chiar acum în familia noastră. Din nefericire, părinţii nu prea ştiu jocuri interesante în afară de a se uita la televizor, iar tu, în loc să fii undeva cu prietenii, sfârşeşti stând în casă ca prins într-o capcană. Când ţi se întâmplă chestia asta, adu-ţi aminte că tăticul şi mămica vor să te aibă prin preajmă cel puţin cât să simtă că eşti încă o parte importantă din viaţa lor. Poate părea ciudat, dar acest lucru face parte din lucrurile care au loc în capul unui părinte. Din acelaşi motiv s-ar putea să înceapă să nu-i placă pe prietenii tăi şi activităţile în care eşti implicat; ele au rostul de a te răpi din sânul familiei şi le reamintesc că nu va trece mult timp până

când te vei desprinde şi nu vei mai avea nevoie de ei. Şi ei au sentimente, la fel ca şi tine, şi vor să se simtă doriţi, iar mult din propriul lor respect de sine depinde de faptul de a fi doriţi de tine. Apoi, tocmai când eşti suficient de matur pentru a împărtăşi experienţe de viaţă, tocmai când eşti destul de matur şi copt intelectual pentru a deveni o companie plăcută, începi să cauţi cu totul alte anturaje în care să-ţi petreci timpul. Nu e nimic anormal în acest lucru, însă poate deveni foarte dureros pentru mami şi taţi. Majoritatea părinţilor se bucură să mai scape de copii pentru o vreme şi, din păcate, sunt unii care nu par să se bucure chiar deloc de compania copiilor lor. Dacă şi ai tăi sunt cam aşa, este poate pentru că sunt pur şi simplu prea ocupaţi sau prea absorbiţi de alte lucruri. Chiar dacă a trăi într-un asemenea stil nu e uşor şi ţi-ar cam putea afecta respectul de sine, acest lucru nu înseamnă că părinţii nu te iubesc.
Cât despre mine, nu-mi place să stau prea mult despărţit de copii. Lipsită de râsete, bătăi cu perne şi tărăboiul pe care îl fac copiii, casa noastră ar trage a ruină, ar suna ca o peşteră singuratică şi mie nu-mi place deloc. Părinţii se comportă de parcă n-ar putea trăi fără tine şi adevărul este că nici n-ar putea trăi fără tine; ei vor mereu să faci parte din viaţa lor aşa cum vor ca şi ei să fie o parte din viaţa ta. în mintea lor, ştiu cu precizie că te pot pierde şi că 'nu'-ul poate fi folosit ca o armă, însă nu îndreptată împotriva ta, ci împotriva forţelor care încearcă să te răpească din mijlocul lor.
Mai există un mic monstru în capul unui părinte care îi declanşează reflexul pentru 'nu' şi care poartă denumirea de "simţ al autorităţii". Autoritatea părintească se demonstrează pentru a-l face pe părinte să simtă că ţine situaţia sub control şi ea este folosită tot mai mult atunci când copilul începe să ia felurite decizii de capul lui. O mamă mi-a mărturisit că, după ce l-a lăsat pe copil în câteva locuri la rând, la un moment dat a spus 'nu' doar pentru a-şi dovedi sieşi că mai are autoritate. Şi eu am tendinţa de a face la fel — de a spune 'nu' doar de dragul de a sublinia cine este şeful. Dacă sunt silit sau provocat să-mi apăr acest drept, ai grijă! E ca şi cum ai pune sare pe rană. Părinţilor le este teamă că vor pierde controlul; a spune 'nu' înseamnă un mod de a simţi că păstrezi controlul. Ce este rău în aceasta? Ei bine, e rău, însă motivaţia care stă în spatele unor astfel de decizii nu este rea. Aceasta este o slăbiciune a multor părinţi. Sunt multe căi de a-i reasigura pe părinţi că suntîncă stăpâni pe situaţie, astfel încât să nu fie nevoie să dovedească aceasta spunând 'nu', dar despre toate acestea vom vorbi în capitolul 7.
Rolul de părinte este sortit inevitabil multor critici. Preţul de a creşte în dragoste un copil constă în faptul că uneori, ca părinte, ajungi să fii urât tocmai pentru această dragoste. Dacă te gândeşti puţin, aşa este. în cele din urmă, părinţii care nu iubesc, nu dau îndrumări şi nici nu spun niciodată 'nu'.
Când am lucrat cu băieţi care erau certaţi cu legea am observat clar lucrul acesta. Eram angajat al societăţii Youth for Christ ca şi ghid în excursii cu canoea pe râurile din nordul statului Minnesota. în fiecare săptămână îi luam pe băieţi în excursii în locuri stâncoase şi sălbatice, mulţi dintre băieţii respectivi venind de la secţia de delincventă juvenilă a poliţiei din localitate. Unul dintre cei care puneau cele mai multe probleme ne-a însoţit în expediţie trei săptămâni la rând. E tragic

să vezi un băiat de doisprezece ani care are deja un dosar penal destul de încărcat, însă mult mai trist era să vezi lipsa de bucurie a acelui copil. Nu-I vedeai să râdă, să fie mândru de ceva, să aibă un respect de sine cât de mic. Acest băiat se ura şi îi ura pe toţi cei din jurul său. Numele său era Billy. Când ne-a rugat să-l luăm cu noi în a patra săptămână la rând, am început să pun la îndoială permisiunea scrisă din partea părinţilor, cu care se prezenta în fiecare săptămână. Am vorbit cu mama

lui şi am aflat că Billy falsificase hârtia de aprobare, aflând şi cum stăteau lucrurile în familie. Billy nu avea tată, iar mama lui nici măcar nu avea habar unde fusese băiatul în cele trei săptămâni. Mai rău decât atât, nici măcar nu-i păsa; pentru ea, Billy era doar o povară. Mi-a spus că în timpul absenţei băiatului, se gândise că acesta putea fi la bunica lui, însă timp de trei săptămâni nici măcar nu s-a obosit să verifice. Când mi-am cerut scuze că nu m-am trezit mai devreme cu permisiunea scrisă, mi-a spus: "Nu contează. Aş fi semnat oricum hârtia aia, numai să-l ştiu plecat de acasă". Toată convorbirea a avut loc cu Billy de faţă.
Când am rămas singur cu el, l-am întrebat: "Dacă mama ta oricum te-ar fi lăsat, de ce ai falsificat aprobarea?"
A fost singura dată când l-am văzut înmuindu-se. Privind în jos, mi-a spus: "Am vrui să credeţi că există cineva căruia îi pasă de mine". Lui Billy i-ar fi plăcut In.nlr umil s.) ,iil),1 pe (incv.i căruia să-i pese suficient de mult încât să spună 'nu'. I).i< .1 p.ninjii Mi I.UI decizii care sunt împotriva dorinţelor tale şi uneori mai spun şi 'nu , hm iii.i le. I sic un semn că le pasă CU adevărat.

în capul părinţilor tai trăieşte un spiriduş

în capul părinţilor tăi trăieşte un spiriduş neastâmpărat, responsabil cu îngrijorările şi care îi face să se gândească la tot ce e mai rău cu putinţă tocmai când tu te simţi mai bine. Dacă întârzii 30 de minute, spiriduşul se duce direct la fişierul pe care îl are undeva în capul părinţilor; acolo el îşi are cu grijă aranjate cele mai cumplite catastrofe pe care ţi le poţi imagina. Deschide fişierul şi le lasă să zboare în minţile alor tăi imediat, de fiecare dată când întârzii, ori de câte ori le dai părinţilor vreun motiv de îngrijorare, lată de ce se gândesc ei întotdeauna la cel mai rău lucru posibil.
Ai fost victima unui accident de circulaţie.
Ai fost jefuită şi răpită de nişte obsedaţi sexual.
Extraterestrii te-au luat cu ei să-ţi folosească trupul la experienţe ştiinţifice.
Te-ai înhăitat cu neo-naziştii şi-ai fugit la Los Angeles.
Nu contează că n-ai cum să ajungi în LA. într-o jumătate de oră nici cu avionul. Spiriduşul nu ţine cont de logica lucrurilor. E de-ajuns ca ele să fie groaznice.
Când Traci a plecat de curând într-o tabără la munte am stat perfect treaz în
l irima noapte luptându-mă din răsputeri cu spiriduşul. "Oare o să moară îngheţată ni zăpadă? Oare vreo avalanşă iscată din senin îi va strivi trupul firav? Oare n-o să înnebunească cumva profesorul şi n-o să-i împuşte pe toţi? M-am gândit până şi l| legendarul Yeti — omul zăpezilor, şi mi l-am imaginat târând-o de picioare < ătre bârlog ca să-şi hrănească familia. Ca şi părinte creştin ştiu că ar trebui să-mi încredinţez copiii în grija unui Tată plin de dragoste. Ar trebui să mă gândesc la loate experienţele minunate pe care le va avea în tabără şi să fiu fericit pentru ca, dar nesuferitul de spiriduş mă face mereu să mă îngrijorez. Din cauza lui era chiar cât pe ce să nu o las în excursie, ba chiar am zis "Nu!" la început.
Spiriduşul trăieşte! Poate ştiind că se află acolo, vă va fi mai uşor să înţelegeţi de ce părinţii sunt aproape paranoici uneori. Data viitoare când veţi încerca să-i lămuriţi că nu e cazul să sune la Poliţie dacă întârziaţi o jumătate de oră, aduceţi-vă aminte de spiriduşul cel rău.

în capul părinţilor se află mai mult decât un spaţiu got

în timp ce scriam la capitolul de faţă, i-am mărturisit unui prieten adolescent că titlul acestuia este "Ce se află în capul unui părinte?". M-a întrebat dacă aveam de gând să înşirui toate chestiile care sălăsuiesc în capul unui părinte şi când i-am răspuns că da, a început să râdă zicând: "N-o să fie un capitol cam scurt?" Apoi s-a întors şi a plecat.
îţi va fi foarte greu să te înţelegi cu ai tăi dacă rămâi la convingerea că între cele două urechi ale lor nu este nimic altceva decât un spaţiu gol. Poate te gândeşti că de aceea atât de mult din ceea ce spui le intră pe o ureche şi le iese pe cealaltă, fiindcă acolo nu există nimic consistent care să oprească spusele tale.
Trebuie să recunosc că părinţii sunt uşor ciudaţi, dar, la urma urmei, toate marile genii ale omenirii au fost nişte oameni mai ciudaţi. Am auzit de multe ori cuvântul "prost" asociat de către adolescenţi cu propriii lor părinţi. Un umorist, Will Rogers, spunea că adolescent fiind, nu putea crede că tatăl lui era aşa un ignorant, în multe privinţe. Când a ajuns la 21 de ani nu putea înţelege cum de a învăţat tatăl lui atâtea lucruri într-o aşa scurtă perioadă de timp.
Bill Cosby avea un show în care aduce dovezi că toţi copiii prezintă tulburări mentale. Premisa de la care pleca era aceea că, indiferent de ce întrebare li se pune, copiii răspund întotdeauna, "Nu ştiu". Poate că avea dreptate, dar este clar că tulburările mentale pe care le are de suferit un părinte sunt cu mult mai grave. Spunem de multe ori chestii complet lipsite de sens cum ar fi: "Dacă-ţi tai picioarele jucându-te cu coasa, să nu te prind că vii în fugă la mine". Mai deunăzi m-am trezit punându-i la Taryn o întrebare la care nu voiam de fapt să-mi răspundă: "Crezi că sunt prost?" Cum să răspunzi la aşa o întrebare? Ea n-a zis nimic, fiindcă ce-o întrebasem eu nu era tocmai cel mai inteligent lucru din lume.
Nu demult l-am auzit pe un părinte spunându-i fiului său: "Uită-te la mine când vorbesc cu tine", urmat imediat de "Nu te uita aşa la mine!"
Nici nu-i de mirare că dovezile enumerate mai sus duc la concluzia că noi,

CREZI CA SUNT PROASTA?

MA TEM CA NU VREA
SA-1 RĂSPUND
O ÎNTREBARE *S*

27

l».1rinţii, nu suntem tocmai sclipitor de inteligenţi.
Dar înainte de-a vă şopti în barbă cu satisfacţie: "Vedeţi, v-am spus eu", vă iog să aveţi în vedere următorul fapt: voi aţi cauzat această vătămare! Când te-ai n,1scut, tatăl tău se afla în deplinătatea facultăţilor lui mintale. Era un om cu un reier intact. Stătea minute în şir deasupra leagănului tău şi

spunea cu emoţie: "Sunt atât de mândru". Tu răspundeai privindu-l cruciş, salivând din belşug, eventual vomitând şi murdărind încă un scutec. Din acel moment unele celule din (reierul tatălui tău au început să moară şi de atunci, el nu a mai fost niciodată .icelaşi om.
Când m-am căsătorit, eram un tânăr destul de inteligent şi promiţător. Terminasem colegiul cu o medie de 9 şi aveam pretenţia că gândesc destul de clar. Primele mele trei luni în calitate de tată mi le-am petrecut aproape fără să dorm, ascultând respiraţia copilului. Următorii zece ani mi i-am petrecut încercând să le împiedic pe cele două fete ale mele să nu se omoare una pe cealaltă. într-o zi, intru în camera mare şi o văd pe fetiţa mea de un an stând în capul scărilor ce duceau la subsol. Nu stătuse în picioare niciodată în viaţa ei iar acum, iat-o acolo, clătinându-se ca un marinar beat. Cum de a ales tocmai locul acela? Oare ce le trece prin cap la ăştia mici? Poate că se gândea: "Chestia asta o să-l termine pe tata". Cuprins de panică o strig pe nume "Traci!", clipă în care se sperie şi se duce de-a berbeleacul în jos pe scări. Noroc că Dumnezeu îi face pe copii din cauciuc, aşa că micuţa Traci n-a păţit nimic. în schimb am păţit eu!
Bineînţeles că sunt şi eu un pic şugubăţ. N-am nimic la cap, nici eu, şi nici părinţii tăi, dar ne-am obişnuit să reacţionăm la anumite situaţii spunând lucruri care n-au nici un sens. Consolează-te cu faptul că boala asta nu îi afectează doar pe părinţii tăi, ci pe toţi părinţii din lume. Ştiu că n-o să-ţi placă ce urmează, dar nu uita: boala este ereditară şi într-o zi o vei avea, la rândul tău.
Ajungând om mare, am remarcat un anumit gest pe care majoritatea părinţilor îl folosesc de nenumărate ori şi care este pe cât de neînţeles, pe atât de puţin folositor. Mulţi dintre voi vor recunoaşte procedura pe măsură ce o descriu. în cadrul acestui ritual, părintele înfuriat pune mâna dreaptă cam la nivelul sprâncenei ca pentru un salut soldăţesc, dar mai orizontal, şi spune: "M-am săturat de prostiile tale până aici!" De obicei, continuă să facă gestul cu pricina în timp ce vorbeşte.
Mereu am vrut să întreb "Cum adică te-ai săturat?", dar am iubit viaţa, aşa că nu am întrebat nimic. La fel, mi-am pus întrebarea ce poate fi atât de deosebit cu locul de deasupra sprâncenei. N-am văzut nici un părinte făcând mişcare aceea la brâu sau mai jos de genunchi; ca un făcut, aleg întotdeauna minunata zonă de deasupra sprâncenei. Oricât am dispreţuit expresia aceea, m-am trezit făcând-o la rândul meu acum cinci ani. (Nu râde. Urmează rândul tău) Când am terminat, fiica mea a arătat cu degetul spaţiul rămas între sprânceană şi vârful capului spunând: "Uite, taţi, mai ai un pic de loc".
Morala? Trebuie să recunoşti că părinţii sunt un pic ciudaţi, însă acceptă-i aşa cum sunt. O parte din ciudăţenie li se trage din dragostea cu care te-au crescut.
Majoritatea părinţilor vor să fie părinţi buni. Se tem de eşecuri, îşi doresc o familie plină de armonie şi se simt vinovaţi când lucrurile nu merg cum trebuie.

Vorbeşte cu ei despre câteva din ideile amintite în acest capitol; alege un mo ment potrivit, fără conflicte la orizont. Foloseşte cartea pentru a porni discuţia j dă-le de înţeles că ţii la ei şi că îţi dai seama că nu e uşor să fii părinte, dar nici si nu-ţi treacă prin cap să deschizi discuţia dacă de fapt, vrei să obţii ceva de la ei cum ar fi să te lase într-o tabără sau să-ţi cumpere bicicletă. Vei pierde înti înainte de a începe.
Iată câteva întrebări cu care ai putea demara:
Mami, tocmai citeam cartea asta EXCELENTĂ a lui Ken Davis, în care scrie ci *uneori părinţii zic "nu" doar ca să-i aibă pe copii mai mult timp cu ei. Ce zici, aşa să fie?*
Te superi când pun sub semnul întrebării si comentez o hotărâre de-a ta? De ce?
Ken Davis, tipul ăsta frumos şi super deştept care scrie cartea, zice că uneori se îngrijorează prea mult şi îi e frică să nu păţească ceva copiii şi de aceea nu-i prea lasă să se ducă în excursii. De ce le este aşa de frică părinţilor? Şi tu te îngrijorezi? Cum aş putea să devin într-o zi şi eu un bun părinte? Poate îţi vin în minte întrebări mai bune decât acestea. Pune-le şi ascultă răspunsurile cu atenţie, fiindcă dincolo de ele se ascunde secretul despre cum liebuie s,i fio un părinte. I ,is,1 deoparte mândria şi ideile preconcepute şi priveşte |i .iicni părinţii. Chiar şi atunci când nu au dreptate, de cele mai multe ori inciii\.i|nlr (,uc si.m in sp.iiele deciziilor lor sunt corecte. încearcă să te pui IM'Mliu < .ilcv.i /ilc in pielei lor, să simţi tensiunea pe care o simt ei, apoi cere de l,i < el de sus < iii.ii şi putere de ,i-i atinge cu dragostea ta. Cred că până la urmă *vei* deşi operi (.i în < apul unui părinte este multă, multă dragoste.

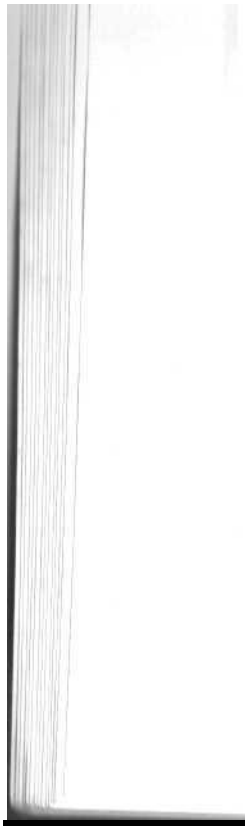

CAPITOLUL 3

De ta scutece ta cieto

Cunoscând forţele care îţi modelează familia, vei reuşi să-ţi înţelegi şi părinţii mai bine. De îndată ce vei înţelege motivaţiile comportamentului şi atitudinilor lor îţi va fi mai uşor să le tolerezi acţiunile. De aceea, voi încerca să te ajut să pricepi ce evenimente au modelat viaţa părinţior tăi înainte ca tu să fi fost chiar şi numai o strălucire ciudată în ochii tatălui tău (am preluat expresia de la propriul meu tată). Când te-ai născut, ai fost unul dintre acele evenimente majore. Personalitatea ta absolut unică a dus la schimbări ce nu s-ar fi produs dacă nu ai fi apărut. Nevoile specifice ale celor ce te-au crescut, alături de cele ale fraţilor şi surorilor tale, au avut şi ele o influenţă profundă în structura familiei, iar capitolul de faţă va încerca să pună în discuţie aceste influenţe.

Preistorie (înainte de a te fi născut)

în epoca preistorică, adică înainte de naşterea ta, atitudinile şi acţiunile persoanelor ce se aflau în cercul părinţilor tăi au dat formă situaţiei în care trăieşti în prezent. Reacţiile actuale ale părinţilor tăi au fost afectate de anumite evenimente petrecute înainte ca tu să te fi hotărât să apari. Prima influenţă o constituie tradiţiile în care s-au format ai tăi, tradiţii transmise prin generaţii: de exemplu acele reunuini familiale pe care tu le dispreţuieşti se vor dovedi mai importante decât crezi. Vei fi influenţat de ele fără să ştii. Aşa că, fă-ţi timp să îţi descoperi moştenirile; rezultatele vor merita efortul depus.

Nu îţi sugerez acum să petreci ore întregi hălăduind prin cimitire sau să te transformi într-un şoarece de bibliotecă, absorbit de cercetări. Câteva întrebări bine puse, adresate părinţilor, bunicilor, mătuşilor şi unchilor îţi vor dezvălui ceea ce vrei să afli. Dacă vei descoperi că unchiul Harry a murit atunci când platforma pe care se afla a cedat la o adunare publică (cu alte cuvinte a fost spânzurat pentru că a furat găini) îţi vei da seama că destinul tău nu este să duci o viaţă de pungaş. Dacă vei afla că originea etnică ori religioasă a familiei tale este diferită de a altora, vei afla secretul reacţiilor deosebite ale părinţilor tăi în comparaţie cu reacţiile părinţilor prietenilor tăi.

Dacă ai un frate sau o soră mai mare care au fost foarte buni atleţi, părinţii

s-ar putea să aibă aceleaşi aşteptări cu privire la tine. Te poţi confrunta cu durerea de a duce povara împlinirii vocaţiei vreunui predecesor al tău. Pe de altă parte, dacă cineva din familie a avut probleme cu legea, sau s-a apucat de droguri, părinţii s-ar putea dovedi excesiv de stricţi în relaţiile cu tine. Dacă este aşa, chiar dacă nu îţi place ideea, trebuie să-ţi imaginezi durerea intensă, aproape insuportabilă, prin care au trecut pentru fratele sau sora ta, încercând acum să te pedepsească în contul greşelilor altcuiva. De fapt, încearcă să te protejeze atât pe tine, cât şi pe ei, de o eventuală traumă. Dacă părinţii au pierdut un copil la naştere sau nu au putut avea copii mult timp, ei vor deveni adesea sufocanţi şi

mult prea grijulii faţă de fiul sau fiica lor, încercând să compenseze astfel ceea ce ei consideră un "eşec" anterior. De asemenea, părinţii sunt influenţaţi de felul în care i-au tratat propriii lor părinţi şi, cel mai adesea, urmează exemplul acestora, pentru că este singurul pe care l-au avut.
Tot astfel părinţii sunt afectaţi şi de modul în care au fost trataţi la rândul lor de părinţii lor. Dacă aceştia au fost foarte severi, ai tăi ar putea reacţiona în două feluri. într-un efort de a te proteja pe tine de o adolescenţă cam tristă şi strictă, aşa cum au avut ei, s-ar putea să fie mult mai lejeri. Dar este mai degrabă posibil s.1 ic tr.ite/e l.i fel cum au fost ei trataţi de către părinţii lor, fiindcă acela este ■.meniul exemplu pe (,irr îl au.
In ı ele din urmă, nimeni nu te învaţă cum să te comporţi ca părinte şi de ,K ee.i mulţi se l),i/(>,i/,il pe felul în care părinţii lor i-au crescut la rândul lor şi |IKI(cde.i/,1 .isilel indiferent tl.icăaceştia au fost buni sau răi. Sunt convins (fiindcă .I;..I ,IMI l,ii ui şi eu) că mulţi dintre cei care vor citi acestea sunt gata să se jure că nu îşi voi ediK .1 **propriii** copii aşa cum sunt ei crescuţi în prezent. Voi veţi fi mult in.ii înţelegători, toleranţi şi iubitori, dar vă spun că, indiferent de planurile voastre de viitor, veţi face cel puţin la fel de multe greşeli ca şi părinţii voştri. Avem tendinţa de a călca pe urmele celor care ne-au crescut, chiar dacă aceste modele sunt bune sau rele. Statisticile arată că mulţi dintre copiii care au fost bătuţi de părinţi, devin la rândul lor violenţi, iar cei care au crescut în familii cu părinţi alcoolici, vor avea şi ei necazuri cu băutura. Există şi reversul medaliei: cei care cresc în familii iubitoare şi într-o atmosferă bună au înclinaţia să creeze acelaşi mediu pentru propriile odrasle.
De aceea, consider că informaţile din această carte sunt foarte importante. Hristos îţi poate da puterea de a transforma un tipar negativ şi de a înţelege trecutul familiei tale aşa cum este el. Dacă priveşti cu grijă la modul în care au fost ei crescuţi, vei putea înţelege mai bine de ce se comportă astfel astăzi. în acelaşi timp, poţi înţelege cum să întrerupi acest lanţ al slăbiciunilor, fiind un catalizator al schimbărilor pozitive din familia ta. Când nu cunoşti motivul anumitor reacţii ale părinţilor tăi şi ai tendinţa de a reacţiona plin de supărare, problema rămâne nerezolvată şi, probabil, după ce te vei fi căsătorit, aceeaşi problemă va reapărea. Câtă vreme îţi vezi părinţii ca pe nişte potenţiali duşmani, când vei fi părinte îţi vei asuma rolul de duşman, dar cunoscând cauzele pentru care părinţii fac ceea ce fac, vei fi pregătit să-i iubeşti şi să-i înţelegi.
Aflând aceste informaţii privitoare la trecutul familiei tale, te vei şi distra şi te vei lumina în acelaşi timp. Părinţilor le place să vorbească despre vremurile bune

din trecut. La sfârşitul acestui capitol, voi sugera câteva din întrebările cu care poţi începe şi să nu te miri dacă îi va lua valul şi n-o să-i mai poţi opri. Pregăteşte-Ic să îi asculţi, chiar dacă la început va trebui să îi auzi povestind cum aveau de mers la şcoală prin zăpadă cincisprezece kilometri, prost îmbrăcaţi, fără ghete, urcând o culme şi la dus, şi la întors, pândiţi de primejdii la fiecare pas. Ascultă-i cu răbdare şi s-ar putea să capeţi un nou sentiment de respect faţă de mama şi latăl tău.
Vei afla cu mirare că şi bătrânii tăi au sentimente, întocmai ca tine. Dacă o vei întreba pe mama ta cum s-a cunoscut cu tatăl tău s-ar putea chiar să afli cum s-au sărutat prima dată şi cum au aburit geamurile maşinii privind pierduţi la lună. (Ştiu că toate chestile astea sentimentale te fac să căşti, dar rezistă şi ascultă până la capăt.)

Apoi ai apărut tu

Toate cele prezentate mai sus fac parte din preistorie —s-au întâmplat înainte de venirea ta pe lume. Apoi, deodată, lumea a avut norocul să te cunoască. Indiferent dacă eşti singurul copil sau al paisprezecelea, nimeni nu a ştiut cum o să se descurce cu tine, până în momentul în care ai apărut. Dumnezeu te-a înzestrat cu daruri deosebite, care îţi aparţin doar ţie pe această planetă — aceste calităţi unice influenţează modul cum eşti tratat ca adolescent.
Prima mea fetiţă, Traci, a fost dulce şi blândă din ziua în care a venit pe lume, aproape ca un înger. Ne spunea cum o cheamă, mânca tot ce îi dădeam, îşi murdărea scutecele conform programului, ne sugera că i-ar place să fie schimbată şi dormea toată noaptea. Taryn, al doilea copil, a venit pe lume zbierând. Ne-a anunţat că preia comanda şi era furioasă că îşi pierduse bagajul undeva pe drum. Dar, în mod ciudat, cred că Taryn cea pretenţioasă a fost tratată cel mai bine. Traci era aşa de drăguţă, încât nu necesita o supraveghere constantă. Taryn ne-a cerut toată atenţia din momentul în care s-a născut şi, în consecinţă, a primit-o.
Nimic din toate acestea nu trebuie să vă dea impresia că un copil este mai bun decât altul, ori că o iubim mai mult pe una din fiicele noastre. Le iubim pe amândouă pentru ceea ce sunt, dar spusele anterioare demonstrează cum temperamentele lor diferite ne-au determinat să le tratăm diferit. Dacă eşti timid şi tăcut, părinţii te tratează, desigur, altfel decât te tratează dacă eşti expansiv. Nu e rău să fii timid şi tăcut, după cum nu este mai bine să fii expansiv şi îndrăzneţ, dar fiecare personalitate va stârni reacţii diferite din partea persoanelor care o înconjoară, inclusiv din partea părinţilor.
Istoria propriei tale copilării afectează, de asemenea, modul în care părinţii învaţă să reacţioneze la comportarea ta, aşa că, dacă ai fost bolnav când erai mic, aşteaptă-te să fii tratat altfel decât dacă ai fi fost sănătos; sau dacă ai dovedit talente deosebite în anumite direcţii, relaţia cu ai tăi va fi altfel decât dacă n-ai fi avut acele talente. Responsabilitatea ta ca şi agent al schimbării este aceea de a-ţi da seama de punctele tari, dar şi de slăbiciunile personalităţii tale şi de a fi conştient de modul în care familia reacţionează la ele. Acţiunea şi atitudinile îţi aparţin şi vei avea puterea

TOŢJ PRIETENII ÎNVAŢĂ SĂ ZBOARE. EU DE CE N-AŞ ÎNCERCA?

Ir* a le ţine sub control doar dacă eşti conştient de ele.

dorinţele mai deosebite ale părinţilor

Părinţii încearcă uneori să îşi trăiască propria viaţă în viaţa copiilor lor. Cunosc un tată care şi-a dorit toată viaţa să fie fotbalist, deşi nu avea pic de talent. A fost încântat când primul său născut s-a dovedit a fi băiat şi s-a prezentat cu un joc de **fotbal** chiar în sala de naşteri. De la primii paşi, copilul a fost educat să devină im «Itor de fotbal, iar la vârsta liceului era cel mai bun fotbalist din ţară. Singura problemă era că, de fapt, el ura fotbalul şi era interesat de muzică şi de arte, pe i .ire tatăl său le considera preocupări neserioase. Când a abandonat cariera fotbalistică, tatăl său l-a dezmoştenit şi nu s-au împăcat decât după ce a înţeles i *H* dorise să îşi transforme fiul în eroul care n-a putut fi niciodată. Este important s(l observăm că tatăl nu şi-a propus să îşi nenorocească fiul şi, o dată ce băiatul a înţeles

cauza acţiunilor sale, i-a fost mai uşor să ierte.
Şi părinţii au nevoi şi necazuri care le afectează relaţia cu tine. Dacă tatăl tău petrece puţin timp în compania ta este poate pentru că are probleme la serviciu sau stă rău cu banii şi este stresat; ori, dacă mama ta se răsteşte la tine, s-ar putea foarte bine să nu aibă nimic cu tine, ci să fi avut o mică altercaţie cu soţul ei. Încearcă să fii receptiv la problemele părinţilor tăi şi îţi va fi mai uşor să le înţelegi **ICţiunile.**

Anii tulburi ai adolescenţei

Astfel ajungem la anii adolescenţei: nu mai eşti copil, dar nici adult nu eşti. Sentimentele şi atitudinile tale actuale complică şi mai mult viaţa liniştită de familie. Odinioară, singurele tale preocupări erau să îţi convingi părinţii să îţi schimbe scutecul urât mirositor şi să te hrănească. Dacă ţipai suficient de tare, te hrăneau cu piureul acela dezgustător de legume şi foamea dispărea. Uneori, foamea îţi dispărea şi numai dacă te uitai la acel piure.
Dar anii te-au schimbat. Acum te preocupă maşinile, ai vrea să ştii cum să cucereşti inima acelei fete deosebite, cum să iei note mari la şcoală şi să fii acceptat de către prietenii tăi. Iar anii care vor urma vor aduce schimbări şi mai mari, atât pentru tine cât şi pentru părinţii tăi. Dorinţa de independenţă pe care o simţi este o parte importantă a adolescenţei, deci nu trebuie să te ruşinezi de ea. Este normal ca acum să vrei să îţi schimbi singur scutecul şi să iei hotărâri de unul singur. Doreşti să fii tratat ca un egal, dar, cum tot ai destul timp de distracţii, nu vrei să accepţi toate responsabilităţile unui adult. Se spune că răzvrătirea e o parte a adolescenţei. Există o mare diferenţă între a avea o atitudine de rebel, dispreţuitoare faţă de oricare formă de autoritate şi a dori mai multă independenţă personală pentru a prelua controlul asupra propriei vieţi. Nu trebuie să îţi urăşti părinţii pentru a deveni adult, dimpotrivă, oamenii cei mai potriviţi să te ajute în

c™ ***a*** M SUf" Kcmai **Ponţii** ,31
p3tintii
, dar am tendinţa aceeaînfdcosaoa o centură plină de grenade pentm a " vadă fetele. Dar chiar si taţi ? să renunţe la grenad, J ^ nişte indicaţii preţioase despre -ntrebărilor pe care le poţi *pZe o*
C^ era*/ în perioada'liceJu Când ei d* ^
? /" ¡ Mă ConS◦der Un ^ Ş P '* UŞă CU ° mitralieră *V* c
'? °"" P6rSoană Care vine * ™^ să ? d^arce mitralier
îf"" ?" m"traliere◦ vă ™ <* ?*?*1 *"^ atUnd◦ iată N deSpre viafa ta Preistorică

CAPITOLUL 4

1 nu III ■ **ontext acette** tntr
"l|i nu doar ceea

A" rine de (a atitudine

ince Lombardi a spus-o, Kermit broscoiul a spus-o, Solomon a spus-o şi eu o voi spune: atitudinea este cea care îţi afectează comportamentul. Lombardi jtia că toate antrenamentele din lume nu fac doi bani dacă echipa nu are atitudinea corespunzătoare. Această atitudine îmi afectează viaţa într-o aşa măsură, încât oste primul lucru la care mă gândesc când mă trezesc dimineaţa. Dacă mă trezesc .ivând o atitudine greşită, asta poate să-mi strice toată ziua. Kermit broscoiul, în cu putinţă la care părinţii tăi <; *t* k-i' *luda* zvonurilor care răspândesc contrariul, crede că Miss Piggy este chiar
nun ,-; „: __. ' sunt Sensibil ,_____„- *n* „„«„,.„u,<.„„„.___.l\ c: »,,»..,.; ~ „.,:+;< n~ ™5 *D„nt*~.. ~*x*
,<•:*.,^:„„^ „:

V:

1"""" ■l(' *i"* Piulfd lor pe'măî SP"""' C◦ Ş◦. Cele Ce◦ Se *Pot~d^inde'd\r* lrumoasă (l◦am întrebat Personal)- Ş◦totu^◦ ◦ evită_ De ce? Pentru că atitudinea ei
liiiMin.V
este îngrozitoare. Atitudinea este cea care îţi determină orice acţiune. Cu 2500 ; ani înainte de a te fi născut, Regele Solomon a spus "căci el (omul) este ca
'»•"' "'tr-un moment de calm, cu oSatitudfSPUnSUrile◦ DaCă Ve◦
JiiMiiuie intr-un prim pas pentru a-ţi vedea^ârinp^fr^cuitoH **"f"** UnU◦ Care ◦Ş◦faC6 socotelile în suflet" (Proverbe 23:7>-
Oamenii şi-au dat seama
u alta jc importanţa atitudinii încă de la începuturi, iar capitolul de faţă va încerca să te ajute să hotărăşti care este atitudinea pe care trebuie să o adopţi şi, mai ales, îţi va sugera cum să faci acest lucru.

Cât este de importantă atitudinea pe care o ai?

în toată Scriptura, de la Solomon la Pavel şi la Isus, este mereu subliniată legătura dintre credinţă, atitudine şi acţiune. Atitudinea este determinantă pentru ceea ce crezi. Dacă eşti convins că toţi sunt împotriva ta şi că nu există nici o speranţă de redresare, această convingere te va determina să acţionezi ca şi cum într-adevăr n-ar mai fi nici o speranţă.

Hai să-ţi dau un exemplu. Imaginează-ţi că eşti pe o cărare noaptea prin pădure. Eşti singur şi eşti convins că pădurea e plină de creaturi ciudate, care vor să te transforme într-o cină copioasă. Cum dai colţul îţi apare în faţă un câine mic, bătrân şi inofensiv, însă e atât de întuneric, încât nu prea ştii bine cu ce se mănâncă arătarea din noapte. Tot ce vezi e o umbră care se mişcă în direcţia ta. în acest moment, tot trupul intră în acţiune. Ochii trimit un mesaj la creier: "Ăs-ta-i un urs!" Picioarele nu polemizează cu ochii şi zic: "Noi suntem de părere c-ar fi bine să mutăm trupul în altă parte". Trupul la rândul lui zice: "Bună idee", după care o vei lua din loc cât te ţin picioarele. Nu contează că ceea vezi e doar

'ti cu părinţii fără să-fi un câine, o umbră, un butuc, ci câtă
Oda'fâ[a]am[aC]-lOna de ParCa Un dit amai grizzly ar Tta^h-" ^faCe CU U" U*rezut în Dumnezeu suficient de mult ca să acţioneze. Am petrecut optsprezece când am scos *VaZUt*$_l$° cnelner iţă dărâmând jumătate din 7 ^^
linl cu părinîn ?' nu"mi amintesc să"mi fi Pus nici măcar ° data problema ce i-ar
unul adevărat *N* V n de *lucârie* din farfuria cu salată™ G """" restaurat|iutea face fericiîL Nu"mi amintesc nici măcar o seară sau o oră în care să fi făcut jucărie! Un soh l 5"tîn8rOZită spre bucătărie strigând *"t* "^ prefacut câ"n <-^fort să le fac viaţa mai plăcută. Dar Cel de Sus m-a ajutat să mă schimb, aşa trupul i-a rpârti Jucărie!"
ci a fost sigură dm .'. u°. Ş°bolan dt um a făcut ?' cu Tammy- Credinţa ei în Isus Hristos i-a oferit un motiv în plus să
Nu-i de mirar -* măSUrâ" ?° adevârat' ^«lioneze în dragoste. Crezi că El te iubeşte, că îţi doreşte tot binele din lume, şi
credeţi în mine ar6-Ca 'SUS a rePetat acest lucru de atâte • "n - "'ai a'eS/ CreZ' Ca are puterea sa te ajute? Tot ceea ce crezi despre Dumnezeu,
tine, acest lucru'trehM^ls^"'^" Pe Crezi cu adevărat că FIT; *FA*^ .mă iub'î' :llesPre părinţii tăi şi despre tine însuţi îţi va modela atitudinea şi îţi va influenţa
decât arătându • rago7tea"t$^{C}_{?}{}^{h}$ibe atltUdJnea *cum ^* 'poat ff"' ^ reZU'tatU' ^^ ** * ™ ^ "^ " fami'ia ^ *A-IO*\ r-
v. .w „, . . °U5lea tar Noi î inhirv, ^__*.... „ _. M<->die race;
a şi cum altf
"Noi îl iubim pentru că El at vo
aceast
_.- __~..,, ^eiiiru ca ti ne-a iubit întâi" (1 loai
4:19). Dacă îl iubim cu adevărat, vom vrea să îl şi ascultăm; aşa că, dacă să-ţi analizezi atitudinea faţă de familie şi Dumnp^ei ■ -.*—-întreharf "<""■--------"
ş ultăn atitudinea faţă de familie şi Dumnezeu, atunci
Cum arată comportamentul meu?" Oare reflectă celordiă *A*
vrei următoare,

Ce înseamnă o atitudine bună)

mea majoră este să-mi fac familie
' Oare reflectă, _____
,-•- .~,lc *3a-mi* rac vjata . . sau reflectă faptul că preocuna ^' Daca e^'convins că atitudinea este cea care îţi influenţează comportamentul familie nu este pusă în evidenţă de ma.'.UŞ°arâ cu Putinţă? Atitudinea fată *d* atUndîntrebarea firească este: "Ce înseamnă o atitudine bună?" membrii ei, cj de ((>|e pe care doreşti^{S} -
,'$^{m}_{f}$ lle Pe care ai vrea să le vezi în Soluţia mea pare imposibilă la prima vedere. Sunt oameni mari care vor citi Tammy, o MIUI.I y_n vârstă de ^ Vl2|bile în viaţa ta. '" acestea şi vor spune că se aşteaptă prea multe chiar şi de la un adult, darmite de
petrecut loji anii,,,,**»iJ^îriei** oe *la m*^^.^*f*6*?*6 ani de Pe coasta de est şi-a 'a Un ad°lescent necopt, însă exact aceleaşi critici îi pot fi aduse lui Dumnezeu
r"""""t" i asta nu pentru că rare "'a °^erit pe David ca s°luţie armatei israelieneîn "cazul Goiiat". încercaţi să
""•' "'■■'l '■"■". i' pentru < ă „unu **eioî** " ' "" ' """" "<' kilometri, fol timnui i'.i....'nscria
pcipT^â
mi-a răspuns: "Când urcam pe scenă *T nu* in schimb lucrul de care îmi ă PU/ " Z d ă
mult **p^^ *iSS***
Când am îr>trebat-o de sa dă
>trebato d
, n schimb lucrul de care îmi păsa P/ " Z™ pasa dacă aveam să câstie când mă vedea acolo. Ceva din rXt.v-; " a evarat era
mama Fata i s'l ma. fericită şi i l ^
ma. fericită şi
decât

ă

'3
era mama. Fata 3Stfl d
p ul

,,v,i ıı iern ptt. In cele din urmă voi reuşi să-mi văd visele realizate; până atunci însă, vreau să-mi văd mama fericită." Datorită fl destul de mtă

^_ .....-Iii. Tot timpul liber ""v""d 'n orice concurs de pe o rază d' V'''' imaginaî' Pe Dumnezeu convocând oîntâlnire la nivel înalt cu toţi comandanţii
Wrmine şcoala şi |u^nd ()re penfm pe care îl avea şi-l petrecea încercând să (le ◦?t' Ş' în?tiinţândlJ_i că a găsit rezolvarea la problema Goiiat. După o scurtă
jT f f T frumoas3 şi foarte deşteanfă^"' .omodel- Tammy era într-adevă introducere' Dumnezeu îl aduce în faţă pe David şi, în timp ce băieţaşul costeliv
v'<yi, îşi dorea să devină medic misionar r'"' *"?*' mUk* decât orice altceva în Stă ţan'◦Ş în fa'a luPtătorilor profesionişti, încercând să pară cât mai fioros,
Prăpastie care stătea între pronriilp P- *A* ™ a a ea sa reacţioneze la evidpnt Dumnezeu argumentează că soluţia constă în a-l trimite pe David singur, înarmat
manifesta? A răspuns într-un mod r fl'6 Ş' dorinJele pe care mama el cu ◦ pra?tie să_' înfrangă pe Goiiat. încăperea ar fi izbucnit fie într-un hohot
la'conStea lUi,HnSt◦S era ◦Pera"tă în v!a!aÎ'n' " "" m''nUnat exemplu cum genera' de râS'fie în Strigăte P'ine de dezaProbare_ c°ncursurile de frumuseţe nu o am- Ş'era con?tientă că particimr David era însă tocmai răsPunsul la problema numită Goiiat şi patruzeci de
lC◦?'mUat Să PartidPe până la terminal^a *?Ult* de SC0Pul Propus, Tamm! ani de via^ă m''au învăţat cel puţin două lucruri dintre care Primul este să nu m'''5 "" ' " am=> """"■■'""■ "" '
subestimez niciodată capacităţile unui adolescent. încă de pe vremea lui David,
până în zilele noastre, tineri ca şi tine s-au remarcat de-a lungul istoriei, dovedind că dacă îşi pun ceva serios în cap şi îşi fixează o ţintă şi-o pot atinge mult mai convingător şi mai clar decât ar face-o orice om mare.
Al doilea lucru pe care l-am reţinut din experienţa mea de viaţă este că de Dumnezeu e bine să nu râzi nicodată. Soluţiile pe care ni le oferă El nu sunt niciodată ridicole, ci mai degrabă ne porunceşte ceva şi, dacă acel ceva este împlinit cu credinţă, dă rezultate. Uneori poruncile Sale ar putea părea ridicole sau chiar imposibile, însă rezultatele născute din ascultare nu vor fi mai puţin miraculoase decât biruinţa lui David asupra lui Goiiat.
Aşa că: ce fel de atitudine doreşte El să iei? Care este atitudinea în stare să producă acea schimbare care să producă o revizuire a relaţiilor din familia ta?
Isus a oferit răspunsul la această întrebare în întâlnirea pe care a avut-o cu ucenicii nu cu mult înainte de a fi fost crucificat. Tocmai încercase să le explice ucenicilor că urma să moară. încăperea era plină de unsprezece oameni care se zbăteau între confuzie şi disperare (luda părăsise deja camera). Aceştia se întrebau cum de Isus le vorbea despre moartea Sa când nu cu mult înainte le descrisese
c
sa '
selnmin **o *ZT***
tot felul
plătit. în cele din urmă
___„.», vieau să-mi văd mama fer ...
Datorită faptului că era destul de matură ca să aibă viziunea întregului, Tammy u mergea la concursuri comentând şi strâmbând din nas pentru faptul că-şi pierdea vremea în loc să facă medicină, ci şi-a dat seama că, de fapt, mama ei îşi retrăia propria viaţă prin viaţa ei, aşa că a participat cu bucurie la concursuri văzându-şi mama fericită şi trăind într-o armncfe-* -'* - -
___u^uue ia concursuri
..._ .~,i^.iia si trăind într-o atmosferă plăcută în familie. Recunosc că o astfel de reacţie nu este tocmai obişnuită, după cum puţini sunt aceia care au o atitudine atât de puţin egoistă în faţa vieţii. Dar nici Davizi nu erau mulţi. O ţară întreagă a fost pusă pe fugă de Goiiat, însă David a fost singurul care a

atât de viu cum arăta împărăţia care urma să le fie pregătită. Ca răspuns în faţa confuziei generale a prietenilor Săi, Isus le-a explicat cu claritate ce aştepta de la ei şi acest răspuns era cerinţa de pe urmă pe care o avea de la oamenii pe care

ajunsese să-i iubească atât de mult. Iată ce ne spune Isus în Ioan 13:33-35: "Copilaşilor, mai sunt puţin cu voi... Vă dau o poruncă nouă: Să vă iubiţi unii pe alţii; cum v-am iubit Eu, aşa să vă iubiţi şi voi unii pe alţii. Prin aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste unii pentru alţii". în această ultimă poruncă dată oamenilor pe care i-a crescut cu atâta grijă se află secretul atitudinii pe care trebuie să o ai dacă vrei într-adevăr să schimbi ceva în lumea în care trăieşti.

Ai putea spune, "Las-o baltă, dragă Ken, nu poate fi atât de simplu". Ai dreptate, nu este chiar aşa de simplu. De fapt, este chiar imposibil — fără ajutorul Său. Ar fi fost foarte simplu dacă Isus ar fi spus, "Porunca Mea este să vă iubiţi unii pe alţii", fără să mai adauge nimic. Astfel, ţi-ai fi putut stabili propria definiţie a dragostei, fără să mai iei în calcul şi starea de spirit din casa în care trăieşti. Dar, Isus nu a lăsat loc ambiguităţilor şi, pe lângă îndemnul de a se iubi unii pe alţii, a .îd.iugnt "nşa cum v-am iubit Eu". Astfel, a definit în mod specific tipul de atitudine plin.i de (li.i)josto pe care dorea ca ucenicii să-o aibă unii faţă de alţii. Nu după imilic mc, .K cl.işi tip do dragoste avea să-l coste viaţa, fiind supus crucificării, ■îsllcl. .1 noi -..i iM.iem primi iertarea păcatelor. Acel mod de a iubi până la capăt ,ivc,i .i •.(II.MIIM- I.IJ.I lumii şi numai acel fel de dragoste poate aduce schimbări semiiiix .ilivc IM VUJ,I l.i şi în familia în care trăieşti. Isus nu doreşte să-ţi iubeşti p.lrinjii şi Ir.tjii cu o dragoste specifică celor din vechime, ci doreşte să-i iubeşti .iş.i cum Ic-.i iubit El. Există două elemente distinctive esenţiale ale dragostei Salo: primul constă în faptul că iubirea Lui era necondiţionată şi al doilea rezidă din faptul că dragostea Sa a fost pe deplin exprimată în faptă.

Pe când mă aflam în Minnesota, ocupându-mă de sfătuirea unei tinere, la un moment dat i-am spus sec să plece acasă şi să încerce să-şi iubească mama, deoarece era imposibil să-şi spună câteva vorbe una alteia fără să se certe. Nici mama nu demonstra prea multă maturitate şi nu i-ar fi stricat nici ei câteva sfaturi practice, l-am sugerat fetei să meargă acasă şi să facă tot ce crede ea de cuviinţă pentru a-i fi mamei pe plac. Chiar a doua zi s-a întors cu faţa neagră de furie, cu ochii înecaţi în lacrimi. Primele ei cuvinte au fost: "N-a mers. Seara trecută, cum am ajuns acasă, am făcut curat în cameră şi mi-am făcut temele pentru a doua zi. Apoi am pus masa şi după cină am întrebat-o pe mama dacă aş mai putea să o ajut cu ceva. A ţipat la mine şi m-a întrebat ce prostie am mai făcut. M-a acuzat că, de fapt, cu tot comportamentul meu ireproşabil nu făceam altceva decât să încerc să-i ascund ceva reprobabil şi a continuat să-mi ceară să-i spun care era fapta pe care tot încercam să o tăinuiesc!" "Şi tu, cum ai reacţionat?"

i S nu îi stătea în obicei să facă tot felul de lucruri pline de dragoste prin casă. Aşa i« explică de ce noul ei comportament i-a dat mamei de bănuit cum că ceva nu .»r fi în regulă. în al doilea rând, nici mama nu era obişnuită să reacţioneze faţă de (llca ei într-un mod foarte sănătos şi matur şi acest fapt era rodul a ani de zile de proastă comunicare între cele două. în fine, trei şi cel mai important punct se mferă la faptul că tânăra mea prietenă a înţeles greşit cu ce fel de iubire trebuie •icţionat dacă vrei într-adevăr să vezi o schimbare. Plecase acasă cu gândul că, dacă îşi va iubi mama, aceasta, la rândul ei, va acţiona identic, întorcându-i dragostea, iar apoi, văzând dragostea mamei ei, va continua să o iubească tot mai mult. Dar dacă mama nu se va conforma standardelor ei de dragoste, îi va .irunca o farfurie în cap şi va continua să o urască. în Romani 5, Biblia spune că I)umnezeu ne-a iubit atât de mult, încât, pe când eram încă păcătoşi, El şi-a trimis Hui să moară pentru noi. Din proprie voinţă, Isus a murit pe cruce pentru noi, când noi nu făcusem nimic pentru a-i merita dragostea. El doreşte să demonstrezi celor din jur aceeaşi dragoste necondiţionată. Nu este tocmai o poruncă uşor de urmat şi nu de puţine ori încercările de a urma această cale vor fi sortite eşecului. Ca adult, pot să spun cu mâna pe inimă că împlinirea acestei porunci este una dintre cele mai grele sarcini din viaţa mea de creştin — dar acest lucru nu mă împiedică să-mi asum responsabilitatea de a face eforturi în această direcţie. Cu .ijutorul lui Dumnezeu este posibil să creşti într-o astfel de dragoste.

A-ţi iubi părinţii sau fraţii cu o astfel de dragoste nu înseamnă că, neapărat, şi <»i te vor iubi la fel, însă, dacă perseverezi, poţi să fii sigur că vei deveni o persoană mult mai iubitoare şi mai iubită. îţi vei dezvolta capacitatea de a iubi tot mai mult şi de a aştepta tot mai puţin în schimb şi acest lucru va aduce schimbarea mult dorită în familie, pentru că tu vei fi cel schimbat în mod radical. Este uşor? Nu. Este însă posibil? Da, dar numai cu ajutorul Celui de Sus. Potrivit spuselor lui Isus, cei din jur vor remarca acest tip de dragoste şi vor spune: "Acesta trebuie că-l urmează pe Hristos". Sau, cum spune Isus în Evanghelia după Ioan la capitolul 13:35, "Prin aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii mei, dacă veţi avea dragoste unii pentru alţii".

Cei care afirmă că adolescenţii nu sunt destul de maturi ca să ia o astfel de hotărâre se înşală. Există mii de tineri ca David sau ca Tammy, care doresc să-l creadă pe Dumnezeu pe Cuvântul Său. Dacă şi tu vrei acest lucru, vei vedea că Dumnezeu este un Dumnezeu puternic şi credincios. Minunea cea mai mare din întâmplarea cu David nu constă în faptul că uriaşul s-a prăbuşit ucis de praştia lui David, ci în faptul că, prin nemăsurata putere a lui Dumnezeu, un tânăr adolescent a fost în stare să facă un lucru la care o armată întreagă nici măcar nu îndrăznea să se gândească. La fel, miracolul cel mare pe care El îl va face în viaţa ta nu va fi să te scape de necazuri, ci să-ţi dea credinţa şi curajul de a te face să devii cheia rezolvării oricăror obstacole.

Treci ta (apte

Cred că te-am lămurit cât de importantă este atitudinea şi, mai ales, cred că îţi este clar ce fel de atitudine trebuie să adopţi ca să observi o schimbare reală. Aşa că acum te întrebi: "Cum mi-aş putea sublinia felul de a fi, atitudinea pe care o am?"

Atitudinile greşite se adună într-un cerc vicios şi duc la acţiuni greşite, care sf/irşesc în conflicte şi care, la rândul lor, cauzează tot mai multe atitudini negative (.ire se transformă în greşeli de comportament şi aşa mai departe. Pentru ca s^l-Ji schimbi atitudinea, trebuie să ieşi din cercul cel vicios şi să începi să te :....i-.: într-unui victorios.

| Tocmai terminasem de susţinut o conferinţă în faţa a două mii de persoane • ttma relaţiilor de familie şi, în timp ce semnam de zor autografe, o tânără BIŢI de cincisprezece ani a venit şi m-a prins de mână. "Oo, domnule Davis, Ucă aş avea şi eu un tată aşa de minunat ca dumneavoastră..." Chiar când nJI pregăteam să răspund în vreun fel, am auzit în spate un sunet ciudat şi când n am întors, am văzut-o pe fiică-mea Traci vârându-şi un deget în gât şi prefăcându-ĸ că vomează cu ochii daţi peste cap. Ea ştia mai bine decât oricine din sala ĸ eea că nu eram un tată perfect. De fapt, nu există tată perfect, aşa cum nu "<lstă mame perfecte sau fraţi perfecţi, ci doar fiinţe umane care greşesc mereu n drumul lor prin viaţă. A te plânge mereu duce la afirmaţii de genul:

"Dacă *le-ar păsa cât de puţin."*

"Nimeni nu mă înţelege."

"De ce *sunt eu tot timpul de vină?"*

A-ţi plânge mereu de milă se poate transforma în ţipete de revoltă:

"Te *urăsc."*

"Nu ţii deloc la mine."

"Bine, dacă tu vrei să fie aşa."

Chiar dacă nu o spui cu voce răsunătoare, sună de parcă ai striga în gura . A-i critica pe alţii reprezintă o altă latură negativă a cercului vicios despre jre vorbeam. Mama este prea mofturoasă. Tata este prea sever. Fratele meu e

mereu ., V care inseamnă să te plângi tot timpul să rid dWCiaza uŞor mare. A-i critica pe alţii reprezintă o altă latură negativă a cercului vicios despre •irth.n-' uT"" Ş"" Cele din urmă să '"cerci să scani \n A V°^a'Sa critici ' ^e vorbeam. Mama este prea mofturoasă. Tata este prea sever. Fratele meu e nezdr. nr

"ţeSCUnadinCealaltă?ise'eagăatâtdeL^*w«t 3CeSte I>rca Prost ? soră"mea nu e decât ° încurcă-lume. Dacă începi să le crezi pe

soarta snTVntr""n 3Stfe J de Cerc vicios constante este ST?!T'—^ de ")ate astea' ^ va fi imPosibil să vezi vreo soluţie care să te ducă la ∘ schimbare

,.__^,^. viuus constanta este să îţi deplângi mereu

soarta şoptindu-ţi în barbă: "Dacă aş avea şi eu un tată ca şi cel al lui Traci, lucrurile ar sta cu totul altfel".

Cercul vicios

Cercul victorios

mărturisire

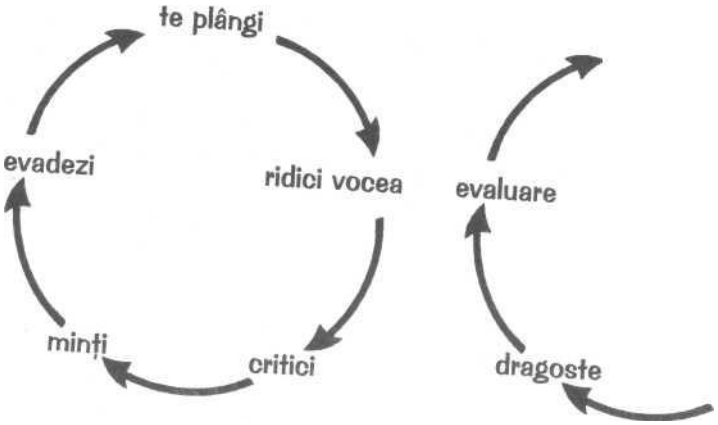

recunoaştere

J

control
onstructivă.
Minţitul este un alt element al cercului. Te minţi constant pe tine şi pe cei din iur crezând că: Eu sunt în regulă, în schimb toţi cei din jur sunt de toată groaza. Apoi, în loc să încerci să-ţi rezolvi problemele care îţi stau înainte, te îndrepţi spre cealaltă parte a cercului care conţine un singur cuvânt: şterge-o! Unii tineri încearcă gă o şteargă, să evadeze lăsându-se pradă drogurilor, chefurilor, televizorului sau muzicii, în timp ce alţii preferă să hiberneze în camera lor. Alţii aleg alte activităţi uire sunt valabile atâta vreme cât îi ţin departe de casă. Nu contează ce tip de evadare alegi, fiindcă problemele care iniţiază cercul vicios sunt departe de a dispărea pur şi simplu, ci din contră, ele se amplifică. Iar aceasta nu face decât să-ţi dea tot mai multe motive de a te plânge, de a te răsti, de a critica, minţi, evada, şi cercul se învârte mereu, tot mai rapid.
Soluţia constă în a învârti cercul invers. Opreşte acest carusel al erorilor şi Schimbă cercul vicios într-unui victorios. Paşii care te duc înspre un cerc de bătălii câştigate sunt următorii: mărturisire, recunoaştere, control, dragoste şi evaluare. Şi acest cerc se perpetuează, fiecare termen decurgând din celălalt, dar, în loc să ducă spre distrugere, amărăciune şi conflict, îţi schimbă atitudinea şi te conduce înspre acţiuni pozitive. Priveşte cu atenţie la fiecare pas din cercul biruinţei şi nu uita un lucru: o dată ce ai intrat în această horă, în acest cerc, Dumnezeu însuşi

IATĂ O MAIMUŢA

i ontinua să-l învârtă şi depinde numai de tine să vrei să te ţii suficient de tare IUI zbori afară.

Mărturisire

De sute de ori i-am auzit pe oameni spunând, "Nu pot să nu fac ceea ce •""» *A Y~Ş* *— n'l" Aşa şi este. Nu poţi acţiona împotriva impulsurilor interioare de moment, \.*s* /\ f\ r"~ "ia te-ai putea hotărî să încerci să nu mai acţionezi organic, lăsându-te pradă mţămintelor imediate. De fapt, acesta este chiar primul pas în direcţia schimbării _-—._ ^_ iodului tău de a fi: trebuie să-ţi doreşti să fii altfel. Este mai uşor să continui să **I f^ f—** _ i **«Işti,** să te răzvrăteşti şi să nu-ţi placă de cei din familia ta decât să te hotărăşti ^~ rt e într-adevăr timpul să te schimbi. Ori, ca să începi să faci o întoarcere, trebuie j_ 3 recunoşti că ceva nu este în regulă cu viaţa ta şi acest lucru nu este tocmai *Yj* I **Il** t— **i^or,** mai ales când ai impresia că ceilalţi membri ai familiei greşesc şi că nu eşti ^*^ ^ • 1— ratat pe măsura valorii tale. Acesta este punctul în care trebuie să încetezi să te nai concentrezi asupra greşelilor altora, fiindcă, atâta vreme cât continui să faci ^*t A* icest lucru, nu vei avea timp şi chef să-ţi vezi propriile căderi. *—*si* \ Dacă atitudinile pe care le manifeşti nu sunt corecte, trebuie să le recunoşti \\ să le mărturiseşti, incluzându-le la capitolul 'păcat', iar acest lucru nu este atât *v* banal precum pare. Simplul fapt de a sta în faţa lui Dumnezeu şi de a spune: I)oamne, îmi pare rău pentru

păcatul meu" este extrem de dificil şi aceasta poate şi din cauză că Satana îşi dă seama că gestul acesta minimal de recunoaştere greşelii este primul pas important înspre vindecarea vieţii de familie. Uneori nu ne încredem suficient în Dumnezeu şi ne temem de cum ar putea reacţiona, întotdeauna mă amuz copios când cineva îmi spune că se teme de ce va face I lumnezeu când va afla că a păcătuit. Atunci mi-l închipui pe Dumnezeu făcând II figură şocată, lovindu-se cu palma pe frunte şi spunând: "O, nu se poate! Ircbuie să fie o glumă, nu-i aşa?" De fapt, Dumnezeu nu este deloc surprins 3nd îi mărturisim ce am făcut sau cum ne simţim, fiindcă El ştie deja şi nu încetează să ne iubească în tot acest timp. Inima Lui este plină de bucurie când ne încredem în El suficient de mult ca să venim şisă-i spunem, "Tată, am păcătuit. Ie rog, iartă-mă".

Dacă o văd pe una din fiicele mele făcând ceva rău, nu sar în sus de bucurie, dar dacă o văd încercând să-mi ascundă acel lucru, mă supăr cu adevărat, iar /iuaîn care vine să-şi mărturisească greşeala este o zi fericită pentru mine. Uneori părinţii sar în sus când vii să le mărturiseşti un lucru rău şi aceasta pentru că i-ai luat prin surprindere, pentru că sunt dezamăgiţi şi supăraţi. Diferenţa dintre ei şi Dumnezeu este că pe El nu-l poţi lua niciodată prin surprindere. El ştie şi aşteaptă doar să te încrezi în El suficient de mult ca să-ţi mărturiseşti vina astfel ca să-ţi aducă aminte că eşti iertat şi că ai nevoie de putere din partea Sa pentru a-ţi corecta atitudinea. Biblia spune: "Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nelegiuire" (1 loan 1:9). Eşti gata să-ţi mărturiseşti orice faptă sau atitudine greşită care să anticipeze acea vindecare pe care Dumnezeu este gata să o facă în viaţa şi în familia ta?

<a-« câteva clipe ', ^ ^ "^ " ^ ** ** ^ ^ "* " ^

Păcate şi pentru a '^rSii.rirfT^^S*^"egative ale vieţi" ta'e ca "Păi cred, cred, sigur că cred, dar grăbeşte-te", strigă omul nostru.

Dumnezeu rosti: "De crezi cu adevărat, lasă rădăcina din mână". Urmă o scurtă pauză înainte ca ţipătul omului să străbată văzduhul: "Da' *Recunoaştere* ttlt< ineva nu mai este pe acolo?"

A recunoaşte atotputernicia lui Dumnezeu înseamnă a da drumul rădăcinii;

A doua mişcare din cercul biruint ' - * **sl<> actu' ^ncrec'i^tării totale în mâna Lui. Aşa cum doar prin puterea Sa ne sunt

- u °.d5tă ce î'"a' dat seama că exi ??nSta '" recunoaŞtere. ItiUte păcatele, tot astfel, doar prin puterea Sa avem şansa de a birui păcatul. în

îmbunătăţite, se constată o tenHints i*'* « 2°ne din viaţa ta care ar nntpa Inl^aga epistolă adresată romanilor, Pavel explică cum trebuie să ne raportăm

de păcat. In Romani 12:1,2, ne încurajează să aducem trupurile noastre

•ori ai spus că n " "nVia*amea_'oPreşte-te o secund In'lintea lui Dumnezeu iar în Romani 6:12-14 devine şi mai clar îndemnându-ne 'e-ai pnut de cuvânt? Chiar şi apostoluTp8 T'fa__Un anUmit'ucru ?'totus'n *'"' oferim lui Dumnezeu chiar părţi ale trupurilor noastre "ca unelte ale noastră ne îndeamnă să ne aplecăm <;• a *P^X* aceasta_ Ceva din na'tur IW!t'"hănirii". Dacă te poţi ruga sincer, cerându-i lui Dumnezeu să ia în stăpânirea

vârtos r/p „„«.-■.« , . Ş. apo. sa încercăm să ne ridicăm trăgân, 'lli ncele Păr'ţ' din viaţa ta care sunt labile' rugându-l să le întărească, să le dea

'.' singuml lucru pe care îl obtinen l)l"ere' vei vedea că îşi va ţine promisiunea şi-ţi va da suficientă energie să provoci ajungem undeva maî c,,,- „.! ... (u de schimbări din viaţa ta care sunt necesare. Alte scurtături şi abateri din drum

mai

nu

,...u utJLUit singur

._. ...«.t ia uescurajare şi eşec, dar, în acelaşi timp, este greu & renunţăm la o astfel de atitudine pentru că, de obicei, ne spunem că dacă n-o«; fim în stare să ne descurcăm singuri, atunci treaba o sv

Al doilea element din cercul victorios este recunoaşterea. Dacă îl ignorăm, vom părăsi de îndată acest cerc.

Control

şi apo!(2 să1e / 3

bi î^

ty dă puterea *dl"* T'0 imposibil- Abia atunci în declin" I h '" S6ama Celui Al treilea Punct din cercul victorios este controlul influenţelor care te

este, înainte de orir '" "^ C6 "U P°^'prin Propriile tale foT?*' Dumnezeu Invadează. Nici acest lucru nu este uşor, el cerând o decizie conştientă de a te

"Uite Doamna Un aCt credinţă. Este ca si cum ; v '6', ecunoaŞterea umple de Cuvântul lui Dumnezeu şi de a refuza accesul influentelor negative

înrrt"°IT^; !U nu P°t *să* fac cu arp |„™. *'T"* .^ Spune"'"" Dumnezeu: rare îti bombardează mintea.

un om stătea pe marginea unei prăpăstii şi, în timp ce admira pământul i s-a surpat sub picioare. A căzut câţiva metri în gol dar, ... „.. ..iiracol, a reuşit să se agate de o rădăcină care ieşea din peretele de stâncă. Picioarele i se bălăngăneau în aer, sub el era un gol de vreo câteva sute de metri şi nici nu putea fi vorba să se caţere înapoi. încet, încet, rădăcina îi fugea printre degete. Cuprins de panică a început să urle, "Ajutor! Ajutor! E cineva acolo sus?"

gravă: " "An din mână.
omului şi l-a strigat de sus cu voce te ajut".
i timp ce rădăcina îi aluneca perfid
doar dacă î
iti
încrederea în
De exemplu, multe din emisiunile pe care le vezi la TV sau la cinema încurajează răzvrătirea împotriva părinţilor. Multe dintre acestea sugerează că părinţii nu sunt decât nişte duşmani, sau chiar nişte proşti, până la urmă. într-un mod mai mult sau mai puţin subtil eşti încurajat să-i înşeli sau să-i manipulezi, în aşa fel încât să obţii ceea ce vrei. Fiind mereu expus la astfel de influenţe — chiar dacă în sinea ta crezi că asemenea provocări nu te afectează — până la urmă ele îţi vor afecta capacitatea de a discerne în mod corect. Tot ceea ce citim, vedem sau ascultăm are un profund impact asupra atitudinilor noastre, afectându-ne şi comportamentul până la urmă.
Primul loc în care trebuie să cauţi pentru a descoperi atitudinile şi faptele cu adevărat bune, care să te menţină pe pista corectă este — aţi ghicit — Biblia. Nu am cuvinte să descriu cât de importantă este citirea zilnică a Bibliei.
Psalmul 1 ne arată cât de binecuvântaţi sunt cei care se bucură de călăuzirea Cuvântului şi scriitorul nu ezită să ne avertizeze să ţinem sub control efectele influenţelor negative din vieţile noastre. De exemplu, de câte ori te-au îndemnat sincer prietenii să-ţi îmbrăţişezi şi să-ţi săruţi părinţii? Majoritatea acestor tinerei se referă la părinţi folosind o terminologie maliţioasă de genul, 'bătrânul' sau 'bătrâna'. Aceştia îşi urăsc părinţii şi te încurajează să faci la fel. Uneori, există chiar şi adulţi care te îndeamnă să-i 'tai de pe listă' pe tăticul şi mămica. în cadrul
a- "a

fi

o *a*-
CU (ţ
î? g
5' 3' n cu
S <
Cu Cu_"cu" O
^ - n* 5' ?u> 2 n
o £ & "
cu. !» "? R
rD ui **cu £**
C cu>
CU
2 2
o ^
r-f ^
era < P f
n"
cuc ro **"> 3 -a**
"o S? g> -o. — Q- o
O" Se O' gr
< "o
1 o 5 3 5.
9 5' o *Q -a*
■*S* - r- •*?* 3
- ~ - ~ 5
= - - - <
- — r =
cu> Q.
■ -3 ro
3
2c
Q.-O
re o
£ £
S-D
Cu cu </> 55
Cuc O
a. £ n> —
!/i C
n —
*%*5>
11 <~>
o ~ 3 n o o

2 g

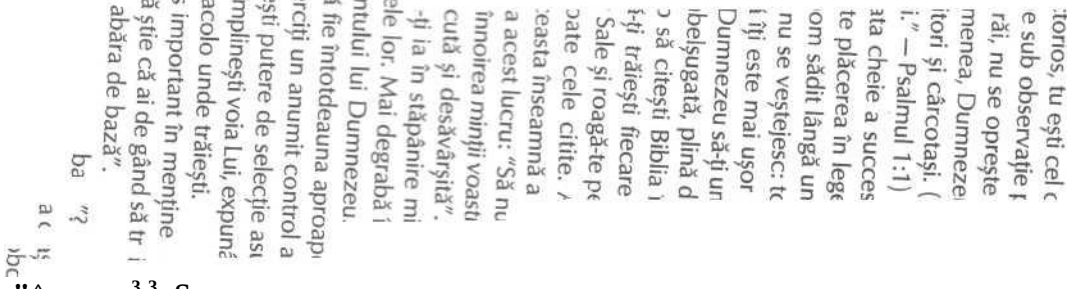
:torios, tu eşti cel c
e sub observaţie p
răi, nu se opreşte
menea, Dumneze
itori şi cârcotaşi. (
i." — Psalmul 1:1)
ata cheie a succes
te plăcerea în lege
om sădit lângă un
nu se veştejesc: tc
ţi este mai uşor
Dumnezeu să-ţi un
belşugată, plină d
să citeşti Biblia
-ţi trăieşti fiecare
Sale şi roagă-te pe
oate cele citite.
easta înseamnă a
a acest lucru: "Să nu
înnoirea minţii voast
cută şi desăvârşită".
-ţi ia în stăpânire mi
rele lor. Mai degrabă
vântului lui Dumnezeu.
să fie întotdeauna aproap
xerciţi un anumit control a
deşti putere de selecţie asu
ă împlineşti voia Lui, expun
nt acolo unde trăieşti.
as important în menţine
să ştie că ai de gând să tr
abăra de bază".
ba
"?
a
bc

Sg ar o n 2c g: -- = s> jţ
Q
f?
_, =f ^ Cuc jjp gj- o
c c QJ ^- o- -a
Q.
re
Cuc o —
8. l" S n
5
—> 3
3 O
n c
3 to
Si -
Cu
9-m
cu
c fi, 5: î
cu n
Cuc -> Q. 3
< N '» n- 2. -i
2. ^ £ t[g 5
fD =>
n
ro
ro
Cuc
D -
5'os a> -'
2 ™
3
n
O fD cu -■
«PIS
n I. Cuc
N n
s-8 2 3
fD = CU
CU
£L O rt
o ni cuc o n
fb 3 gT
3
c c ^r
(îl
Q $ ţ? n o fD n
3 £.
3. CD
V) t/l
ST f? -1" </>
Cuc 3" Q-
n ^ cuc 5
i§
■a era II
ÎS-
ui .
_. cu
N ,?§ 5"^3 C
n fD —
"O o n c -< i-l
ro
CJ
fD
^a. -o
Cu
re 3 re
fD
CU
CU C
CUC
frf II I rD
rD . ^, ■£; fD QJ
=: 2. 5' f*. < î = On _ 2.O 3 2<p
§

Q. D

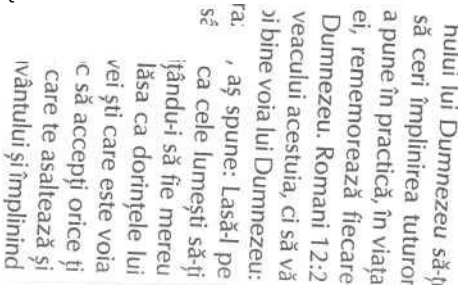

-O QJc ^ K3" 0* £.

ItliU

^ Q. fD -Q C Q. = Q. to^'

cu 3. c p -•

■^ Q O IU ISJ

^ -vi 1__ rD >^, O ""cu ~_> —•

a ^ o-^- 3

< S r n O » C § & CU

c^ & ^ ST -S

3 2. 5S S »

"a re -i« c P c « ^ ~cra

3. g_ . - Cu fD

re "2 ^

Q.

C m ^~

3 c/i

CUC

< ro

fD

fD

K) I

ON Cuc cu

e

Cu 3

c/i 3 Cu N

B

Wt 3. O

18 1

1 o 2

^ e. ->

S 5T fD

5f 3 < CU — — =5.' Q. 2. S" m _-;»

c/i D

n cu Cu r;

— c

n N

re_ cuc

O c/i

c 3

cu

2

▪ 3 **a**

ZÎ r

C o

in az

ro

a. **3**

3

S

ft

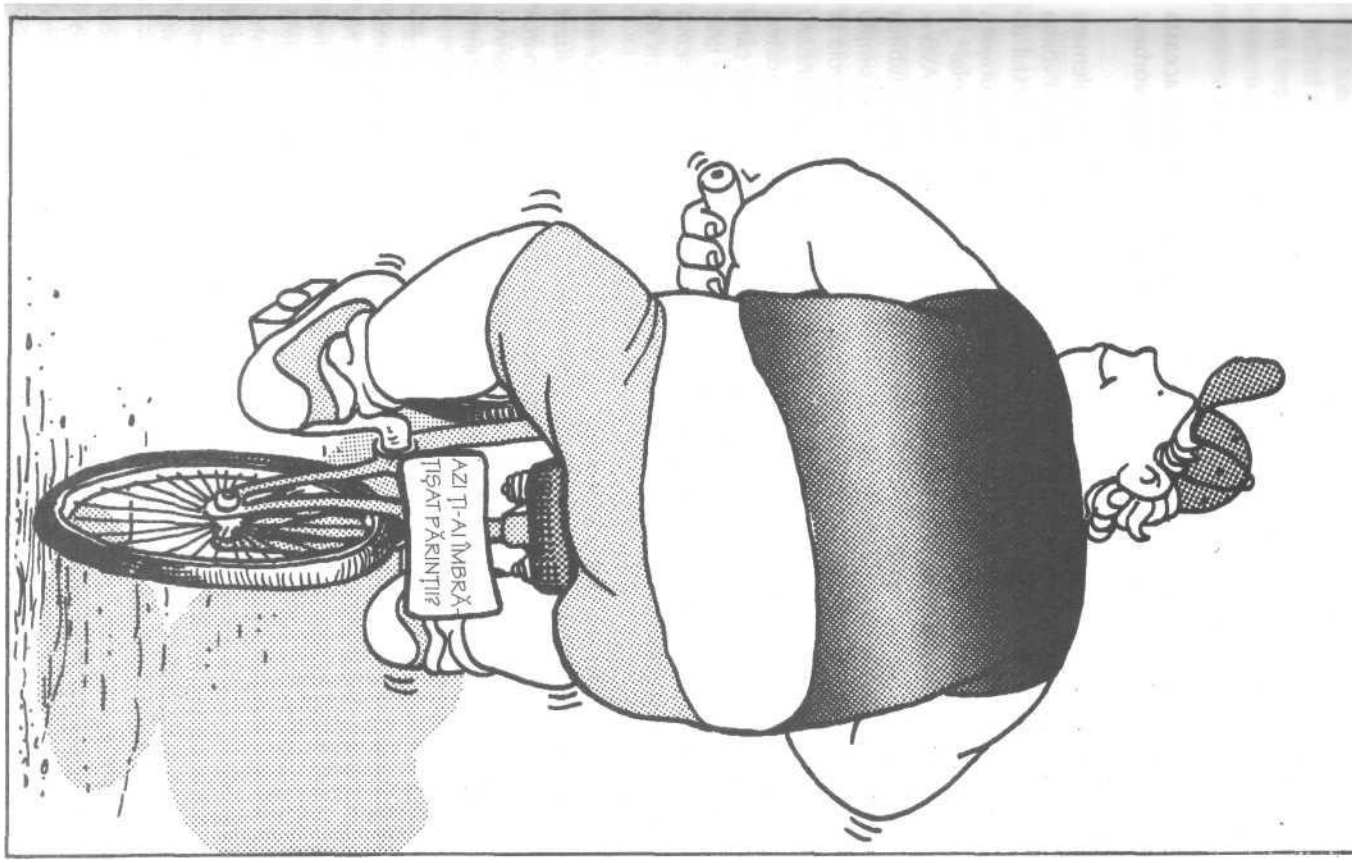

ax

Ş,

-o m'

3.

1

48

pe lângă întâlnirile de tineri care

Cum să trăieşti cu părinţii fără să-j,

i pierzi

> I la fapte

49

regulate de la biserică se confruntă *cu* probleme

A „

****'"****

[1] alături uni» Inlrebat Tatăl dacă nu este vreo altă cale. Noi n-am făcut nimic ca să-i meritäm IUı şi totuşi dragostea Lui a fost aceea care l-a determinat să moară pentru noi (Sc:ând acest lucru, nu numai că ne-a oferit modelul pe care să-l urmăm, ci a li mit forţa dragostei pentru a învinge păcatul. Ca şi copii răscumpăraţi ai Săi, «punem de aceeaşi putere, aşa că e timpul să facem ceva pentru a ne demonstra postea faţă de părinţii noştri.

Evaluare

de elemen

-"recţia pe care o crezi corect""rT"|.^luporî'ona'a cu voinţa Ultimul pas al cercului victorios constă în evaluare. Aceasta este cea care te Actiune°S { '^ ^ '"'^ Cat" 'ineau Picioarele " *r ^'« ' aratat destul de" 6 să_' mul^ume?t' lu i Dumnezeu pentru progresele pe care le vezi în viaţa ta, > a ost aceea care a făcut demnnct^f " Ur a '^a Slrr|t curaios"' ■' conştiinţa schimbărilor care se produc si să anticipezi noi posibile zone spre

Ceea ' ^"*Smplu* nu *sim*P "evrta S *tilT*^ ^ '" "U Vorbele_ rtre să-ţi'îndrepţi atenţia.

ce vrea Dumnezeu de la tine este să-i tratezi' ^d"'" °U dragoste_ Asta e. într-o zi, Brian s-a decis să se schimbe şi să devină punctul focar al dragostei să o punem în practică este^' 1°" S°ste' riindcă iubirea[1]' Hristos din familia sa, aşa că şi-a analizat viaţa şi a văzut că, dintre toate " ne iubim unii pe alţii H U mai mu'tdecât un simplu ""ele care necesitau îmbunătăţiri, prima pe listă era firea lui arţăgoasă,

ry

o facem ri ă * "'Sa "e 'ubim uniiPe alţii doai™ult decat un simplu"nele care necesitau îmbunătăţiri, prima pe listă era firea lui arţăgoasă, nu ne ' , ras°stea ar deveni o pasăre destul d *" * ^^ Cand sim'im nevoia sFmPerarnentul său vulcanic. Şi-a recunoscut sieşi că ieşirile pline de furie erau ă "a 'U doarcanda simţit, alegând în schib^'^

bUCUr Ca Dumnezeu[1'1-3] dreptul păcătoase, le-a mărturisit în faţa lui Dumnezeu şi şi-a încredinţat " a5'une' trim'ţându-şi prop
darad *s* , esc"' asta cniar înseamnă am
Peră a Teiubesc" 'nsă
' a sFP Ş ş ş p
Ca Dumnezeu[1'1-3] dreptul păcătoase, le-a mărturisit în faţa lui Dumnezeu şi şi-a încredinţat d
d l î
arcanda simţit, alegând în schimb^-^ bUCUr Ca Dumnezeu[1'1-3] dreptul păcătoase, le-a mărturisit în faţa lui Dumnezeu şi şi-a încredinţat '" a5'une' trim'ţându-şi propriul Fl monstreze dragostea," «astă z»nă din viaţa lui Domnului, într-un mod total. în săptămânile care au sc" asta cniar î /" * mºarte' Câteodată, când limat' a eliminat influenţele negative din viaţa de zi cu zi, care îl duceau în
6 fm f
Persoană esc 'nse
sentim ^ '^ ^ atunci cand 1
de
A * 1. . .
ile '" a_mtînfS'ewYor'<ofemeie d **na/and J?t** **4**
dată, când
'nseamnă că te vei purta ^T[6] fmmoaf faîă de tine, ^B"[1] furiei şi a căutat să stea de vorbă cât mai mult cu pastorul. Pe lângă and nu simţi nevoia să f ra^?ste ^aîa de respectiva ««asta, a mai împărtăşit şi cu doi prieteni creştini planul său de restructurare şi a°' cand nu eŞri împins de «ceştia i-au promis sprijin. Apoi, Brian a început să folosească în mod activ puterea
lul Dumnezeu, pentru a reacţiona faţă de părinţii lui altfel decât o făcuse până
***MU"Cl oe* Câteva ori a dat_º în bară' dar "U a renunţat; ^"a Cemt iertare ?' a** ei însa
a refuzat ' ontinuat să încerce să se pună în locul lui Hristos de fiecare dată şi să-i ceară
f 3CUZat_º de dezbina rea *ltor. •> "º aCe'a erau parint'i Odata' tatăl lui !"a acuzat de un lucru pe care nu Tl facuse_
S"a luPtat din
e care tari
acest lucru, ba pe dp;Knn merila să fie *
f merila să fie ***tit* cu dL^rpT K ' am fºSt foarte surprins să des^ •> 6a P*'n^_
W
încă îsi
Sa nu^iu întâmnl lUprost înţeles. E clar că fata *nu se*
pentru t ^ ° •*■ S fºSt suficient de sinceră să^ putea nir-a ° St?caciunile ireparabile din viata ei ca & T hal si mai mT '" .e CUm de
Putuseră părinţii să se tOCmai de *âi* P- l|mU *Ca S'gUr ca' sent'mental vorbind S6 poarte cu
C6'dragi_ Nu ea în asemenea
de efuziune, dar te af,,
care

n

P

in

i

H

ca această adolescentă i-lsputeri să nu îşi iasă din fire aşa cum făcea de obicei şi, chiar în mijlocul

acuzaţiilor imdrepte aduse de tatăl său, Brian a reuşit să-şi păstreze controlul şi să rămână referitor la cele (;1'm' Când tatălui i-a trecut furia, Brian era un pachet de nervi dar, totuşi, a era de supărată i'irnas liniştit şi şi-a argumentat nevinovăţia cu o voce calmă. Tatăl a rămas atât do surprins de reacţia plină de calm a fiului său, încât a ascultat în continuare .irgumentele logice pe care Brian le aducea în favoarea sa, acceptându-le până la urmă şi cerându-şi scuze.

Dar nu pentru aceste scuze s-a adunat Brian cu prietenii săi pentru a slăvi Numele Domnului, ci pentru faptul că a reuşit să-şi trateze tatăl cu dragoste, chiar şi atunci când era furios că era acuzat pe nedrept. în timp ce băieţii se rugau lui Dumnezeu pentru credincioşia Sa, Brian şi-a dat seama că, de fapt, problema cu tatăl său s-a iscat în primul rând datorită lenei şi lipsei sale de încredere. Mai precis, Brian a tot amânat să facă o treabă pe care tatăl său i-o ceruse cu săptămâni în urmă. Iată o altă zonă din viaţa lui care trebuia să intre sub incidenţa cercului victorios. Apoi, de faţă cu prietenii săi, şi-a mărturisit păcatul leneviei şi s-a hotărât să lupte împotriva lui, având astfel o nouă ţintă. în timp ce

Işte pănnî' sentimente

: uşor să aleagă calea crucii, ba chiar

50

Cum să trăieşti cu părinţii fără să-ţi pierzi mi,

Deia

că

?S ciupî m tabără de vară, o fată a S schimbare în viaţa ei de când Sni

^ spus: .ovesteşte.mi atunci

CAPITOLUL O

l

seanla

nu a mai făcut-o

Ce am Vorbit

ş, si-a (

0 Viaţa de campion

. „ .....—o«".u-uuu,ararr *r~* .dată ce ai intrat în cercul victorios, poţi prelua ofensiva de a face paşi

totuşi ,ata că acum era aici, căutând ocazii de a afla 2, ^ *? *'''''' urmiJînainte cu încredere. Cum? Făcând ceea ce îţi cere Dumnezeu, respectiv Mai mult decât toate însă, era faptul că, în urmă cu *TJi* ^ D°mtWându-te doar pe promisiunile Lui, şi nu căzând în plasa duşmanului ori lăsându-

de rh • - "îteîea Vieıji ?' de cre?terea ei spirituală iar Ir "1-P3S3 CâtU'"« copleşit de presiunile din jurul tău. Când ţi-ai recunoscut slăbiciunea înaintea

schi 't" *f*inCerCând Să PriceaPă cum Se Hristos *TT* CU ° Bi^< *W* dăsuficientăPutere de arealizaıUCmri pe^ "U '^ PuteaîmplinifM scnimbi atitudinea în familie. tos sa te

determine să,|uloru| Său.

nrll,Muarea este un mod de a te opri din drum sufiripnt *A* . Dumnezeu doreşte să-ţi foloseşti acea forţă în mod ofensiv, nu defensiv,

privi in urma ş. a vedea unde ai ajuns. Când priveşti n„ M ™ tlmP P6n^ 'ˆiniîia Pe care o dă dicţionarul englez conceptului de defensiv este următoarea: şanse sa-ţ, p.ară elanul, dar când iei o pauză *ZT* v™' "* aî de mere'"« U" apăra de un eventual atac, chiar construind o fortificaţie". Dumnezeu nu continua măcar cât ai făcut-o până acolo Numail/ *J** mapʔ"^ sPui că PMoreşte să-ti foloseşti puterea pe care ţi-a încredinţat-o doar pentru a-ţi construi S a "lta ce este înapoi şi de a privi spre noile *obSZnîT* S*dobănde Şti* ** „„ zid de apărare, care să te protejeze de orice rău, ci vrea ca să foloseşti acea Va amintiţi de David? Când citeştii despre an,?2 H t ma'ne' **lorţa** pentru a crea un curent favorabil schimbării în lumea în care trăieşti. Nu te

Păstra m amintire multe exemple ale'credinciosiei IuTDU "^^ dai seama c«,ea baricadat, plin de frică în spatele unor metereze spirituale, ci te vrea în afara

mnezeu' care ii încuraja gurilor cetăţii, înaintând plin de curaj.

-ea de poveşti c MU|ţj oameni îşi trăiesc viaţa în mod defensiv - doar atâta şcoală cât să nu ■leul şi ursul. Acoli ramână repetenţi, muncă la serviciu doar cât să nu fie daţi afară, ajutor în casă dispune de destul, ^*oar* cât sa- nu se dărâme pe ei şi doar atâta credinţă cât să nu ajungă în iad. Cam

« , **trist,** nu? u .

îndrepţi. Pave David n.a fost de|oc aşa. Nu şi-a adunat armata ca să construiască ziduri spre ceea ce esteînainti marj de apărare, ca nu cumva să-i ajungă uriaşul Goliat. N-au săpat gropi imense

---------... u„„,. M vaaa o nn^"626^" HdSt°S 'SUS' CU ţepi înăuntru, aşteptând plini de speranţă ca, într-o zi, Goliat să pice acolo şi

sub Scaunul de domnie al Mântuitorul .T'n V'3'a lui' pe **nici** n-au împânzit câmpul de mine antipersoană.

David a atacat. Biblia ne spune
UIUI, tot astfel, evaluam, *u* chjar că a aler*gat* înspre Goliat.
Nici apostolul Pavel nu a spus, "Stau frumos pe spate şi încerc din răsputeri ||-l împiedic pe Satana să ajungă la mine", ci a spus, "alerg spre ţintă, pentru premiul chemării cereşti a lui Dumnezeu, în Hristos Isus" (Filipeni 3:14). Pavel a **fost** mereu în linia întâi, nu doar cerând totul în Numele lui Hristos, ci luptându-*" să fie la înălţime prin propria lui viaţă.
Studiind Biblia, am fost uimit să descopăr că Isus nu şi-a petrecut timpul
cruce şi mai mult, în loc să Tatălui să aibă milă de ei şi
să alerge fără teamă spre uriaş. Nu era deloc omul băieţii în spatele frontului, făcând pe barosanul, fi ir era un uriaş care trebuia aranjat şi David ştia < mijloace pentru a-şi duce planul la îndeplinire.
Fvalu:»-"" *" ajută de asemenea să • , _____ w.iauu ceesteîn urmamea, şi
alerg spre ţintă pentru premiul chemării
(Filippni vn *1 A\ "--*
care
spune: ..."Uitând ce este în urma a^i
premiul chemării cereşti a |„i *i* 'ᴧ A?a CUm a reusit Brian să vadă o a SUb Scaunul de di
l
e mărturiseşti şi *si*
le încredinţez î^^rLur"" *" ^^ ta ᴧ Pe Care ᴧ

~^^^:z^T^în ~ - -a ■*

■n cercul victorios, mărturisind toate ace te a ud" 7^ ***f*** ^^ ?' ** *'m« sa preia controlul asupra lor, ţinând sub <«n" • *& &'* 'ăsându-'pe Hristos Părinţii cu o dragoste activă, şi cântărind*TeeZroZi*""^' ^"^ Studiind Biblia' am fᵒSt uimit Să deSCᵒpăr ᵒ" ls

lăsa să rSr?" C3re ''' PUS '' inimă donnta de TuTmaţnTs T ''''''

tf1Cercând să S6 ap6r6' nid ᴧ atUnd Când ᴧ *P"* la a Sa rataceşt, smgur. „^ *hc* Acela care ,Tn
6' "U te V" *e apere în fata celor care îl condamnaseră, îi cerea
buna lucrare, o va isprăvi nană în ™ „ i,, ,...,?..Care a mcePut m voi aceast.l !!: ?>„ î„ , ' „ ^*trMa,* .t.nti. «a îi fiP înrirentată
. ncredinţat
nn' -!f ISPrăVi Până în ziua 'ui 'sus Hristos . Uneor, cădem, însă Dumnezeu nu ne abandonează
'3
i-i ierte. în loc ca întreaga atenţie să îi fie îndreptată asupra marilor dureri fizice psihice care îi măcinau trupul pe lemnul crucii, a găsit timp să se ocupe de
53
52
Cum să trăieşti cu părinţii fără să-ţi pierzi mii i i **yIlţă** de campion

problema spirituală care îl frământa pe un tâlhar care stătea lângă El. Chiar di naştere, Hristos a fost mereu încolţit şi atacat din toate părţile şi totuşi a p înainte pentru a împlini misiunea pentru care a fost chemat.
Capitolul de faţă te va ajuta să-ţi stabileşti strategia ofensivei în casa în c trăieşti. Dacă nu ai făcut paşii sugeraţi în cele spuse mai înainte, nici să *n* treacă prin cap să faci vreun pas înainte. Doar dacă eşti sigur că Dumnezei acordă asistenţa necesară poţi trece la atac. Fără recunoaşterea Lui ca Mântuite tău personal şi fără încrederea totală că El este sursa puterii pe care o ai, încercai ta nu prea are sorţi de izbândă. Viaţa ta de familie nu trebuie să fie formată d tr-o serie de reacţii defensive, ci se poate transforma într-o aventură a victori Singur, de capul tău, n-ai nici o şansă să învingi obstacolele care te aşteaptă. El însă, poţi înainta plin de încredere.
Clipele cele mai interesante dintr-un meci de fotbal american sunt acelea care echipa favorită are mingea şi înaintează spre terenul advers. Paşii neces, pe care trebuie să-i parcurgi pentru a avansa în trăirea cu Hristos nu se deosebe prea mult de cei pe care trebuie să-i facă o echipă câştigătoare. Această echi| trebuie să aibă mereu în minte marcarea unui eseu, apoi are nevoie de un pi; de joc, şi nu în ultimul rând, trebuie să joace conform regulilor.

Cu gândul la a înscrie

Cu alte cuvinte, gândeşte pozitiv; când spun aceasta nu mă gândesc la aci tip de gândire pozitivă care spune: "Dacă-ţi stă mintea la lucruri bune, ţi se vo întâmpla lucruri bune". Un asemenea lucru este la fel de greu de găsit în Bibli pe cât de greu este de găsit şi în viaţa de zi cu zi. Aţi auzit poate de mulţi oamer buni care dezvoltau o gândire pozitivă şi totuşi au fost loviţi de cine ştie o tragedii personale. Pavel a spus că: "toate lucrurile lucrează împreună spre bineli celor ce iubesc pe Dumnezeu, şi anume, spre binele celor ce sunt chemaţi dup, planul Său" (Romani 8:28). El n-a spus: "Celor ce-l iubesc pe Dumnezeu li se va întâmpla doar lucruri bune". Adevărul este că toate lucrurile care ţi se întâmplă -fie ele vesele sau triste — vor fi folosite de Dumnezeu pentru a te aduce ma aproape de voia Lui cea bună şi desăvârşită. Pe calea prin care te-ai decis să-! urmezi pe Hristos vei întâmpina multe dezamăgiri

cauzate de certuri, căderi, eşecuri şi mai ales, ispite, dar toate acestea nu înseamnă că eşti un ratat, ci ele te-ar putea chiar ajuta să faci paşi înainte. La urma urmei, toţi cei care doresc sâ înainteze într-o direcţie anume se lovesc de obstacole. Lasă-te încurajat de acest gând: Dumnezeu va folosi toate obstacolele din cale ca să te apropie mai mult de El.

Gândirea pozitivă de care vorbesc este aceea despre care vorbeşte şi Solo-mon atunci când spune că "omul este ceea ce gândeşte în inima lui". Dacă în mod constant te vezi ca pe un copil amărât, prins ca într-o cursă de regulile impuse de nişte părinţi absurzi şi cu nişte fraţi ce există pe acest pământ doar pentru a-ţi transforma viaţa într-un iad, atunci înseamnă că eşti adeptul unui mod de gândire defensiv. Tine-o tot aşa şi îţi vei trăi viaţa ca un tânăr nefericit, care se

ASA-I ÎN FOTBAL

7

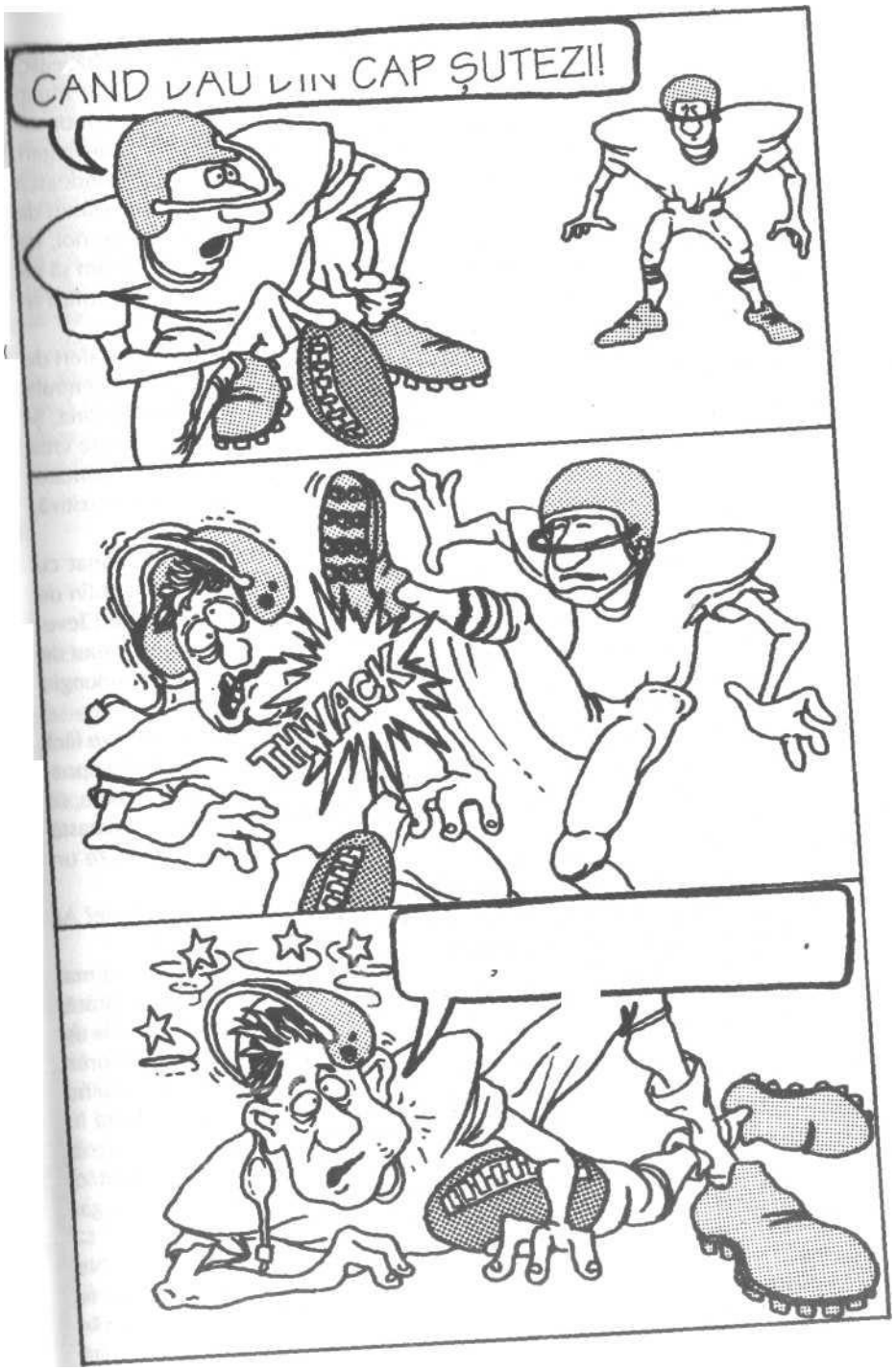

străduie din răsputeri să apere fortul, doar, doar va veni odată Isus să-l izbăvească de chin. Pe de altă parte, dacă eşti convins că fiecare zi îţi aduce atât situaţii plăcute cât şi mai puţin plăcute, ce însă pot fi folosite pentru a demonstra atotputernicia lui Dumnezeu, ei bine, atunci vei trăi conform acestei convingeri. Când o echipă de fotbal american intră pe teren, trebuie să gândească întotdeauna ofensiv. închipuiţi-vă un antrenor care ar da echipei sale sfaturi de genul: "Cum vă spuneam, azi n-avem nici o şansă. Adversarii sunt pe noi, iar arbitrii ţin cu ei. Ce-i de făcut într-o astfel de situaţie? Trebuie să nu-i lăsăm să ne bată, împiedicându-i să marcheze. încercaţi să nu vă accidentaţi şi dacă totuşi se întâmplă, cereţi-vă afară".
Un astfel de antrenor nu ar rezista pe banca tehnică mai mult de un sfert de oră şi echipa lui nu ar fi niciodată în stare să câştige vreun meci. Ideea centrală din mintea fiecărui jucător dintr-o echipă victorioasă trebuie să fie victoria. Şi această victorie se obţine înscriind pe tabela de marcaj. într-o echipă care vrea să câştige, chiar şi apărarea devine ofensivă, aruncând mingi spre linia de înaintare, îndemnându-i să marcheze. Dacă vrei să câştigi, îţi trebuie o atitudine pozitivă; trebuie să te mişti cu mingea înainte.
în 1987, Denver Broncos din divizia de vest jucau pentru campionat cu Cleveland Browns. A fost un meci de mare angajament fizic şi cu mai puţin de cinci minute înainte de terminarea partidei scorul era de 20 la 13 pentru Cleveland care tocmai degajaseră mingea pe linia adversă de teren. Aceştia aveau de străbătut cam 98 de iarzi în cinci minute pentru a marca, egala şi intra în prelungiri cu speranţa unei nebănuite victorii.
în timp ce fiecare îşi ocupa locul stabilit în teren, în vedea unei ofensive fără şanse reale de succes, Keith Bishop s-a întors către coechipierii săi şi le-a spus: "Gata, băieţi, acum îi avem pe tavă. Dacă fiecare îşi face meseria cum trebuie, se vor întâmpla lucruri minunate". Asta da atitudine pozitivă! Sunt convins că această atitudine este cea care i-a făcut pe băieţi să alerge tot terenul, să marcheze un eseu, şi să câştige jocul în prelungiri.
Oare să fie valabilă această atitudine şi pentru tine în relaţiile de familie? Ar putea fi — dacă ai învăţa să o aplici în trei zone distincte ale vieţii tale.
întâi de toate, ai nevoie de o gândire pozitivă despre tine însuţi. Nu te mai autocompătimi, văzându-te ca pe un copil amărât într-o situaţie şi mai amărâtă, ci nu uita că în tine doarme un doborâtor de uriaşi, care primeşte putere de la un Dumnezeu atotputernic. Ai fost creat cu o grijă deosebită de către un Domn mare şi ai fost destinat să realizezi ceva ce nimeni altul de pe faţa pământului nu poate realiza. El te-a iubit suficient de mult pentru a-şi trimite Fiul să moară în locul tău şi, în cele din urmă te-a înzestrat cu fiecare fărâmă de putere de care ai nevoie pentru a trăi din plin pentru El. Nu eşti câtuşi de puţin un copil amărât, ci eşti fiu de Rege. Datorită Lui, imposibilul devine posibil şi datorită Lui, eşti obligat să-ţi recunoşti valoarea şi calităţile.
în al doilea rând, trebuie să dezvolţi o atitudine pozitivă faţă de familie. Nu te concentra asupra comportamentului negativ al membrilor familiei. Dacă te uiţi după greşeli, le vei găsi din plin. Priveşte în schimb către ceea ce este bun în familia ta şi vei descoperi lucruri despre a căror existenţă nu aveai habar. Ascultă
•.leitul pe care Pavelîl dă unor prieteni creştini care întâmpinau greutăţi: "Bucuraţi-vrt totdeaunaîn Domnul! Iarăşi zic: Bucuraţi-vă! Blândeţea voastră să fie cunoscută HP toţi oamenii. Domnul este aproape. Nu vă îngrijoraţi de nimic; ci, în orice **lucru,** aduceţi cererile voastre înaintea lui Dumnezeu, prin rugăciuni şi cereri, cu mulţămiri. Şi pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, vă va păzi inimile ţi gândurile în Hristos Isus. încolo, fraţii mei, tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, **lot** ce este vrednic de primit, orice faptă bună, şi orice laudă, aceea să vă însufleţească" (Filipeni 4:4-8). O asemenea atitudine îţi poate schimba modul de viaţă cu 180 de grade.
în al treilea rând, trebuie să gândeşti pozitiv privitor la viitor. Nu fi mulţumit cu situaţia prezentă, ci hotărăşte-te să faci vizibilă dragostea lui Hristos în orice mod posibil în familia în care trăieşti. îndrăzneşte, fii agresiv. în loc să te uiţi la uriaş ca la o ameninţare imposibil de combătut şi de care trebuie să te ascunzi, mai degrabă priveşte-l ca pe o bună ocazie de a exersa trasul la ţintă cu praştia.

Stabileşte un plan de joc

Dacă vrei să faci progrese, ai nevoie de un plan de joc prestabilit, care să includă o sumă de ţinte ce pot fi clar evaluate. Potrivit legendei, era odată un •întrenor de fotbal proaspăt numit la o echipă fără experienţă, care le-a aruncat kiieţilor mingea spunându-leîn gura mare: "Haideţi, măi băieţi, intraţi pe teren şi marcaţi un eseu!" La pauză, echipa respectivă era condusă cam cu 114 la 0. Antrenorul şi-a petrecut pauza muştruluindu-şi amarnic băieţii şi, în timp ce îi făcea cu ou şi cu oţet zbierând că trebuie să marcheze şi ei un eseu, I-a văzut la Un moment dat pe un jucător cu mâna ridicată. Era tocmai vârful de atac.
"Domnu' antrenor, pot să vă pun şi eu o întrebare?" spuse tânărul.
"Da, care-i problema?", se răsti scorţos antrenorul.
Cu o privire bovină, tânărul atacant întrebă: "Ce-i acela un eseu?"
Timp de o repriză întreagă, echipa cu pricina a bântuit prin teren, neştiind ce are de făcut. Trebuie să ştii cu precizie ce ai de gând să realizezi dacă vrei să faci vreun progres. Dacă ţinteşti spre nimic, nu vei

obţine decât nimicul şi dacă totuşi, dintr-o întâmplare, ajungi să izbuteşti ceva pozitiv de-a lungul drumului, probabil că nu îţi vei da seama ce ai reuşit şi cum. Când antrenorul nostru le-a explicat băieţilor că un eseu înseamnă să fugi cu mingea dincolo de echipa adversă până în spatele liniei de fund, aceştia au exultat de bucurie. Acum aveau şi ei un plan de joc. înainte, nu făcuseră altceva decât să încerce să ţină mingea departe de băieţii aceia răi care încercau mereu să le-o ia, vânându-i pe tot terenul.

In capitolul de faţă, ca şi în cele precedente, am vorbit despre ce înseamnă să fii pregătit pentru a-ţi îmbunătăţi relaţiile de familie. Restul cărţii îţi va sugera cum să foloseşti ceea ce ai învăţat până acum. Aşa cum vei vedea, nu este atât de uşor, nu este ca şi cum ai bate din palme spunând: "Gata, de mâine mă apuc să-mi iubesc mai mult părinţii". Trebuie să-ţi defineşti exact ce înseamnă lucrul acesta şi, mai ales, trebuie să îţi dai seama cum vei şti dacă îi iubeşti mai mult ori

tu> 3 re M "c 3 re era g c
Q- C tn 3 "tt
n M/> re p 3
'" ~ £. n"2.
S7 • C
Cuc Cuc —> , ,
-L t" 3 Cu JJ
3 Cu cu ^f 5.
— CT =• re i
re
afişe
E! S 8-1- 2
n -> ^ re a
K 5. 3 3 C'
OQ CU
?
ST
t/î D
2 §
§
ud
§
S 2
re ™
CU
3 - 3 „
re re c n
re " " " c
cu n -
re S 2 î. |
— *'ii.* cu Cu
|
2 **2 8**
=■. -a S Ş cuc re w
III §! !f
° $ - "O -o re a
S> 3 ^ i. n /o re 3 c 3 n o. re _
n
o
CU
îl
Cuc 3
S "O
2. 5T
-. 3
^i£. —• fii. "°
|> ii
„ n s. OJ re c/> ft ™ wt 5 re o ^. 3 ■ŞJ- *9* S ^ S" 2. 2
3
CU>
3
Cu
re
& 3 Ş: t s
3 n » =. 37 cu
C «i
3
i. S §-
N Q.
-• re
Î
n 2 — Si
D. re i. g-
3 2. n fu> D- -J re
x: SJ 9 w f11 2 S
3*^^ *O*- 3' fO CU =i.
"> re c
N cu n
■a n <
re o cu
3 3 T3

sr 3 -
^PT re °
— 3 tn
3 H °*
3 .- n
fii.
sr
n
cuc
3
=ft !ii. tu "ii.^i "£.
"a
3 n
cuc
3 C_
^3-0
3 ft re c 5 n
re _ n n re
§^
c re cu ^a\
<. o>
s^i-2
se.
5- re
OQ tn
a 6 o'3
c 5* -• n
cu
8
CU
.._c/> *70*
,<5 ti te fuc
n "D
cu c
re <£
8 *m*
T3 CU
C O
T3 cuc <
^c« cuc
o" a
li
re =-
<= o. <3 3 re 3. Z E. E. fii> o re~
cu
cu n tu n 3- n o 5- re
3
OQ fD
3
tu
3
re*
_, 51
re 2.
Q.T3
■a -a 3 re re c n 3 •
tu =f n
3 c TM ~ cu 5-
- 3 *W* o o n
c«
3
"a 3 d
—■ cu 53c 3
3
***l* 2** 3 3
re 3
n c o 5
27 w ^
=> 3 o _1 a.
Si ^ cuc ^ 5>
re 3 ^a*. cuc ^ o cz —> vi.
re 5'

3 o-
;■ s- 2<
ere 3 3c S 3 n re cuc
cuc
MM?|
n re cuc cuc qa. _:,
vi --t« 13 ^- Cuc
c 3 cuc ÎJ. n
5' s; g
■§■. 3 "5 => " 3 ? *-a H
3 2, to
n
re M/> cu
£Tc o ™
9r K S"
3 fu>*&
o 2 H
cu
^ t/> 3c n> 3 o
o'n
era
5 3
E. a. __ tu
2 5J
=
3 JJ
n re
5 g 3 re
-• 3
Q. I <T> 3
n'
-a_ 3 cuc
Ullîll
= 3 îl 5*1
2c «5
{I
II
re re
^. i_i_ cr -J iu iy
re re £- n' ^. 97
c c ;
|!»
re o. cu'
p» 5f re -1
^O 3c S "<£
~ =;• — cu
2.2 g-;£
re 5 1U 3^2
cuc ><
3- 3
£ c g
.cT3
o.
re
& 2. 2
3- 5; S- "> -w. re cu ii7 re n cu <
s: 3 i? S sr °
n t« "«■. tu
cu re 3 -■ ^_ _
3 c ST "2 E. 2
3 ~ 5 cu 3

.=• "a -> 5.
c cu a a. s S 3 a o 5
re
3 re
re o
Cu CU
Zf^ Cuc
CU c
Z- 3
!*
= 2> fie. 3
re Ş l-fii.
n CTQ
CU £U>
3 â
re c«
!5. Cuc
re -1
«Ş
o Kj-
1 ffi
= < —
2 3 3* £i-
S 3
Cuc -■ . n
re
2 5 2c 3
a.
re
re 3
< 3
a. re
■81
n =r re cu
2 o-8|
a-, re c cu
o 3"
"2- ^
Cu cu
re —
5x 3
S 2.
re
3 -o cu> re 3 =r cu' {t
3 8-
3 -o cu
O vi
fT^-8 ip «3
fii re 2 3 „ =
jg >z
cuc 3 c
fii. 3 —
E.? 3
— 2
n c
n
re
3 _
cu re c _
,3 = 8 re_ o cu
<s s-|
■a STc s cuc _- re
-i X! cu
3 re cq -£ ti. 2c
CU ' ist
"■ E r*
IC. O" c"
cu re n

c 3
Q_
O
CU>
Q.
T3
CU
n c
3 T3
Cuc
o 3"
re
VI
n n
3 2. o. re
cn
"D
re
n
c
3
"O
c
re cu
c 3 n o
"O
-• 2r c
Cu 3' 3
cu re 3
n
CU
n

Zi

2 2. ~ a. =K 3 «^ 3 re 3 D
c 3
re re _ ^
2^ ||
|l Q 3
~" a. o. 2.
Q. C —t
n
c
Cuc
n
c
cuc
3c
c/i Cuc
re

I O re' n
Cu
N S'3 O g
^.-a c/i rD
« N Cu —
n n
n' o'
Cu
re cu'
3 cu Cuc H
■a. 5: re

I¹ I

S &
Cu' XJ
re 3
3
n
Cu> Q.
re
•o o
c/i ŞT
S"
c/i
c oro

a

n'
n
Si.
C/I

T3
5i
n
ro
ili
2.»' ff
cuc a; = n re
llfii
n
fij> 2 ^ re' n
f » S 5 o » &
S 5[1] 3 E. Q.
3c 5= a.' 3 ^> n re o
3
8
^ S g-
Cu vi -[1]
__ "Q ţ/J
re cu>
8-»
~ Q-
aic =
5?
N re S
3 =
re Q-
"S. o
•?• cu>
l|f3
CuQ-N~ 3O
p||l
=1 re re cu
cu re 3 c
n !» -> S re c ^cr. cuc
s?
▪g S'
u
-g o' 3
58
Cum să trăieşti cu părinţii fără să-ţi pierzi mirtji

Conformează-te regulilor

Dacă tot m-am apucat să folosesc fotbalul american pentru a ilustra importau strategiei ofensive, voi mai da un exemplu. Asistam la un meci mai ieri alaltăieri mă îngrozeam văzând că tot la câţiva metri una dintre cele două echipe comiţi o ilegalitate şi arbitrul acorda o lovitură liberă. Meciul era unul din cele mai ud pe care le văzusem vreodată. Nu exista nici un învingător, ci pur şi simplu, echipă juca mai prost decât cealaltă.

Am văzut multe echipe pierzând datorită infracţiunilor — şi de asemene am văzut şi o grămadă de tineri cu vieţile făcute praf datorită faptului că nu *i* jucat conform regulilor. Ideea este că, dacă vrei cu adevărat să schimbi ceva di viaţa ta în familie, trebuie să înveţi să joci după anumite reguli prestabilite. Num, aflându-te în interiorul sistemului vei descoperi libertatea de a face schimbat Un tânăr cu adevărat deştept va învăţa cât mai multe lucruri posibil despre sistemi în virtutea căruia funcţionează familia lui, iar apoi va folosi acea cunoaştere pentn a face paşi înainte. Dacă refuzi să înveţi regulile, nu vei câştiga niciodată meciU

în fiecare familie, lucrurile se desfăşoară diferit. Unii părinţi le îngăduie copiilo să le pună hotărârile în mod deschis sub semnul întrebării, alţii nici nu vor s audă comentarii din partea copiilor. Unele familii îi mai lasă pe copii să si ciondănească sau chiar să se mai pocnească, alţii sunt mai stricţi. învaţă regulili — altfel te vei trezi că le încâlci mereu şi vei fi mai mult supărat şi derutat aproapi tot timpul.

O dată ce ai prins regulile, hotărăşte-te să trăieşti în conformitate cu ele şi nu uita că neascultarea nu poate fi o alternativă pentru un tânăr urmaş al lui Hristos O penalizare poate însemna mult mai mult decât să primeşti un cartonaş roşii sau o eliminare pentru trei etape plus o amendă barosană. în familie, o infracţiune terminată cu o penalizare înseamnă să-ţi împietreşti o părticică din inimă şi în lot să devii mai bun (better) te trezeşti că devii tot mai împietrit, mai amar (bitter), astfel că, nu după multă vreme, te trezeşti în cercul vicios.

Să nu uităm deci câteva lucruri importante: dacă vrei să gândeşti în mod pozitiv despre tine însuţi, despre familia ta şi despre provocările care ţi-au fosl puse înainte, dacă îţi stabileşti o serie de scopuri

care în final pot fi evaluate şi dacă faci un efort de a-ţi însuşi regulile şi de a trăi conform lor, atunci te afli pe o poziţie bună de start. Şi ţine minte: joacă ofensiv, nu sta timorat, mereu în apărare,

PARTEA 2

T reci ta fapte

,i ,i.....„
■ |rljă gură mică ce vorbeşti"
61

CAPITOLUL 7

i "

'Ai grijă qură mica ce Vorbeşti"

Tăcerea nu este întotdeauna de aur

Era în 1985. Pilotam un avion printre nori negri şi reci, la 7000 de picioare înălţime şi ştiam că sunt într-o mare încurcătură. Pe aripile de manevră se formase un strat de gheaţă ucigaş cam de 2 cm. Mulţi piloţi şi-au pierdut viaţa dintr-o asemenea cauză, eu credeam însă că voi reuşi, aşa că am început să urc. Deodată, am simţit miros de fum şi, în câteva secunde, un fum alb, înţepător, cu iz de fire arse umplu cabina de comandă şi îmi întunecă vederea. Situaţia devenise critică şi şansele mele de supravieţuire, din ce în ce mai mici.

Am transmis imediat semnale radio de ajutor şi am primit răspuns. Cei de la turnul de control ştiau că situaţia mea este gravă. Din cauza incendiului a trebuit să închid tot circuitul electric, cu excepţia emiţătorului, astfel că aparatul plutea haotic prin beznă. Aveam o singură speranţă de supravieţuire: păstrarea legăturii cu cei de la turn. Majoritatea aeroporturilor erau închise din cauza vremii şi singurul pe care puteam ateriza era cel din Minneapolis. Deşi îmi vedeam moartea cu ochii, mă simţeam oarecum în siguranţă ghidat de la sol, însă în curând această siguranţă avea să fie spulberată. Ca să-mi asigure o mai bună acoperire radar, cei de jos m-au rugat să schimb frecvenţa radio, urmând ca cei de pe noua frecvenţă să mă ghideze până la aterizare. M-au încurajat să-mi păstrez sângele rece, mi-au urat succes şi mi-au dat noile coordonate. Am schimbat imediat pe noua frecvenţă cerând ajutor. Tăcere de mormânt.

Timp de cinci minute (care mi-au părut cât cinci ani) am chemat după ajutor. Fără comunicare, moartea devenea o certitudine. Am schimbat pe vechea frecvenţă. Nimic. Eram îngrozit. Am încercat alte canale fără nici un succes. în marea mea panică, am uitat frecvenţa care mi se dăduse, dar deodată, în timp ce butonam ca un nebun, în căşti am auzit cel mai dulce sunet care putea exista pe pământ: cineva rostea numărul avionului meu. Cei de la turn mi-au coordonat cu grijă aparatul prin ceaţa deasă către o aterizare plină de suspans, dar sigură, pe aeroportul din Minneapolis. Dacă n-ar fi fost reluată atunci acea comunicare, mai mult ca sigur că aş fi devenit o cifră în plus într-o statistică despre ce se poate întâmpla cu oamenii când nu îşi vorbesc.

Sunt sigur că ştiţi încotro bat. Aşa cum supravieţuirea mea a depins de o
ni ii comunicare, tot astfel capacitatea voastră de a trăi în pace cu părinţii depinde
iln stabilirea unei comunicări bune, de calitate, care să se constituie într-o legătură
vitală cu ei şi care nu trebuie întreruptă cu nici un chip. Să nu uităm că o bună
l niiunicare nu apare în mod firesc, ci mai degrabă e un lucru care se învaţă şi se
■ lin ă. Vă voi vorbi tocmai despre importanţa enormă a acestei legături şi vă voi
tugera cum să dezvoltaţi linii de comunicare şi cum să le lăsaţi mereu deschise.
In.n şi animalele trebuie să comunice dacă vor să supravieţuiască. Ele au fost
lltfel create încât să poată emite o gamă largă de emoţii şi sentimente pe care
"iiiinuă să le comunice — tare şi clar — chiar şi atunci când sunt rănite sau
11| i irate ceea ce, sincer vorbind, le face uneori mult mai accesibile şi mai deştepte
I* ât pe unii oameni.

De multe ori, când suntem supăraţi unii pe alţii, întrerupem orice comunicare. **Alta** e ca şi cum ai închide radioul într-un avion care arde. Atât părinţii, cât şi i opiii, sunt vinovaţi de aceasta. Când sunt probleme, dacă părinţii nu te trimit urgent la tine în cameră, pedepsindu-te, s-ar putea ca tu să fii cel care pleacă H,întind uşa, anulând astfel orice şansă de dialog. De multe ori e bine să stai mj'.ur şi să te calmezi înainte de a turna o grămadă de vorbe spuse la nervi, însă minideauna trebuie să te arăţi dispus să discuţi lucrurile în mod deschis şi clar. IMstrează mereu deschis un canal de comunicare. Chiar dacă sunt sute de bruiaje pe fir, încăpăţânează-te să asculţi ce ţi se spune şi spune şi tu ce ai pe inimă.

Cum să Vorbeşti cu părinţii

Comunicarea e ca o stradă cu dublu sens. Ca şi în păţania mea cu avionul, •a are nevoie de impulsuri din ambele direcţii dar, dintr-o mulţime de motive, I>.1rinţii sunt uneori rezervaţi în a face primul pas spre deschidere şi dialog, aşa că iii şansa iniţiativei. Totuşi, nu vă sugerez să mergeţi la tatăl vostru şi să-i spuneţi direct, fără vreo introducere: "Hai, taţi, ia deschide-ţi inima şi spune-mi tot ce simţi" şi nici n-aş zice că e înţelept să le spuneţi părinţilor că vă simţiţi acasă ca Intr-un lagăr de concentrare. în loc să vă pupe şi să vă mulţumească pentru că le-aţi arătat unde au greşit, vor mai pune un rând de sârmă

ghimpată în jurul perimetrului casei.
Aşa că, dacă doriţi cu tot dinadinsul să comunicaţi mai bine cu cei ai casei, de unde ar trebui început?

Viaţa ta să fie o carte deschisă

începe prin a fi mai deschis. Cât din viaţa ta împărtăşeşti cu părinţii?
Acum câţiva ani, am luat cu mine trei liceeni într-o excursie cu bărcile. în prima noapte, o furtună ne-a suflat bărcile aiurea în timp ce dormeam. Ne-am trezit izolaţi pe o insuliţă şi un elicopter ne-a găsit bărcile intacte pe celălalt mal al lacului câteva ore mai târziu. A doua zi, un băiat pe nume Jim a prins un peşte

Cum sâ trăieşti cu părinjii fără să-ji pierzi minjilol "Al «rijă gură mică ce vorbe?ti"

de 9 kg. Iau trebuit cam 45 de minute până să-l scoată. Nu l-am putut trage îi) barcă şi ne-am luptat cu el până să-l scoatem pe mal, unde am ţopăit ca nişte nebuni şi ne-am fotografiat cu monstrul. într-o altă zi m-am întors la tabără cu un braţ de lemne de foc, ca să-i găsesc pe cei trei băieţi înotând îmbrăcaţi la vreo 20 de metri de mal. Stând lângă foc, servind tacticos din mâncarea noastră şi privindu-i pe băieţi cum înoată, se afla cel mai mare urs pe care l-am văzut în viaţa mea. Când sa uitat la mine şi a mârâit scurt, am plecat şi eu să fac o baie cu **băieţii.**
A fost o săptămână fantastică, plină de peripeţii şi neprevăzut. Când am ajuns acasă, tatăl lui Jim a venit să-şi ia băiatul: "Cum a fost, Jimmy?" l-a întrebat. Am fost şocat să-l aud pe Jim răspunzând: "Mda, a fost frumos". Cum adică "a fost frumos"? A fost extraordinar! Pun pariu că a doua zi Jim va povesti în gura mare băieţilor din faţa blocului aventurile pe care însă a refuzat să le împărtăşească cu propriul său tată.
Şi eu am păţit ceva asemănător a doua zi când am sunat-o pe fiica mea pe coasta de vest şi am întrebat-o: "Şi cum a fost astăzi la şcoală?"
"La fel ca întotdeauna", mi-a răspuns. Mai târziu am aflat că o colegă de-a lui Traci tocmai fusese lovită de o maşină chiar în ziua respectivă şi că fiica mea se afla chiar acolo când s-a întâmplat nenorocirea. Aşa că dacă ziua cu pricina era "la fel ca întotdeauna", se poate trage concluzia că în faţa şcolii era mereu plin de trupuri lovite de maşini.
Una dintre cele mai bune modalităţi de a deschide căi de comunicare cu părinţii este să începi să le povesteşti amănunte din viaţa de peste zi, chestii mărunte care ţi s-au întâmplat la şcoală şi chiar dacă toate acestea par neimportante, vei observa cum, după o vreme, părinţii vor deveni tot mai deschişi faţă de tine.

Găseşte un moment potrivit

Dacă e dificil săi faci pe părinţi să te asculte, găseşte o fisură în programul lor când poţi să le vorbeşti. în unele familii, statul la masă este unul dintre cele mai bune pretexte; în alte cazuri seara, înainte de culcare, pare mai potrivit sau imediat după şcoală. Dacă le ceri, cei mai mulţi părinţi vor fi foarte dispuşi să stea de vorbă cu tine, aşa că, dacă ai reuşit să stabileşti o anumită oră de conversaţie, ar fi bine să ai grijă de ea. Adică, scoate telefonul din priză, dă câinele afară, închide televizorul şi elimină orice altceva care ţi-ar putea distrage atenţia.

Fii degajat

Transformă 'şedinţa'de discuţii într-un moment cât se poate de plăcut. Poate nu eşti de acord cu modul în care ai tăi au rezolvat o problemă, sau, cine ştie, ai vrea săi rogi să te lase undeva. Dacă este aşa, lasă chestiile astea pentru mai

i M ni şi concentrează-te asupra ideii de a deschide căi de comunicare care ar putea sluji mai târziu scopurilor tale secrete. Tot ceea ce trebuie să faci acum i'nlc să deschizi o uşă.
Fii pregătit, la început s-ar putea să vorbeşti numai tu, însă pe parcurs, vor Incope şi ei să devină mai deschişi şi atunci comunicarea va avea un dublu sens. • Iu'ia constă în a începe să comunicaţi în mod regulat. în multe case, copiii nu udul de vorbă cu părinţii decât atunci când vor să le ceară ceva, iar cei mari, la rândul lor, vorbesc cu copiii doar când îi ceartă sau îi pun să facă vreun lucru prin (.is.'i. Mereu vei vrea să fii lăsat în vreo excursie sau la ziua cuiva, însă înainte de •I omite felurile pretenţii trebuie să înveţi doar să vorbeşti şi, stând de vorbă deschis şi sincer, vei deschide o uşă pentru o serie întreagă de schimbări în bine.

Ascultă

învaţă să asculţi. Cel mai potrivit instrument de comunicare cu care nea fn/estrat Dumnezeu nu sunt buzele, ci urechile. întreabă-i pe ai tăi cât mai multe lucruri despre ei înşişi — despre viaţa lor, copilăria lor, slujbele, şefii, frustrările, planurile şi speranţele lor şi stai cu urechile ciulite şi ascultă-i. Nici nu-ţi poţi Imagina cât ai de câştigat făcând acest lucru aparent banal şi lipsit de importanţă. () lânără a descoperit un motiv în plus de apreciere faţă de tatăl ei când a IIK rput să facă acest lucru. într-o zi la biserică a auzit că e foarte important ca laţii să-şi petreacă o parte din timp cu copiii şi, în mod special, cu fiecare copil în parte. Vorbitorul a sugerat că taţii cu pricina ar putea ieşi la o plimbare, merge la o cofetărie, sau pur şi simplu să stea acasă şi să se joace împreună ceva.
Tatăl acestei fete nu făcuse nici unul dintre lucrurile menţionate şi ea se simţea complet neglijată. Se părea că tot ceea ce făcuse tatăl ei se rezuma la muncă neîntreruptă. Se întreba chiar dacă o iubeşte cu adevărat şi după întâlnirea de la biserică s-a dus şi l-a întrebat de ce nu stă mai mult în compania ei. Răspunsul lui a schimbat datele problemei. în primul rând ia mărturisit cât de mult şi-a dorit să fie un

astfel de tată şi, pentru întâia oară, ia explicat cât de mult îşi dorise ca ea să facă o facultate, precum şi cât de multe ore suplimentare era nevoit să facă pentru a economisi destui bani ca săi poată plăti şcoala şi cheltuielile. Tatăl ei muncea din greu pentru că o iubea şi pentru că voia să-i pună la dispoziţie tot ceea ce el nu avusese vreodată. Apoi i-a mai spus cât de vinovat se simţea după cele auzite din gura ei, pentru că n-a putut găsi timp şi energie să facă nimic din cele sugerate de către vorbitorul de la biserică. Nu toţi taţii au curajul şi capacitatea de a comunica într-un mod atât de deschis ca şi acest tată. însă atunci când o fac, o fac de dragul unei întrebări puse de cineva pe care îl iubesc — cum ai fi tu, de exemplu. Părinţii vor să comunice cu copiii, dar nu ştiu cum să înceapă. Dacă eşti gata să pui întrebările potrivite având răbdare să şi asculţi răspunsurile lor, le vei oferi un punct de pornire.

MAMJ, A INTERVENIT CEVA. *ÎNTÂRZII* ŞI EUCÂTEVA MILENII.

fl *să dai*

Nu e mare lucru să-ţi abordezi părinţii cu aşa numita viziune a tunelului; " Iii ,1 ştii precis ceea ce vrei şi asta este tot ceea ce ai în faţa ochilor. Din nefericire, i/iunea tunelului te va face complet lipsit de orice sensibilitate faţă de nevoile uniţilor tăi. Şi uite aşa încep majoritatea certurilor în familie, cu oameni care îşi i'ui.i propriile pretenţii în faţa celorlalţi, orbi la nevoile celor din jur.

Iată un model. Să zicem că vrei să pleci la un meci de baschet şi îl abordezi im tatăl tău.

Fiul: "Taţi, îmi dai te rog maşina să merg diseară la meci?" Tatăl: "Nu, pentru că trebuie să merg la întâlnirea cu comitetul." Fiul: "Bine, dar tu ai întâlniri cu comitetul în fiecare zi a săptămânii. De ce nu i ıı >ţi să-mi dai şi mie maşina măcar o dată?"

Tatăl: "Pentru că-i maşina mea şi fac ce vreau cu ea!" Şi aşa mai departe. Iniţial, dacă tot ceea ce îţi doreşti este să mergi la meciul li baschet şi dacă tot ceea ce tatăl tău îşi doreşte este să meargă la comitet, Harta nu are nici un motiv să izbucnească. Dar când tu începi să ai ceea ce numeam 'viziunea tunelului' şi nu mai eşti în stare să vezi nevoile celeilalte persoane, devine de-a dreptul imposibil să găseşti vreo alternativă care să fie **ICO** 'ptabilă de către ambele părţi. Dacă nu stai să asculţi, tot ce auzi este cuvântul **'fiu'** şi apoi pricepi într-un mod eronat că, de fapt, nu vrea să te lase la meci când in realitate tot ceea ce îşi doreşte tatăl tău nu e decât să ajungă la timp la comitet. Dacă începi să te certi,

nu faci decât să-ţi înghesui tatăl într-un colţ de unde îi va ii loarte greu să ia vreo hotărâre în favoarea ta. Deci, ce-ţi rămâne de făcut? în fond există o grămadă de variante. Să zicem i ,1 tatăl tău tocmai a spus: "Am nevoie de maşină ca să merg la comitet". Acum este momentul să-ţi foloseşti abilităţile comunicaţionale pentru a ajunge la o înţelegere de comun acord. Te-ai putea oferi să-l laşi la comitet şi să aranjezi cu altcineva să-l aducă acasă când se termină întâlnirea şi chiar dacă asta înseamnă ^ pleci mai devreme la meci ca să-l duci şi pe tatăl tău, este preferabil decât să nu mergi deloc. O altă soluţie ar fi ca vreun prieten să vină să te ia. Sau, oricât de prost sună, tatăl te-ar putea lăsa la meci, urmând să găseşti pe cineva cu care să te întorci când se termină. Dacă îţi doreşti cu tot dinadinsul să vezi meciul, ai destule opţiuni.
Dar, dacă dorinţa ta secretă este să ai toată seara maşina pe mână, atunci jroblema este puţin mai greu de rezolvat. în acest caz, probabil că trebuie să fii ioarte transparent chiar de la început: "Taţi, dacă se poate, aş dori să am maşina 'n seara asta. Crezi că am putea face cumva?" Deodată, tatăl şi-ar putea da iama cât de important este pentru tine să conduci de unul singur.
întotdeauna este esenţial să nu laşi ca negocierile să degenereze într-o ceartă, fiindcă, deşi ai şanse să câştigi bătălia, pe termen lung nu ai decât de pierdut prin faptul că încerci să-ţi controlezi părinţii. Data viitoare, ar putea spune 'nu' doar

Bl
¡!
Cum să trăieşti cu părinţii fără să-ţi pierzi minji ca să-ţi demonstreze că, de fapt, ei dictează şi ţin situaţia sub control. Nu-i lăsa > ajungă aici, ci mai degrabă învaţă să dai câte puţin — şi fă-o fără să intri în conflii pentru că astfel, în timp, vei ajunge mult mai departe decât dacă încerci să ob| mereu totul, instantaneu.
|rl|ă gură mică ce vorbeşti"
67

Cooperează

Acest lucru face minuni. Cândeşte-te numai de câte ori ai cerut tot felul d învoiri şi privilegii şi părinţii au spus 'nu'. Oare cât au cântărit ei lucrurile înainti de a rosti cuvinţelul fatidic? Nu prea mult. A spune un 'nu' hotărât înseamnă di multe ori calea cea mai rapidă şi mai sigură de a rezolva o problemă. Care să fii cea mai bună reacţie pe care ai putea-o avea? Să-ţi dau un fir. Cel mai buf răspuns nu este să întrebi "De ce?" pentru că e cam greu să pronunţi aceşti cuvinte fără ca ele să nu sune ca o provocare la adresa autorităţii părinţilor. Şi aşa cum bine vă amintiţi, un tânăr deştept va evita o astfel de provocare dad iubeşte cu adevărat viaţa.
Ai putea totuşi să faci ca totul să sune mult mai puţin ameninţător punând următoarea întrebare: "Mami, aş putea să-ţi explic de ce acest lucru este atât de important pentru mine?" Sau, "Ai un minut la dispoziţie să discutăm deschis chestia asta?" Dacă de exemplu, ţii neapărat să mergi la ziua cuiva, întrebă pur şl simplu: "Mamă, este foarte important pentru mine să fiu la petrecerea de diseară Ce aş putea să fac ca să-mi dai voie să merg?" Dacă părinţii continuă să zică 'nu', probabil că nici nu au de gând să se răzgândească. Va trebui să le respecţi hotărârea, dacă, din fericire, ai vreun dram de înţelepciune. în orice caz, simpla formulare a întrebărilor în forma în care ţi-am spus-o i-ar putea îndupleca să facă un mic compromis, cum ar fi: "Dacă îmi promiţi să fii acasă cel târziu la ora douăsprezece, te las". Sau: "Dacă verific şi văd că părinţii sunt acasă, n-am nimic împotrivă". Sau: "Dacă-mi promiţi că n-o să urci în maşina lui Fane Vitezomanu, te las". Sau, "Dacă mai întâi îţi faci curat prin cameră, poţi pleca".
Aşa cum nici ţie nu-ţi place, tot aşa nici părinţilor nu le place să fie băgaţi într-un colţ şi să ia decizii sub presiune. Lăsându-le timp să cântărească posibilităţile, le dai ocazia să găsească o soluţie mulţumitoare pentru ambele părţi. Nu uita să le oferi respect şi consideraţie pentru a menţine canalele de comunicare deschise în permanenţă. Uneori poţi şi într-adevăr reuşeşti să-ţi manipulezi sau să-ţi intimidezi părinţii, astfel încât să obţii ceea ce îţi doreşti, dar acest lucru nu va face decât să vă îndepărteze tot mai mult. Părinţii nu sunt proşti şi îşi dau seama foarte bine când sunt manipulaţi.

Ai grijă cum Vorbeşti

Cele mai bune intenţii din lume devin un dezastru când folosim prost limbajul. Uite, de exemplu câteva cuvinte şi expresii pe care trebuie să le eviţi, dacă nu vrei sa vezi cum tatălui tău i se umflă vena de la gât la auzul lor. Astfel de cuvinte
■i răni serios şi cer un timp îndelungat de vindecare. A urî e un cuvânt pe bună dreptate alungat şi urât de multe familii, iar expresia
Urăsc are efectul unui pumnal înfipt în inimă până în plasele. Dacă cumva ai Hiat porumbelul să-ţi iasă din gură, cere-ţi imediat şi serios iertare. Dumnezeu e i Iar ca lumina când afirmă în Cuvântul său că un creştin trebuie să fie caracterizat ■ MU dragoste şi nu prin ură. Chiar dacă ai privilegiul de a-ţi afişa mânia faţă de pjrlnţi, încearcă să o faci în aşa fel încât să nu creadă cumva că ai încetat să-i Iubeşti. De exemplu, în loc să spui, "Mă enervezi", ai putea spune, "Tată, nu ştiu tla ce, dar când îmi spui asta, simt că-mi creşte tensiunea". Diferenţa este că în (Mimul caz îţi exprimi totalul dezacord cu persoana, în timp ce în cazul doi îţi
i >■ îmi dezacordul faţă de acţiunea care tocmai are loc, ori acest lucru este o m»re diferenţă. Dacă îţi spun, "Nu pot să te înţeleg", te-ai putea simţi jignit, însă dacă spun, "Nu pot pricepe o astfel de reacţie", îmi exprim dezacordul faţă de HI act, faţă de ceva ce tu faci şi nu faţă de ceea ce eşti. Este perfect normal să nu-Ji convină un anumit comportament. Oamenii pot să-şi schimbe un 11 importament greşit,

însă nu pot să schimbe faptul că ei există, sau cel puţin nu i»ii schimba acest lucru într-un mod acceptabil. în momentul în care îţi exprimi deschis dezacordul faţă de o persoană, nu faci decât să-i ataci sufletul, centrul Ifltlm al existenţei.
Ai grijă ce fel de cuvinte foloseşti. Merită să te opreşti şi să judeci înainte de >i vorbi, mai ales dacă eşti supărat. încearcă să-ţi imaginezi, înainte de a rosti, cum vor suna cuvintele în gura ta, fiindcă, o dată ce le-ai lăsat să ţi se strecoare printre buze, nu le mai poţi retracta. Cunosc multe relaţii distruse de cuvinte C«re nu ar fi trebuit niciodată rostite.
înjuratul sau cuvintele vulgare nu au ce căuta în limbaj în general şi cu atât mai puţin în relaţiile de familie. Chiar dacă membrii familiei tale folosesc asemenea cuvinte când vorbesc unii cu alţii, elimină-le imediat din vocabularul tău. în societatea de azi, cuvintele vulgare sunt atât de des folosite, încât oamenii sunt de părere că ele şi-au pierdut orice sens şi acest lucru poate fi adevărat pentru o persoană care a devenit destul de insensibilă ca să le folosească, însă aceste (uvinte nu îşi pierd sensul şi pentru cei cărora le sunt adresate.
Există destul de multe expresii care, deşi nu sunt categorisite ca înjurături, nu folosesc decât la a răni. Expresii ca: "Las-o baltă", "Cară-te" sau "Mă plictiseşti" distrug orice urmă de comunicare. Există o expresie americană care spune, "Bâtele şi pietrele pot să-mi frângă spinarea, cuvintele însă, nu mă pot atinge". Acest lucru ar putea fi adevărat doar dacă ai fi robot, în rest, expresia cu pricina nu este decât o minciună. Oasele rupte se vindecă după o vreme, însă rănile şi durerea cauzate de vorbe pot dura o viaţă întreagă. Limba poate fi folosită fie pentru a răni, fie pentru a vindeca. Dacă citim la Proverbe 25:15 vom vedea că: "o limbă dulce poate zdrobi oase", iar în capitolul 12:18 din aceeaşi carte ni se spune că "Cine vorbeşte în chip uşuratic, răneşte ca străpungerea unei săbii, dar limba înţelepţilor aduce vindecare". Proverbe 10:19 spune: "cel ce-şi ţine buzele este un om chibzuit", aşa că nu uita să te gândeşti bine înainte de a vorbi.
Un alt mod de a-ţi transforma părintele într-un balaur care suflă foc pe nări este să foloseşti expresii care dovedesc suprema apatie şi marele plictis, cum ar

fi: "Bine, fie cum vrei tu", "Nu-mi pasă", "Mare scofală", "Ei, şi ce-i cu asta?", eli Nu mai demult decât aseară aveam o discuţie cu fiică-mea care la un momef dat îmi spune: "Mi-e totuna", după care îşi ridică nasul în vânt şi-mi întoarc
spatele. Cred că, în acel moment, a auzit foarte clar şuieratul creat de aburii cai
îmi ieşeau cu presiune din urechi, ca în desene animate.
"Treci aici în momentul ăsta!" am zbierat. Ori de câte ori un părinte adaug
cuvintele "în momentul ăsta" la vreo propoziţie, poţi fi sigur că ai dat de vrei
belea. A apărut mai rapid decât dacă ar fi fost teleportată de pe nava aia din Stl
Trek.
"Ce s-a întâmplat?" m-a întrebat.
l-am explicat: "Dacă tocmai am o discuţie contradictorie cu tine şi tu fai întorci spatele şi zici, "Mi-e totuna", mesajul tău mi-e clar ca lumina zilei. Discuţii asta nu este atât de importantă pentru tine ca să merite să-ţi pierzi timpul cu e,i Poate că tocmai asta vrei să transmiţi, poate nu; un lucru e sigur: nimeni ni doreşte să fie tratat astfel". Credeţi-mă că un părinte care primeşte o doză *ât* "mi-e totuna" crede exact ceea ce vă spuneam şi o ia ca atare.
"Nu-mi pasă" este o altă expresie tipică atitudinii de plictiseală şi care înseamnj
chiar ceea ce spune. Aceste cuvinte rănesc, mai ales dacă eşti receptorul lor,
Poate şi tu la rândul tău ai simţit înţepătura acestor cuvinte când ţi le-au spus
părinţii. Poate, în timp ce vroiai să te lase undeva şi te certai cu ai tăi, deodată
tatăl sau mama ta au izbucnit într-o explozie de furie: "Nu-mi pasă mie ce vrei
tu!" Sau poate, în alt context, ţi-au spus dând plictisiţi din umeri: "Nu-mi pasă ce
ai de gând să faci". în ambele situaţii, par să spună de fapt: "Nu merită să te mai
agiţi să rezolvi chestia asta, să negociezi un compromis rezonabil". Astfel se
anulează chiar şi bucuria de a te strădui să obţii ceva, de a-ţi pune în joc strategiile
diplomatice. Adevărul este că tuturora ne place să fim înconjuraţi de oameni
cărora le pasă.

*Ai grijă ce **ton foloseşti***

Chiar şi modul în care rostim cuvintele este important. Nu mă îndoiesc că de multe ori v-aţi auzit părinţii spunând: "Te rog nu-mi vorbi pe tonul ăsta!" Ei bine, se refereau tocmai la modalitatea prin care cuvintele vă ieşeau din gură.
Vă propun un exerciţiu fascinant, prin care am să vă arăt cum simpla schimbare de accent a unui anumit cuvânt dintr-o propoziţie poate schimba întregul ei sens. Să luăm o expresie banală, care este repetată de o sută de ori pe zi: "Eu, personal, nu cred că voi mă puteţi înţelege". Rostiţi propoziţia cu voce tare punând accentul puternic pe pronumele personal 'Eu'. în acest caz, propoziţia implică faptul că, deşi unii ar putea crede că înţelegeţi, eu unul nu cred acest lucru.
Acum rosteşte din nou propoziţia, însă mută accentul pe cuvântul 'nu'. De data aceasta, propoziţia implică ideea că tu de fapt ai încercat să comunici, dar mesajul pe care l-ai transmis nu a găsit nici un ecou. Mai departe, să încercăm să apăsam asupra cuvântului 'voi'. Dacă foloseşti expresia în discuţie într-o

tonversaţie cu părinţii şi pui accentul pe cuvântul 'voi', s-ar putea să nu mai || ni. i să-ţi serbezi următoarea zi de naştere. Dacă o mai spui şi pe un ton ridicat, ie sugerează că receptorul (în cazul de faţă tatăl sau mama ta) nu este capabil să priceapă. Accentul pe 'voi' sau pe 'tu' schimbă sensul propoziţiei strict factuale Intr-o acuzaţie cu caracter de insultă. Ai putea la fel de bine să spui, "Mă tem că **eşti** prost".
Dacă muţi accentul pe cuvântul 'cred', sugerezi că, în mod sincer, crezi că receptorul nu înţelege, însă nu eşti tocmai sigur.
Este cu adevărat uimitor, nu-i aşa? Aceleaşi cuvinte capătă sensuri diferite în luncţie de modul în care sunt rostite. Acest lucru se întâmplă cu regularitate. De txemplu: Mama te întreabă cum ţi-a plăcut mâncarea pe care a făcut-o la cină şi lu răspunzi: "Mda, merge". Există multe moduri în care poţi spune, "mda, merge". Dacă nu îl spui cum trebuie, adică te exprimi lipsit de orice entuziasm, ai toate şansele să mănânci cina cu tot cu farfurie. Dacă îl spui bine, ai şanse la o porţie »uplimentară de desert.
E foarte uşor să fii neglijent cu tonul pe care îl foloseşti când stai de vorbă cu cineva. De exemplu, eu am gafat de nenumărate ori, mai ales când Diane obişnuia *i1 mă întrebe: "Ce zici de noua mea rochie?" Dacă răspundeam: "E drăguţă", îşi **lii** ca: "O duc înapoi la magazin — nu-i place de nici o culoare". Adevărul este că RU credeam într-adevăr că era drăguţă, îmi plăcea cu adevărat — dar, să fiu sincer, nu-mi place deloc să-mi dau cu părerea privitor la rochii. Lipsa de entuziasm din lonul meu a fost greşit interpretată şi concluzia a fost că nu-mi place rochia respectivă. Până la urmă, am învăţat să fiu foarte atent de fiecare dată când îmi arăta vreo rochie. Dacă îmi plăcea, arătam suficient entuziasm pentru a o convinge de lucrul acesta, dar dacă nu îmi plăcea mă prefăceam brusc că-mi vine să vărs şi apoi fugeam de rupeam pământul cu nevasta pe urmele mele.
Nu de puţine ori, vei găsi că este necesar să faci un efort în plus pentru a te face mai clar înţeles.

Aenţie ta gesturi

Dacă o comunicare verbală este deseori prost înţeleasă, îţi poţi imagina cât de uşor poate fi prost înţeleasă o comunicare nonverbală.
După ce îi aruncam surorii mele câte o privire groaznică, mama obişnuia să-mi spună: "Dacă s-ar putea ucide cu privirea, sora ta ar fi acum în rai". Pe sub mustaţă venea şi replica mea: "Dacă aş putea ucide cu privirea, soră-mea n-ar fi nicidecum în rai".
Sunt multe metode de comunicare nonverbală pe care le folosim fără să fim măcar conştienţi de existenţa lor. Sprâncenele ridicate vor să spună, "n-am înţeles", iar trasul cu ochiul vrea să spună, "am înţeles perfect". Ai mare grijă la acest mod de comunicare — fii atent ce spui cu mâinile, cu picioarele, cu expresia feţei şi hotărăşte-te să elimini din viaţa ta expresiile nonverbale negative: datul din picior, trântitul uşii, aruncatul cu lucruri şi privirile care spun clar ca 'bună ziua', "Eşti un idiot" sau "Te urăsc".

O bună comunicare nu se reali7P37ă i,c^, •
antrenament constant. Fă toceea ce *m Ti* ° T2** ° mınte trea2ă ?j renunţa cu nici un chip. între tine si Srint r ? ? ^''^ a ° împlini_ Nu fi folosită pentru a duce la o S Sffi df * ° 'egătUră Wtală' care este comunicarea. Construieşte oe M S- , 8∘Ste Ş' 3CeaStă legătură vital^ de care dispui. Ş P£ 63' mtare?te-° Ş' protejeaz-o cu toată energia

CAPITOLUL 8

întâlniri, prietenii şi mitraliere

Nimic nu este mai potrivit pentru a pune la încercare relaţia părinte-copil decât prima iubire sau prieteniile de tinereţe. Nişte părinţi care înainte nu ,iii intervenit niciodată în viaţa ta, devin brusc interesaţi atunci când începi să-ţi •dogi singur prietenii. Iar când apare prima iubire, părinţii încep să semene cu \ (.l}-ul şi CIA-ul laolaltă. Poţi folosi această perioadă pentru a ţi-i apropia pe Ihirinţi sau pentru a ţi-i îndepărta. Alegerea îţi aparţine.
De ce reacţionează părinţii cu atâta vehemenţă la alegerile tale? Datorită câtorva temeri — patru la număr — care le afectează profund atitudinea privitoare la relaţia voastră. Aceste temeri sunt: teama de a te pierde, teama de posibilele traume care pot apărea în urma sexului înaintea căsătoriei, teama de o despărţire dureroasă şi teama de a suferi de pe urma unei căsătorii nereuşite. Datorită modului în care cultura noastră priveşte masculinitatea sau feminitatea, aceste temeri sunt de obicei mai intense atunci când le vizează pe fiice, dar, cu toate acestea, ele se aplică şi fiilor.

Teama că te-ar putea pierde

întâlnirile constituie unele dintre motivele cele mai importante care te pot îndepărta de părinţi. Pentru prima oară, ei descoperă că dragostea ta nu li se mai adresează în exclusivitate. Şi vă pot spune din proprie experienţă că nu este deloc uşor să accepţi aşa ceva. Chiar dacă părinţii par fericiţi pentru fericirea ta, există totuşi o urmă de tristeţe care apare o dată cu conştientizarea faptului că în curând vei fi departe de ei. Majorităţii părinţilor nu le este uşor să lase pe cineva să plece de lângă ei, mai ales dacă şi-au petrecut ani de zile iubindu-l şi protejân-du-l pe acel cineva. Indiferent dacă o arată sau nu, în interiorul lor se dă o luptă înverşunată cu adevărul inevitabil că ai crescut şi ai devenit independent. Ei ştiu că până la urmă va trebui să te iei de piept cu viaţa, dar nu îşi doresc neapărat acest lucru, sau cel puţin nu încă. E foarte important să îţi dai seama de acest lucru şi să încerci să îl înţelegi. Unii părinţi

susţin sus şi tare că abia aşteaptă să le plece copiii, dar de obicei acest mod de a trata cu tristeţea faptului că în curând vor rămâne singuri, îi face de multe ori pe adolescenţi să se întrebe dacă, de fapt, părinţilor le pasă de ei cu adevărat.

c/> fD .-, Cuc BJ C _ -i
a* n S =T BJ7 = g- 3'
< BJ _, B» CU OJ ~~
BJc~ţn ^ 3 gj jn < ~
O" If "I 2" I' 9" « Si
3
3
O
T3 C S <
-S
lî
"£.. o cn =■• 3
_ fD BJ N'
o 9- s o
J. n
?»
Q. 5"
3
Q.
ni « ' __ c? (i ^***
o cr o
I o
S-
m- fB
3 p
o
S
fD
o iu -o i
„ ^ BJ fD —
i|!!Jt
O fD (-V -i cuc fi BJC £ 2c O ^ £c
2 -n Q_ ,2 3 -£
c "b
-a
Cuc
§ n .
; fD » =T BJ Q.
n-3
o'-o $ ■ ~; cu cu §
—■ 3 Cuc fD cuc
S
-S 3
«1
a
Se
O fD
n BJ **3 ~G**
Si. £■
I Q O[1]
fD
3 o
Si.
cuc
iii
II!5»II
I f
i f

2c
o" =■

iLllllllU sili

BJ 3
X w ' ' vi
Q- n fD c»
^ fD V) O
_> -; iu =- -i BJC C ="3 BJ »-5 — T3 „T
3fD 2.
rt "O n o
BJ 2: fb
— BJ 3
3 "■ 2 J n n
fD
o
BJ -
in O fD
=* "^ *vi*
3 °- S{
2. fD ^
o
3
Cuc
o. n
i i"
BJ
_ **3** ***Vi***
< n § g «
1 cu
a. o
5 £L
Q. fD
N
BJe Q. Z" fD" Q. т m O c/> fD
fD O
° BJ> 3, fD
"^ " BJ „ OQ
■D Si
fD n
r> c
2. cu fb
fD
-a
"a "a **o ¥**
Cuc
BJ rp n ^.

I > & s- &

- Q. -, Q. -[1]
3 Q. O O fD T3[3] S P" O" £T [C]
3 S 5'
!2 3 _
fD
3 O
i
3 E
I
fD B)
O
¡
Q 3'
n n n' 3 c
C 0> o ™ 3
3 3> Ş- Q. °-
Q. O;
n> Q> c &J

J

3 -g.
-> fD

îlfJlî

r -o
cj. ^_ ~ -g. =2 3.
cu
SC.
era
BJ_ S-'
BJ> fD 2.
3 c C
a. cuc —

IU U

5 CD n -^
3 3-»" = C EU — *i-r* OQ

HIilili §

5: Se 5- g S (T Se S
CŢQ 12. 2 o,
Ţ
3 2. " O
= 2c S: S
~" —>__2.
T3 "«■. 3 3
2* < f? ^
Q- ti. 3. 3 ° < Q
fB fD 2. S a, 5' SJ
5 a> o- ~
Q. UJc =
BJC----|«
S £ S»
<
Se
O fD — r, —
i 31
3 fD_ OQ
" S 3
3 -D
« i

IÎ5 ÎS

2 Se Se ~ O_ 2. *vi* ST C w
S Q S §3
■a c E. rb' a>
S. : *o- n* 2.
"2Î fT.2, "a 3 n ' cu
2 " 3 =" «
fn vi •=. 3 BJc
2.3Î3 ^
vi _ -1 .', o
5 ? 2c 6
£ 8 3 a 6 |- Şj> o
g | S
57
3

O "X =' BJ N =;■ 3
s;Ş:³5ji>(B=r
3 fD
2 : îi 9-1"
3 rT
■o
BJc
S
w cu — 3
o 3 ^ c 2 a. *v,*

2> w G £ CT o* 1
g. 2 fi STe ff g C
S 2 BJ
2. <« ?
ro cuc — =; fD
3 -o g 5> £<
c % 1» c
<- BJ 2 ^~ ~
S3
C
p
^ Ic 2
fDS^SL

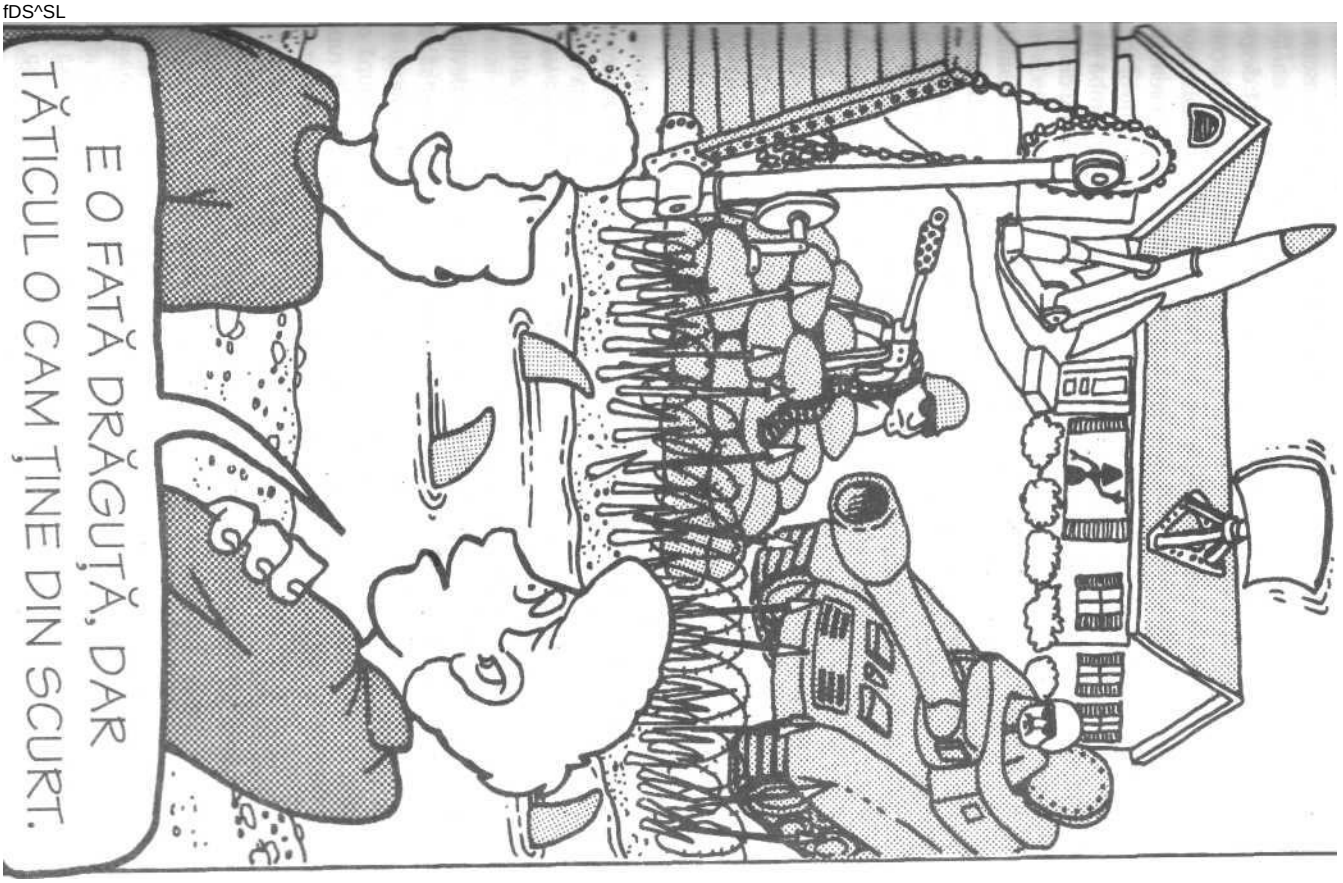

74
Cum să trăieşti cu părinţii fără să-ţi pierzi minţii, întâlniri, prietenii şi mitraliere
75
de ea. De aceea, construiesc mai întâi un gard în jurul cartierului (interzicând vă, astfel, şi accesul la alte locuri, total inofensive). Astfel, bomba rămâne ascuns şi se află suficient de departe ca să nu mai fie cazul să se vorbească de ea. Di gardul respectiv te înfurie la culme pentru că nu aţi discutat niciodată despn bombă, şi eşti foarte derutat cu privire la rolul acelui gard construit tocmai acolo în loc să trăiască jena de a discuta despre responsabilitatea sexuală, mul| părinţi construiesc pur şi simplu un gard, iar acest gard este format din semnal de alarmă, interdicţii de a participa la tot felul de evenimente şi control tot) asupra vieţii tale sociale. Acest gard este destinat să te protejeze de bombă şi si te ţină suficient de departe de ea pentru a evita orice fel de confruntări şi discuţi neplăcute.
Ce i-ar putea determina pe părinţi să nu se mai grăbească să instituit asemenea graniţe nerealiste? încrederea lor în standardele pe care singur ţi le-a construit, şi încrederea în capacitatea ta de a trăi conform acelor standarde. Ci alte cuvinte, dacă descoperă că ţi-ai construit propriul tău gard, vor fi mai puţin entuziaşti în a-ţî construi şi ei unul. Numai că nu este deloc uşor să-i determini pe părinţi să vorbească despre aceste lucruri. Ei evită subiectul, fiindcă nu se simt în largul lor şi nu ştiu precis cum să îl abordeze, în acelaşi timp, nefiind foarte încântaţi să te audă pe tine deschizând discuţia. Deci, ce-i de făcut?
în primul rând, găseşte ocazii în care să le comunici într-un mod cât mal degajat şi neagresiv ideile şi standardele tale cu privire la viaţa sexuală, de exemplu stând de vorbă pe marginea unui film sau a unei cărţi. Atunci ai ocazia să fad comentarii asupra standardelor şi situaţiilor văzute pe ecran şi în acelaşi timp sâ îţi faci cunoscută poziţia ta personală faţă de ele. Dacă standardele tale morale sunt ridicate şi dacă reuşeşti să le comunici alor tăi aceste standarde, îţi garantez că data viitoare când vei vrea să mergi la o întâlnire, îţi vei cere voie de la nişte părinţi mult mai relaxaţi. Acest mod de comunicare îi

ajută pe părinţi să vadă unde şi cum ţi-ai construit propriul gard împrejmuitor şi dacă ei ştiu că ai luat anumite hotărâri de care vrei să te ţii, vor deveni mult mai îngăduitori
Această încredere şi deschidere poate fi continuată dacă le permiţi să devină o parte activă din viaţa ta amoroasă. Nu mă înţelegeţi greşit — nu vă cer să vă luaţi părinţii cu voi la întâlniri (deşi n-ar fi o idee prea proastă), ci să îi implicaţi în trăirile voastre. Cei mai isteţi puşti din lume sunt aceia care, imediat după o întâlnire, se duc direct în camera părinţilor şi discută totul cu ei. Dacă îţi rupi puţin din timp să stai cu ei de vorbă despre întâlnirea pe care tocmai ai avut-o, vor şti ce se întâmplă şi se vor simţi mult mai liniştiţi să te lase şi data viitoare. Dacă simţi că prietenul sau prietena ta a încercat să compromită în vreun fel relaţia voastră, ori s-a dovedit iresponsabil, nu ai nimic de pierdut dacă le spui şi părinţilor despre cele întâmplate. Cândeşte-te puţin: dacă aud din gura ta că nu mai vrei să ai de a face cu cineva care conduce imprudent sau are un comportament imoral, se vor simţi mult mai în siguranţă, fiindcă îşi vor da seama că eşti suficient de matur ca să iei hotărâri bune privitoare la viaţa ta. Pe de altă parte, dacă te-ai comportat într-un asemenea mod încât nu te simţi în stare să le spui părinţilor nimic, atunci nu ai de ce să te aştepţi să fie fericiţi când mergi la întâlniri.
Chiar şi recunoaşterea propriilor greşeli poate fi un bun punct de pornire în i ıı-şterea încrederii lor cu privire latine. Dacă vor vedea că îţi recunoşti greşelile 11 ,i eşti total nemulţumit de atitudinea ta, vor fi mult mai dispuşi să se încreadă ni puterea ta de decizie. Având în vedere câte lucruri groaznice a făcut David, *unt întotdeauna uimit cât de mult l-a iubit Dumnezeu. Dar dacă citeşti cu grijă Itovestea lui din Vechiul Testament vei vedea că, în ciuda teribilelor lui păcate, I J.ivid nu s-a ascuns de Dumnezeu, ci a comunicat cu El şi i-a cerut iertare.
Când copiii îmi mărturisesc vreun păcat sau îşi recunosc vreo greşeală, ii.iiiurisirea lor nu mă scoate niciodată din sărite. Din contră, în ciuda unei oarecare tristeţi, m-am simţit întotdeauna încurajat de cinstea şi deschiderea lor, **Iar** acest fapt nu mi-a dat decât o mai mare încredere în ei. Când ai de a face cu impulsuri puternice generate de dragoste, este foarte important să ai deja stabilite '.Undarde morale înainte de a merge la întâlniri şi de a fi prins într-o prietenie iidevărată. Este aproape imposibil să gândeşti raţional şi să iei decizii corecte dacă stai şi aştepţi până te trezeşti într-o situaţie dificilă.
în al doilea rând, poartă-te întotdeauna cu grijă când te afli în compania i uiva de sex opus. Dacă îţi ignori prietenii, cu bădărănie, fără să îţi mai pese de restul lumii atunci când eşti cu acea persoană extrem de importantă pentru tine, nu le vei demonstra celorlalţi ce mult îţi iubeşti partenerul, ci vei părea cel mult Imatur. Ştiu că este un sentiment minunat să trânteşti lumii uşa în nas şi să rămâi doar în prezenţa persoanei iubite, însă nu e la fel de minunat şi pentru cei din jur, pe care îi ignori. Dacă în public te porţi lipsit de grijă, părinţii vor presupune că în particular eşti chiar mai puţin atent. Ai grijă ca acţiunile tale să le ofere mereu motive de a avea încredere în tine.
Chiar dacă le-ai comunicat părinţilor părerile şi standardele tale morale cu privire la sex şi ei sunt de acord cu ele, tot binele pe care ai reuşit să-l realizezi se poate şterge într-o secundă dacă la un moment dat mama sau tata te surprind cu prietenul sau prietena ta încleştaţi, îmbujoraţi şi uşor fâstâciţi. înseamnă că tocmai te-ai lăsat prins în interiorul propriului gard, jucând baschet cu bomba. Demonstrează prin acţiunile tale că nu eşti responsabil doar atunci când sunt alţii în jur, ci că eşti destul de matur pentru a acţiona responsabil şi când eşti singur.

t

teama de dezamăgire în dragoste

Părinţii doresc să te protejeze de durerea cauzată de evantualele despărţiri şi, bineînţeles, nu vor fi în stare să facă acest lucru altfel decât închizându-te în casă pentru tot restul vieţii. Deşi nimeni nu poate garanta reuşita unei relaţii, poţi să îţi iei anumite măsuri împotriva dezamăgirilor inutile, asigurându-ţi astfel părinţii că nu vei muri de inimă zdrobită. învaţă să-ţi supraveghezi inima, şi mai ales învaţă să-ţi călăuzeşti impulsurile sentimentale. Nu te îndrăgosti până peste cap de oricine apare la orizont. Marea iubire ar trebui să se sorteze dintr-un şir neîntrerupt de mari prietenii, mai degrabă decât un şir de puternice drame amoroase. Din vastitatea experienţei pe care o dobândeşti cunoscând foarte

bine un anumit număr de oameni ar trebui să ai discernământul de a alege o singură persoană cu care să-ţi petreci restul vieţii. Dacă dovedeşti suficientă maturitate şi bun simţ care să-ţi permită să ai o bună relaţie cu o grămadă de oameni, fără să te implici fizic şi emoţional în fiecare din aceste relaţii, vei avea şansa de a nu transforma într-o dramă orice prietenie cu primul care-ţi iese în cale.
Durerea şi iubirea merg mână în mână şi singura cale prin care poţi evita durerea în dragoste este să eviţi însăşi dragostea — lucru care este puţin probabil să se întâmple. în schimb poţi lua hotărârea ca inima ta să nu fie gata să se deschidă pentru absolut oricine îţi arată puţină atenţie. Cu cât ai mai mulţi prieteni de sex opus, cu atât vei putea fi mai conştient de alegerea făcută în momentul în care îţi va răsări în cale aleasa sau alesul inimii. Şi un alt beneficiu de pe urma acestui lucru este că părinţii vor observa cu timpul că eşti destul de înţelept pentru a te proteja pe tine însuţi. în schimb, dacă vii acasă distrus în fiecare săptămână, după o nouă prietenie destrămată, părinţii nu vor fi deosebit de nerăbdători să te lase din nou în lume, ca să fii din nou "vânat". Vor privi cu I suspiciune pe oricine s-ar arăta interesat de tine şi chiar tu vei concepe relaţiile ca pe nişte experienţe negative.
Stai pe locul tău şi bucură-te de viaţă. Bucură-te de marile prietenii în loc să te implici într-o serie de drame cauzate de dragoste şi care implică un risc ridicat pentru viaţa ta. Când îl întâlneşti pe acel cineva căruia vrei să i te dăruieşti cu totul, abia atunci merită să se hotărăşti să rişti cu adevărat.

Categoric, ai toate şansele să trăieşti câteva mici drame până să te stabileşti asupra unui posibil partener de viaţă, însă, stabilindu-ţi standarde înalte şi călăuzindu-ţi inima cu înţelepciune, poţi să reduci la minimum aceste dezamăgiri cauzate de iubire.

Teama de o căsnicie nereuşită

Ultima mare teamă pe care o simt părinţii este cauzată de perspectiva unei suferinţe iscate de pe urma unui mariaj nereuşit sau a unui divorţ. Felul prietenilor pe care îi ai şi mai ales, al celor cu care hotărăşti să te întâlneşti, va determina încrederea părinţilor în propria ta capacitate de a alege un bun partener de viaţă. Este înţelept să îţi consulţi părinţii în alegerea prietenilor.

Ca părinte, sunt tentat să spun că trebuie să le permiţi părinţilor să îţi aleagă ei prietenii. Dar nu sunt tâmpit. Chiar dacă părinţii ar muri de plăcere să aibă această responsabilitate, vei pierde şansa de a face propriile alegeri, dacă stai cu mâinile în sân. Trebuie să îţi alegi singur prietenii, însă nu poţi pierde din vedere capacitatea şi experienţa părinţilor de a alege. Ei au în minte tot ce poate fi mai bun pentru tine şi deseori nu pierd din vedere probleme care ţie ţi-ar putea scăpa. Câtă vreme ţi se oferă libertatea de a-ţi alege prietenii, nu văd de ce n-ar fi interesant să deschizi urechile şi la părerile lor.

Obişnuieşte-te să li-i prezinţi părinţilor pe toţi prietenii tăi. Traci şi Taryn s-au simţit stânjenite la început când am insistat să facă acest lucru, dar apoi au
descoperit că prietenilor lor le făcea plăcere, pentru că se simţeau ca într-un fel de familie lărgită. Deşi nu mă amestec în activităţile lor, prietenii fetelor mele ştiu că mă interesează tot ce se întâmplă cu ei. Toate acestea ar fi fost însă imposibile dacă Traci şi Taryn nu mi i-ar fi prezentat. Capacitatea lor de a recunoaşte cu obiectivitate calităţile unui bun prieten mă face să fiu mai liniştit cu privire la alegerea pe care o fac.

Deseori stăm de vorbă despre calităţile şi defectele prietenilor pe care fetele şi i-au ales. E foarte interesant pentru mine să văd că rareori am ocazia de a face judecăţi de valoare cu privire la ei. Atât Traci, cât şi Taryn au dovedit o capacitate de a-şi găsi prieteni dintr-o mare varietate de medii şi au reuşit să fie obiective în selectarea calităţilor pe care trebuie să le aibă un bun prieten. Chiar dacă aleg să-şi petreacă o parte din timp cu cineva cu care nu sunt foarte de acord, ele sunt perfect conştiente că nu le aprob şi au mare grijă să nu fie influenţate în mod negativ de persoana respectivă.

Dacă unul dintre prietenii tăi refuză să-ţi întâlnească familia sau încearcă să sape la rădăcina relaţiilor tale de familie, acel om nu poate fi considerat un prieten adevărat. Când unul dintre cei pe care îi numeşti prieten încearcă să te încurajeze să-ţi trădezi sau să-ţi dezamăgeşti părinţii, înseamnă că e timpul să-ţi cauţi o nouă companie. Fă-i pe prietenii tăi să înţeleagă că atunci când cineva îţi atacă sau îţi judecă familia, te atacă de fapt pe tine. Nu te împotrivi unor relaţii amicale între familia ta şi prietenii tăi.

Toate sugestiile de mai sus funcţionează doar cu două condiţii: în primul rând trebuie să fii suficient de matur pentru a demonstra că nu eşti influenţat în mod negativ de cei cu care te însoţeşti. Dacă demonstrezi în mod constant că prietenii te duc pe o pantă greşită, părinţii vor dori în mod natural să se asigure că cei care se numesc prietenii tăi sunt oameni care dovedesc standarde morale mai presus decât ale tale. Dacă, pe de altă parte, ai mulţi prieteni gata să se alăture standardelor tale şi care nu exercită o influenţă negativă asupra ta, părinţii vor fi mai puţin preocupaţi să-ţi aleagă ei înşişi prietenii. în al doilea rând, trebuie să menţii căile de comunicare deschise. Fă un stânga-mprejur şi fii deschis cu părinţii tăi astfel ca ei să ştie exact ce gândeşti. Poate că nu întotdeauna vei fi dispus să le urmezi sfatul, dar e întotdeauna înţelept să ai puterea de a cere acel sfat. Nu o face doar în joacă, ci ascultă-i cu grijă, pentru că s-ar putea ca acolo să găseşti un sâmbure de adevăr care să te scutească de multe necazuri. Fiind deschis cu ei şi, comunicând constant, le vei demonstra că pot fi încrezători în maturitatea şi puterea ta de decizie.

Căsătoria nu este un pas care să poate fi făcut în glumă. Dacă părinţii ştiu că şi tu eşti conştient de lucrul acesta şi că gândeşti în egală măsură cu capul şi cu inima, multe din temerile lor se vor topi încetul cu încetul.

CAPITOLUL 9

Stinge focarele de conflict

Majoritatea conflictelor din orice casă normală se nasc datorită lucrurilor mărunte. Mai că nu-ţi vine să crezi că cele mai teribile certuri se nasc din cum e făcut patul, din cum se apasă tubul de pastă de dinţi, sau din faptul că unul din ai casei uită mereu să închidă uşa cu cheia. Astfel de certuri se ivesc doar rareori din lucruri mari cum ar fi arderea casei din temelii sau spânzuratul pisicii de grindă.

Modul în care reacţionăm în faţa micilor provocări ivite în viaţa de zi cu zi sunt cele prin care reducem creştinismul nostru practic la cel mai mic numitor comun. Marii eroi ai Bibliei sunt oameni care s-au dovedit credincioşi în lucrurile mici şi unul dintre cele mai bune exemple posibile este cel al lui Daniel, care era doar un puşti când şi-a demonstrat credincioşia în Domnul făcând voia Lui în lucruri dintre cele mai mărunte.

închipuiţi-vă că o ţară oarecare atacă şi cucereşte Statele Unite. Conducătorii ţării cu pricina poruncesc ca cei mai deştepţi şi mai arătoşi adolescenţi din America să fie duşi în Asia pentru a fi îndoctrinaţi cu obiceiurile şi filosofia ţării cuceritoare. Poţi să-ţi imaginezi că ai putea fi unul dintre cei selectaţi? Rupt de casa şi familia în care ai crescut şi plasat în miezul unei culturi ciudate şi trăind înfricoşat pentru tot

restul vieţii? Este exact ceea ce s-a întâmplat cu Daniel şi prietenii săi, iar lucrurile acestea sunt descrise în cartea Daniel din Biblie.
în relatarea pe care ne-o face autorul cărţii în Biblie, copiii care fuseseră selectaţi erau bogaţi, frumoşi, inteligenţi şi proveneau din familii nobile — însă, dacă tu foloseşti Clearasil (cremă împotriva acneei) şi nu conduci un Mercedes şi nici nu eşti din spiţă regală, toate acestea nu înseamnă că povestea lui Daniel nu se referă la tine. Viaţa de şcoală şi viaţa de familie pe care o trăieşti oferă multe posibile paralele cu provocările la care trebuia să răspundă Daniel.
Când eroul nostru a ajuns în noua lui ţară, regele cuceritor l-a pus pe el şi pe prietenii săi la un program strict de aerobic şi regim alimentar pe o durată de trei ani, după care urmau să intre taman în slujba regelui. Dar Daniel şi-a dat imediat seama că dieta la care erau supuşi nu se potrivea deloc cu poruncile Domnului. Fără nici o ezitare, a cerut permisiunea să nu se spurce cu mâncărurile acelea. Vai, ce mofturos! La urma urmei, ce rău puteau să-i facă nişte cartofi prăjiţi cu

grătar din carne de porc? Ne dăm seama cu claritate că, deşi era la o vârstă fragedă, Daniel îşi încredinţase deja viaţa şi trupul în mâinile Domnului Dumnezeu şi că nu avea de gând să renunţe la decizia lui nici măcar în cele mai mărunte lucruri. Cerând un regim de mâncare special îşi risca de fapt, viaţa. Dar, datorită credinţei sale în lucrurile mici, Dumnezeu l-a onorat cu responsabilităţi deosebite, pentru ca, în final, Daniel să ajungă să fie cunoscut pentru credinţa sa în toată ţara şi să devină sfătuitorul intim al regelui străin.
Te simţi de multe ori descurajat în încercările tale de a trăi pentru Hristos? E posibil, mai ales dacă eşti mereu în căutarea unor mari minuni care să-ţi demonstreze credinţa. Credinţa adevărată se demonstrează în lucrurile aparent neînsemnate.
Acest lucru este valabil şi în casa ta. Poate că nu va fi niciodată cazul să-ţi dai viaţa fizic pentru părinţi ca să ajungi să le demonstrezi cât de mult îi iubeşti. în momentul de faţă, cel mai bun mod de a-ţi demonstra dragostea faţă de ei este să-ţi faci patul dimineaţa, să faci ordine în sectorul tău sau să pui masa. Nu sună prea spectaculos, nu-i aşa? Totuşi, adevărata credinţă creştină se demonstrează în lucruri mărunte ca acestea.
Isus i-a subliniat aceasta lui Petru cu multă claritate. Petru semăna foarte mult cu tine şi cu mine — voia să-i facă Domnului pe plac, însă într-un mod foarte spectaculos şi gălăgios. în loan 13:37, îi spune Domnului: "Eu îmi voi da viaţa pentru Tine!"
Isus i-a răspuns: "îţi vei da viaţa pentru Mine? Adevărat, adevărat îţi spun, că nu va cânta cocoşul până te vei lepăda de Mine de trei ori". Cum putea Petru să spună că va muri pentru Hristos dacă n-a fost în stare să trăiască pentru El? Cum se gândea el că o să-şi dea viaţa când nu era nici măcar în stare să recunoască în faţa unei biete slujnice că l-a cunoscut vreodată pe Mântuitorul? Conform previziunii lui Isus, în acea teribilă noapte în care i s-a cerut să admită că fusese unul din cei doisprezece, Petru a negat cu vehemenţă că l-ar fi cunoscut vreodată pe Hristos. Şi aceasta nu doar o singură dată, ci de trei ori! Petru a demonstrat că decizia lui de a trăi pentru Hristos nu era decât o vorbă în vânt. Cuvintele "te iubesc" capătă consistenţă abia în faptele pe care le săvârşeşti, cum ar fi lucrurile neînsemnate pe care le faci în fiecare zi pentru cei dragi ai tăi.
Mi-am dat seama practic de lucrul acesta într-o zi când m-am hotărât să aspir covoarele din casă în cinstea soţiei mele. Stăteam plictisit acasă fără să fac nimic, când, deodată, mi-au picat ochii pe aspirator. Nu pusesem de ani de zile mâna pe maşinăria care arăta destul de stingheră în colţul ei, aşa că m-am decis că ar fi timpul să mă joc puţin cu ea. Prima dată am aspirat camera de zi şi în timp ce munceam de zor, mi-am dat seama de faptul că puteam face modele în funcţie de direcţia în care aranjam perii covorului, aşa că în camera de zi am făcut nişte dungi minunate.
în dormitorul nostru am aspirat în ambele direcţii şi am sfârşit cu un model tras pe toate laturile covorului. M-a prins atât de bine jocul de-a modelele, încât am ajuns să aspir toată casa şi eram cât pe ce să sun şi pe la vecini să mă ofer voluntar când Diane a apărut acasă.
A intrat, a ţipat o dată scurt şi a rămas cu gura deschisă. S-a uitat întâi la

NU PLECI DIN CASA ÎN HALUL ĂSTA!

minunatele covoare aspirate, apoi s-a uitat la mine, a zâmbit larg, a lăsat să-i cadă totul din mână şi m-a atacat. M-a sărutat de milioane de ori, cu atâta energie, că am spart o măsuţă de cafea din sufragerie. A fost perfect! Cred că am încercat de nenumărate ori să o determin să facă ceea ce tocmai făcuse, spunând dulcegării de genul: "Te iubesc, cred că eşti frumoasă şi acum dă-mi te rog un milion de sărutări", însă niciodată cuvintele mele n-au reuşit să o convingă. Simpla operaţie de aspirare a covoarelor (ce noroc, nu şi-a dat seama de distracţia cu modelele) a făcut mai mult decât toate cuvintele din lume.

Sursa frustrării şi a conflictului din cele mai multe case se învârte în jurul aceluiaşi set de situaţii standard, cum ar fi: starea camerei tale, distribuirea şi îndeplinirea responsabilităţilor fiecărui membru al familiei, tema de casă, programul tău zilnic, stabilirea regulilor şi sarcinilor. învaţă să priveşti în mod diferit aceste zone conflictuale; ele sunt de asemenea zone care îţi oferă ocazia de a-ţi demonstra dragostea faţă de părinţi. Acesta este momentul în care eşti pus în faţa laturii practice. Atât modul în care reacţionezi la conflictul generat, dar mai ales modul prin care doreşti să-ţi mulţumeşti părinţii prin rutina lucrurilor mărunte, reprezintă tocmai măsura dragostei pe care o ai pentru mama şi tatăl tău.

Zona sinistrului

Să începem cu camera ta. Personal, nu cred că modul în care îţi arată camera poate fi considerat o reflectare a vieţii tale de familie. Dacă ai o cameră dezordonată, nu cred că vei fi condamnat să trăieşti o

viaţă viitoare ca purcel, aşa cum mi-a spus cineva. Am întâlnit oameni care aveau nişte camere înfiorătoare, dar care s-au dovedit a fi ţipi extraordinari. De fapt, în fiecare dimineaţă îl întâlnesc pe unul dintre ei în baie, când mă uit în oglindă. Mereu am avut probleme cu întreţinerea curăţeniei în propria cameră şi probabil aşa voi şi rămâne.
Deci, dacă odaia ta arată ca o zonă calamitată, nu-ţi pierde firea. Nu există loc în Scriptură în care să apară scris: "Dumnezeu şi-a întunat faţa de la cei a căror cameră arăta de parcă acolo a avut loc un mare uragan pustiitor", dar asta nu înseamnă că nu merită să încerci să fii ordonat. Deşi condiţia în care se află camera ta nu îţi afectează respectul de sine, din motive cel puţin ciudate, ea afectează atitudinea părinţilor tăi. Chiar dacă pentru mine este mereu o luptă să-mi păstrez camera într-o condiţie decentă, încerc din răsputeri să-mi determin copiii să fie pedanţi cu locul în care trăiesc.
Cam acum o lună de zile, am ameninţat cu o inspecţie în camera lui Taryn, în urma căreia aveam să arunc absolut orice zăcea pe jos — o ameninţare lipsită de consecinţe, deoarece era imposibil să găseşti un camion atât de mare, încât să poată încărca toată mizeria. Şi mai era o ameninţare goală pentru că nici măcar nu aveam curajul să scotocesc în întregime prin cameră fiindcă fiicei mele îi place să colecţioneze tot felul de gândaci, şerpi, melci, păianjeni, plus alte mărunţişuri care trăiesc suficient de mult ca, la o adică, să se năpustească asupra ta din te miri ce ungher. După ce am dat de două chestii vii (n-am stat să văd ce erau) şi de una moartă, am abandonat proiectul. M-am mulţumit să atârn pe uşă

un afiş pe care scria: "Pentru o Americă frumoasă — aruncaţi în aer această cameră".
Glumeam, bineînţeles, dar numai pe jumătate. De fapt cred că sunt extrem de intolerant faţă de ideea ca o cameră să arate ca după un bombardament nuclear şi am avut destule conflicte încercând să rezolvăm problema aceasta. Apoi, Taryn a descoperit un secret care ţi-ar putea ajuta şi ţie. Dacă îţi faci curăţenie în cameră fără să-ţi fi cerut cineva poţi să-ţi faci părinţii foarte fericiţi. Şi ea face din când în când lucrul acesta doar ca să mă vadă topit de fericire. Ţineţi cont de şmecheria asta, dacă vreţi să aveţi părinţi fericiţi. Când însă o rog să-şi facă ordine, începe să se văicărească, "Bine da' asta o să-mi mănânce o zi întreagă!" Da, într-adevăr s-ar putea să-ţi ia o zi întreagă — dar numai prima dată. După aceea, ai grijă să pui lucrurile la loc imediat după ce ai umblat cu ele şi astfel, camera are şanse să rămână în ordine. Pune-ţi undeva o lozincă pe care să scrie, "Pune-mă-n cui" şi ea îţi va reaminti să nu mai arunci bluza pe jos; dacă până la urmă tot va trebui să o pui în cuier, de ce să nu o faci pe loc? Plus că după aceea nu va trebui să o cauţi ore în şir sub un munte de alte prostii.
Pune alt semn care să-ţi sară în ochi cum te dai jos din pat: "Voi face patul". Apoi, cum te-ai târât jos din pat, dovedeşte-ţi că într-adevăr eşti în stare să-l faci, întorcându-te şi făcându-ţi patul imediat. Trebuie să recunoşti că este plăcut să părăseşti o cameră curată şi este chiar mai plăcut când te întorci acasă după o zi de şcoală. Nu-ţi poţi imagina ce bine se simt părinţii când văd o cameră curată şi în ordine, aşa că, dacă un lucru atât de mic îi face fericiţi şi scade substanţial numărul de certuri, de ce să nu faci efortul de a păstra curăţenia?
O mare parte din munca aceasta ingrată poate fi uşurată dacă o transformi într-o distracţie. Semnele şi afişele nu sunt decât începutul. întrece-te cu tine însuţi văzând câte zile poţi să-ţi păstrezi camera neinvadată de gunoi. Când până la urmă, dezordinea te năpădeşte, fă curăţenie şi ia-o de la început încercând să dobori vechiul record. Găseşte-ţi un prieten care să fie suficient de nebun ca să concureze cu tine. Aranjaţi totul de parcă aţi fi două baze militare, una americană şi una rusească; organizaţi-vă inspecţii inopinate, spionaţi-vă unul pe altul, tot [tacâmul. Ideea este să fie haios. înainte să-ţi dai seama, curăţenia în cameră va deveni un obicei. Apoi îndreaptă-ţi atenţia către alte obiective, cum ar fi colecţionarea de mici vietăţi ca acelea pe care fiică-mea le ţine în camera ei.

Treburile casei

Un alt posibil conflict care se naşte în numeroase familii este pricinuit de ‹treburile casei. O familie este ca o echipă şi orice echipă merge bine şi eficient dacă toţi membrii ei pun umărul şi contribuie la reuşita generală. Este uşor să te uiţi la părinţii tăi văzând în ei nişte persoane care trebuie să facă toată munca pentru ca tu să ai timp liber suficient să te bucuri de viaţă. La urma urmei, nimănui nu-i place să spele vasele, să întindă hainele la uscat, sau să ducă gunoiul, nici ‘ chiar părinţilor tăi, mai ales dacă vin acasă după o zi de serviciu. Majoritatea părinţilor sar în sus de bucurie dacă văd că eşti dispus să le iei ceva din greutatea
care le apasă pe umeri. Priveşte în jur, vezi cam ce ar trebui făcut şi pune mâna fără să te laşi rugat, dacă vrei să-ţi vezi părinţii în al nouălea cer. Acest lucru demonstrează dispoziţia ta de a face parte din echipă, precum şi capacitatea ta de a accepta anumite responsabilităţi. Adunaţi-vă cu toţii şi faceţi o listă cu toate treburile care sunt de făcut pentru ca familia să funcţioneze impecabil. O asemenea atitudine plină de bunăvoinţă îi poate face pe părinţii tăi să găsească modalităţi creative de a împlini respectivele cerinţe.
învaţă să gândeşti înainte, pentru a elimina eventualele probleme ce ar putea apărea în jurul treburilor casei. Dacă sectorul tău este să tai iarba din curte şi tocmai ţi-ai propus ca sâmbătă dimineaţă să fii plecat de acasă, nu amâna operaţiunea până în dimineaţa de sâmbătă ca apoi să o faci în mare grabă. Dacă o să procedezi aşa şi părinţii n-o să te lase să pleci nicăieri până nu îţi termini treaba, o să zici că sunt exageraţi, deşi conflictul ar fi putut fi aplanat dacă ţi-ai fi făcut planul dinainte.
Dacă vrei să o ştergi sâmbătă, plănuieşte-ţi tăiatul ierbii vineri după şcoală sau dacă miercuri e ziua ta de dus gunoiul şi marţi seara e plin de dă pe deasupra, nu aştepta să vină miercurea ca să-l goleşti.

Chiar dacă uneori dai peste lucruri ce nu intră în responsabilitatea ta, dar care ar trebui făcute, nu ezita şi pune mâna! De exemplu, seara trecută sufrageria era într-o dezordine mai mare ca niciodată. Chiar şi câinilor le era teamă să umble pe acolo ca nu cumva să se piardă. Am rugat-o pe una din fete să facă puţină ordine însă, când m-am întors după o jumătate de oră, mizeria era la locul ei.
"Nu cumva te-am rugat să faci puţină ordine?" am întrebat. "Am făcut", mi-a răspuns. "Adică mi-am luat tot ce ţinea de mine. Restul ţine de altcineva şi nu e treaba mea."
l-am explicat în linişte (mă rog, nu era chiar aşa de linişte) că, dacă gândim astfel, familia nu are nici cea mai mică şansă de supravieţuire. Nu este greu să zici că de fapt, munca cinstită în casă e doar aceea care îţi aduce ţie personal un beneficiu direct, dar ce ar fi dacă tatăl sau mama ta ar face cumpărături doar pentru ei? Ce s-ar întâmpla dacă şi-ar cheltui toate câştigurile doar pentru ei şi ar l refuza să dea vreun ban pe hainele, mâncarea şi şcoala ta?
A fi parte integrantă din familie înseamnă să-ţi asumi ideea de echipă. E uşor să te gândeşti la tine ca la centrul lumii şi să crezi că totul în jur există doar pentru a servi nevoilor tale. Sincer vorbind, de multe ori cad şi eu în plasa unei astfel de gândiri egocentrice, dar dacă toţi cei din casă ar gândi doar pentru ei, familia s-ar duce de râpă. E suficient ca o singură persoană să spargă acest cerc vicios şi, dacă tu eşti cel care îţi asumi o asemenea atitudine, nu te vei bucura decât de beneficii din partea părinţilor. Când îl laşi pe Dumnezeu să te ajute să pui nevoile altora înainte de ale tale, vei observa că ei vor reacţiona la fel de pozitiv şi astfel vei avea parte la rândul tău de oameni care caută să te facă fericit. Bineînţeles că i un asemenea fenomen nu se întâmplă peste noapte; poate va fi nevoie să acţionezi
teu atenţie faţă de ceilalţi, înainte de a simţi cum şi când trebuie să o faci şi s-ar putea să treacă un timp destul de îndelungat până cei din familie să-ţi urmeze exemplul.

Pavel spune: "Dragostea să fie fără prefăcătorie. Fie-vă groază de rău şi lipiţi-vă tare de bine. lubiţi-vă unii pe alţii cu o dragoste frăţească. în cinste, fiecare să dea întâietate altuia" (Romani 12:9-10).
Depăşiţi stadiul strict al datoriei. Nu este nevoie decât de câteva minute în plus în fiecare zi pentru a uşura povara celui de lângă tine.
Ceea ce faci, fă cu mândrie şi cu conştiinciozitate. Când eram tânăr, eram de serviciu la tuns iarba şi, fiindcă tatăl meu avea o curte care acoperea jumătate din statul Minnesota, vă daţi seama că uram din tot sufletul treaba asta. Şi această ură transpărea în munca pe care o făceam, pentru că, de fiecare dată când terminam de tuns iarba, arăta cam ca o freză 'punk'. Odată, pe când mă aflam cu ai mei în vacanţă, am trecut pe lângă o vilă care avea un gazon foarte meseriaş. Urmele de la roţile maşinii de tuns iarba parcă erau trase cu liniarul. De fapt, tipul care îngrijea curtea o tunsese de două ori; a doua oară a trecut într-un anumit unghi peste prima tunsoare astfel că gazonul avea un frumos model în formă de diamant. (De acolo mi-o fi venit ideea cu aspiratul covoarelor cu tot felul de modele.)
De atunci am încercat şi eu să tund gazonul nostru făcând linii cât mai drepte şi totul s-a transformat într-o provocare. înainte să-mi dau seama, m-am trezit că începe să-mi placă să tund iarba. Nu aş zice că am ajuns să nu mai pot de nerăbdare, dar cel puţin, nu mă mai apăsa ca înainte.
Fă-ţi patul cât mai frumos cu putinţă; du gunoiul în timp record; fă curăţenie j astfel în camera ta, încât oamenilor să le fie frică să intre de teamă că e un loc sfinţit. Urmează cu străşnicie aceste reguli simple şi tensiunile vor scădea; cu cât I îţi vei face mai bine treaba, cu atât mai fericiţi vor fi ai tăi şi tu îţi vei pune în practică dragostea lui Hristos într-un mod cât mai elocvent cu putinţă.

0 rarul zilnic

Unul dintre punctele cele mai fierbinţi generatoare de conflict, dar care este adesea pierdut din vedere, este orarul zilnic. Părinţii au darul de a deveni irascibili când văd un tânăr ocupat până peste cap în fiecare seară, în primul rând pentru că se tem pentru propria lui siguranţă şi în al doilea rând, pentru că ar vrea să petreacă mai mult timp în compania lui. Urmând câţiva paşi simpli, totul poate fi făcut să pară mult mai puţin grav.
în primul rând, lasă-ţi în orarul zilnic şi puţin loc pentru familie. Dacă îţi propui să mai stai şi pe acasă, părinţii nu se vor codi atât să te lase să pleci din când în când. Dacă însă, pe de altă parte, nu mai eşti de găsit pe acasă şi, deci, nu mai poţi fi considerat membru al familiei, părinţilor s-ar putea să li se facă frică să te mai ţină în casă.
în al doilea rând, înştiinţează-i din timp de orarul pe care ţi l-ai făcut, mai ales dacă ai nevoie de aprobarea lor, să iei parte la tot felul de evenimente. Să nu uităm că, uneori, mai apare câte un mic eveniment neprevăzut la care trebuie neapărat să participi şi vei constata (dacă nu cumva ai şi păţit-o) că părinţii au darul de a se împotrivi lucrurilor care nu suportă amânare. Cu cât ştiu mai din
timp detalii despre programul tău, cu atât vei întâmpina mai puţină rezistenţă. (Dar nu uitaţi, pe măsură ce trece timpul, să le reamintiţi cu multă diplomaţie că aveţi de mers în cutare loc la cutare oră, pentru că părinţii sunt recunoscuţi pentru memoria lor deosebit de scurtă.)
în al treilea rând, fă ca cele incluse în orarul tău să sune ca o rugăminte şi nu ca o pretenţie. în loc să spui, "iată lucrurile pe care am de gând să le fac în săptămâna care vine", încearcă mai degrabă să spui, "Mamă, aici sunt câteva din evenimentele la care aş dori să particip săptămâna viitoare. Ce spui, crezi că există vreo problemă?"

Temele pentru acasă

Ai grijă ca acest subiect să nu lipsească de pe ordinea de zi. De fapt, temele ar trebui să se afle chiar pe

primul loc. A uita să le acorzi timpul cuvenit nu înseamnă decât a le transforma într-o piedică. Găseşte-ţi un colţişor curat şi liniştit în care poţi lucra ca un călugăr într-o bibliotecă. Dacă locul cu pricina nu este curat, fă-l să fie. Dacă nu este tocmai liniştit, pune-ţi nişte dopuri în urechi sau chiar du-te la bibliotecă. Mulţi liceeni şi studenţi îşi fac orele de studiu în biblioteci. Indiferent de locul pe care îl alegi, apucă-te cât mai repede de temele pentru acasă şi stai pe ele până le termini. Uneori temele te vor împiedica să ieşi seri la rând, dar acesta este doar un preţ mic pe care trebuie să-l plăteşti comparativ cu ce ar urma dacă ai ignora mereu temele, sărind pur şi simplu peste acest capitol. Dacă preiei iniţiativa de a-ţi face temele fără să ţi-o ceară cineva, vei evita multe din conflictele cu ai tăi.
Pe scurt: secretul de a evita stresul privind curăţenia din cameră, dusul gunoiului, muncile de prin casă, orarul zilnic şi temele de casă constă în a trăi mereu avându-i în minte pe cei din jur. Trebuie să fii cel care doreşte să se schimbe şi să facă tot ceea ce ţine de el pentru a trăi în familie mai degrabă ca în rai decât ca în iad. Toate acestea sună simplu, dar sunt greu de realizat, pentru că cer multă acţiune din partea ta.
La începutul acestui capitol, te sfătuiam să nu cauţi căi miraculoase prin care să-ţi demonstrezi dragostea faţă de ai tăi. Capitolul de faţă a vorbit despre lucrurile mărunte prin care poţi face să transpară dragostea. La fel, nu te aştepta la miracole ca rezultat al faptelor tale ci, mai degrabă gândeşte-te că nici măcar nu observă nimeni gesturile tale. Chiar şi aşa, un mic miracol se întâmplă totuşi, dar el are loc în inima ta. Este adevărat că nu este uşor să iubeşti când cei cărora le adresezi dragostea nu reacţionează pe măsură, dar consolează-te că acesta nu este un lucru nou — şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, caută să găseşti curajul şi puterea de a începe să demonstrezi ce efecte poate avea puterea dragostei în familia ta.

CAPITOLUL 10

Cum să eviţi războaiele fratricide

Războaiele fratricide (adică bătăliile dintre fraţi şi surori) au existat încă de la începuturile rasei umane. De fapt, aceste meciuri de primă ligă au început chiar cu prima familie lărgită. Primii doi fraţi de pe faţa pământului au pus capăt relaţiei lor când unul dintre ei l-a ucis pe celălalt (Geneza 4). Pentru faptul că unul din fraţi, pe nume Cain, a adus o jertfă care nu a fost pe placul Domnului, acesta a devenit atât de mânios şi gelos încât şi-a ademenit fratele într-un câmp şi l-a omorât. înainte ca ochii să vă sticlească sălbatic şi înainte să vă gândiţi că aşa o idee generoasă ar putea fi pusă în practică, ar trebui să fiţi conştienţi că Dumnezeu nu a fost deloc încântat de comportamentul lui Cain.
Aceeaşi invidie i-a determinat pe fraţii lui Iosif să-l vândă pe fratele lor ca sclav. Nu discutăm aici de un pumn în ochi sau de un atac verbal. Tipii ăştia de care vorbim erau îngrozitor de serioşi. Ei plănuiseră de fapt să-l omoare pe Iosif, însă, oricum, Dumnezeu nu s-a bucurat deloc nici de soluţiile la care au apelat. Toate acestea s-au întâmplat cu mii de ani în urmă, însă unele lucruri au rămas neschimbate — sentimentele negative intense îi mai stăpânesc şi pe fraţii din zilele noastre. Mulţi adolescenţi găsesc modalităţi crude şi neobişnuite de a-şi descărca agresivitatea şi ostilitatea pe fraţii lor. Capitolul acesta nu va reuşi să împiedice toate bătăliile din familia ta, în schimb te va ajuta să-ţi vezi propriile sentimente în adevărata lor lumină şi te va învăţa cum să pui capăt diferenţelor de opinii, fără să fie cazul să pătezi cu sânge covorul din camera fratelui tău.

Cauza pentru care tupţi

Una dintre cele mai grele şi supărătoare aspecte ale vieţii de adolescent este generată de raportarea la fraţi şi surori. Cum poate fi posibil să simţi atât de multe lucruri contradictorii despre cineva? E rău să ai astfel de sentimente generatoare de conflict? Ce-i de făcut cu aceste stări de fapt?
lată câteva motive pentru care relaţiile dintre fraţi sunt atât de dificile în anii tinereţii:
1. Ca tânăr adolescent, eşti extrem de sensibil la nedreptăţile personale, la respectul faţă de propria persoană, la independenţa, intimitatea ta sau dragostea
pe care o poţi avea pentru cineva şi unul dintre cele mai mari obstacole şi ameninţări cu putinţă la adresa celor enumerate mai sus sunt reprezentate de fratele sau sora ta.
2. Tocmai când ai speranţe că vei fi tratat cu un respect deosebit, un frate mai tânăr are privilegiul de a fi tratat cu un neaşteptat favoritism. în vreme ce tu ai în mod constant necazuri cu părinţii se pare că micuţului ticălos îi merge tot mai bine.
3. Fraţii şi surioarele tale sunt conştienţi de toate slăbiciunile pe care le ai şi, ca nişte şobolani, nu pierd nici cea mai mică ocazie de a folosi respectivele slăbiciuni în avantajul lor. Tocmai când ai cel mai mult nevoie de un sentiment de respect de sine din partea celor din jur, te trezeşti că fratele tău nu ezită să te numească vierme sau gândac de bucătărie, lucru care te face să te simţi întocmai ca un vierme sau ca un gândac de bucătărie.
4. Aceste creaturi subumane îţi refuză orice drepturi la intimitate şi nu au pic de respect pentru lucrurile care îţi aparţin. împrumută fără să ceară şi sparg, mutilează ori pierd unele dintre cele mai importante lucruri pe care le ai. Ei ştiu prea bine la ce ţii cel mai mult şi acelea sunt mereu lucrurile din capul listei lor diabolice. Ca să nu mai vorbim de faptul că ascultă ce vorbeşti la telefon, scormonesc în cele mai sacre locuri din camera ta fără să întrebe şi habar nu au ce înseamnă să păstrezi un secret
5. Uneori ai impresia că părinţii i-au conceput doar ca să te spioneze pe tine. Sunt ca nişte kaghebişti în miniatură. Tocmai când ai impresia că te poţi baza pe ei (ce glumă tâmpită), se trezesc spunând ce ai

făcut săptămâna trecută şi ca urmare, eşti condamnat să nu mai ieşi cu prietenii în următorii trei ani. Şi, în timp ce părinţii pronunţă grav sentinţa, un zâmbet uşor poposeşte pe buzele lor de frăţiori credincioşi. O, dacă ai putea pune odată mâna (făcută pumn) pe buzele acelea perfide.
6. Dacă e vorba de un frate sau de o soră care sunt mai mici, vei observa că au o capacitate sinistră de a şti exact când vrei să rămâi singur cu prietenii şi îi conving pe ai tăi să îi iei cu tine. Ba mai mult, uneori fac aşa de tare pe neajutoraţii, încât părinţii te lasă acasă ca să le porţi de grijă.
7. Fraţii mai mari par să aibă de gând să te elimine total din viaţa lor, fiindu-le ruşine că exişti.
Prietenii mei mai tineri se întrebau cu glas tare dacă nu cumva Dumnezeu i-a îngăduit pe fraţii lor pe pământ doar ca să-i facă pe ei să sufere, cam cum a păţit-o Iov în Biblie. Şi cum Dumnezeu nu ne oferă un răspuns clar la această problemă, următoarea întrebare firească este: "De ce se poartă cu mine în halul acesta?"
Păi, se poartă cu tine în felul acesta din acelaşi motiv pentru care tu urăşti ca cineva să se poarte astfel cu tine. De exemplu, fratele mai mic care se ţine toată ziua pe urmele tale îţi ameninţă tocmai identitatea independentă pe care vrei să ţi-o dezvolţi în relaţiile cu prietenii. Chiar aceeaşi căutare a identităţii este cea care îl face să nu te scape din ochi; nici nu-i trece prin cap să-ţi strice cheful — nu vrea decât să fie cu tine, pentru că fiind cu tine devine important. Te admiră pentru libertatea pe care o ai. Pentru el, eşti un erou (chiar dacă uneori nu-ţi

vorbeşte ca unui erou). Cu toate astea, tu ştii prea bine că simpla lui prezenţă îţi va distruge seara, aşa că presupui că de aceea ţine neapărat să te însoţească. Aşa cum ai propriile tale nevoi psihologice şi el le are pe ale lui. Este normal să încerci să le împlineşti, iar încercarea de a le împlini în cadrul familial va duce întotdeauna la încălcarea nevoilor şi drepturilor celorlalţi membri ai familiei, cauzând numeroase fricţiuni. Sora mai mică vrea să se simtă mare şi se strecoară în camera surorii mai mari şi îi probează toată garderoba. Sora cea mare vrea să se simtă ca un adult, aşa că interzice orice acces neautorizat în camera ei. Dacă nu încearcă cineva să priceapă cum funcţionează aceste mecanisme, lucrurile vor sfârşi într-un punct mort.
Un alt motiv pentru care fraţii şi surorile se poartă astfel unii cu alţii este pentru că ei funcţionează ca un sac de box pentru emoţiile şi sentimentele pe care nu şi le pot descărca pe nimeni altcineva. Când sora ta primeşte o muştruluială de toată frumuseţea de la părinţi, nu are nici o şansă de a le răspunde cu aceeaşi monedă. Nici prietenii nu sunt buni pentru un asemenea tratament şi totuşi ea ar vrea să ţipe cumplit la cineva ca să se descarce — şi chiar atunci intri tu pe uşă, fluierând. Probabil că ţi se va spune să-ţi ţii pentru tine stupida conversaţie păsărească; brusc ai devenit o supapă de siguranţă prin care sora ta se poate descărca nervos. Dacă o ţii tot înainte cu fluieratul, o tachinezi sau o enervezi mai tare şi ai face bine să te fereşti din calea ei.
Fratele tău tocmai a suferit o chelfăneală de la nişte şmecheri la şcoală. Ar fi vrut el să le ţină piept ca şi ăla din 'Karate kid' dar, fiindcă nu ar fi vrut să vină familia să-l dezlipească de pe zid, a renunţat. Ce să facă cu atâta mânie adunată? Cum şi-ar putea-o descărca pe cineva fără să-l coste un ochi vânăt sau o gură ştirbă? Dacă te afli prin preajmă, s-ar putea să fii chiar răspunsul la rugăciunile lui. Nu-ţi poţi descărca nervii în siguranţă decât pe cei pe care îi iubeşti pentru că, în adâncul fiinţei tale, ştii că atunci când totul se va fi terminat, aceştia vor fi tot lângă tine şi nu te vor părăsi. La urma urmei, trebuie să te iubească — doar faci parte din familie, nu-i aşa?
Pentru a înrăutăţi lucrurile, părinţii au tendinţa de a-şi trata copiii cu grade diferite de disciplină şi favoritism. Au, de asemenea, obiceiul de a-i compara pe copii între ei cu scopul ascuns de a-i motiva, dar, dacă le spui cumva acest lucru, probabil că-l vor nega. De fapt, nu-şi iubesc un copil mai mult decât pe altul — însă adevărul este că nu ezită să-i trateze diferit. Copiii mai mari au mai multă libertate pentru simplul motiv că sunt mari. Un copil cu un simţ dezvoltat al sensibilităţii va avea mai multe privilegii decât unul uşor iresponsabil. Nu contează cât de raţional le pare părinţilor tăi acest tratament preferenţial, dar dacă eşti cumva mai tânăr şi mai puţin responsabil, n-o să ţi se pară deloc cinstit ce se întâmplă. Dacă le spui — cu mare delicateţe — cum te face să te simţi o astfel de reacţie, s-ar putea să fie dispuşi să facă unele concesii, cu toate că este mult mai probabil să creadă că acţiunile le sunt perfect justificate şi deci, să nu schimbe nimic. Ce-i de făcut? Nimic altceva decât să-ţi descarci nervii pe fratele sau sora ta care are parte de privilegiile ce ţie îţi lipsesc. Nu e uşor să iubeşti pe cineva care e tratat bine când simţi că eşti nedreptăţit şi tratat prost.
Dacă trăieşti într-o familie cu fraţi şi surori, te vei lupta cu ei aşa cum sângerezi
dacă te tai la un deget, adică la fel, întotdeauna. Vor fi vremuri când vei vrea să-i vinzi pe bani mărunţi la primul magazin cu animale de casă. Doar dacă eşti un supraom nu vei simţi mereu un sentiment de dragoste răscoaptă faţă de restul pruncilor de prin casă. Trebuie să te lupţi cu ei pentru afecţiunea părinţilor, trebuie să trăieşti conform standardelor pe care le impun ei şi trebuie să renunţi la propria intimitate şi la cea mai mare parte din lucrurile tale de dragul lor. Vei avea de multe ori sentimente de mânie şi frustrare faţă de aceşti umanoizi pe care ştii că-i iubeşti. Să te simţi oare vinovat? Nu, pentru că aceste sentimente există în fiecare familie. Oare să-i atragi într-un câmp şi să-i aranjezi cum se cuvine? Bineînţeles că nu. Dumnezeu a vorbit foarte clar când a spus că nu este de acord cu o asemenea soluţie. Atunci te întrebi: "Şi totuşi, ce-i de făcut?"

Cu ce arme te tupţi

Mă bucur că ţi-ai pus această problemă. Nu cred să existe vreo formulă magică ce, odată pronunţată,

să poată pune capăt conflictelor din familie, dar, sunt totuşi câteva reguli de bază ce pot împiedica tensiunile să ajungă la un război deschis.
înainte de toate, e bine să ştii că relaţia cu fraţii tăi va avea un impact direct asupra relaţiei tale cu părinţii. Există doar puţine lucruri care îl fac pe un părinte să-şi iasă din fire şi să devină un 'terminator' aşa cum o fac ciondăneala de zi cu zi şi bătăile dintre copii — şi când spun asta, vorbesc din experienţă. Dacă reuşeşti să ţii sub control luptele seculare cu fraţii sau surorile tale, vei observa o schimbare de atitudine a părinţilor. Privirea de gheaţă şi cercurile negre din jurul ochilor tatălui tău vor dispărea cu vremea. Vocea îi va deveni mult mai liniştită şi nu va mai face spume la gură atât de des. Iată deci câteva reguli de bază care vă vor ţine părinţii în deplinătatea facultăţilor mintale iar pe voi vă vor scăpa de la pieire.
1. **Nu fugi toată ziua — bună ziua la ai tăi pentru orice conflict cât de mic.** Poţi evita o grămadă de posibile resentimente şi poţi adăuga ani buni la vârsta părinţilor tăi dacă înveţi să-ţi porţi singur poverile şi să-ţi rezolvi conflictele. Fă-ţi timp să stai cu fraţii tăi şi să stabiliţi reguli de bază pentru rezolvarea între voi a eventualelor divergenţe.
2. Când apare o problemă, aşteaptă până te răcoreşti. Lasă o pauză, până vă liniştiţi fiecare şi gândiţi la rece care sunt alternativele posibile pentru rezolvarea dilemei. Apoi, după ce ajungeţi la un armistiţiu, luaţi decizia de a nu arunca vina unul pe celălalt. N-o să ajungi nicăieri încercând să stabileşti logic a cui a fost vina. Concentrează-te mai bine la rezolvarea problemei în sine.
3. Nu începe cu porecle de tot felul. Mai bine stai şi vorbeşte cu fratele tău despre sentimentele tale sau despre natura conflictului în loc să-i spui de ce fel de târâtoare îţi aminteşti când te uiţi la el. Fereşte-te de profanări şi insulte — acestea nu fac decât să ducă la mai mulţi nervi şi ocolesc rezolvarea situaţiei. Am văzut copii care s-au certat atât de rnult până au uitat de ce se certau. Toată retorica crudă a poreclelor nu face decât să cauzeze mânie şi ură.

EL A ÎNCEPUT!

4. Evită orice abuz fizic. N-ai nici o scuză dacă îţi pocneşti fratele sau sora. Dacă ei sunt cei care încep, apără-te plecând din calea lor, şi nu lovind înapoi; procedând astfel, în curând te vor pierde de client, pentru că nu e nici o distracţie să dea numai ei. Când ripostezi, nu faci decât să-i încurajezi să continue, doar dacă nu cumva ai un pumn foarte greu.

5. Fii făcător de pace. învaţă să spui: "îmi pare rău". Părinţii mei aveau o vorbă care mă enerva de moarte. Când sora mea şi cu mine încercam să dăm vina de pe unul pe altul, părinţii spuneau: "E nevoie de doi pentru o bătaie". Deşi nu-mi plăcea deloc să mi se repete chestia asta, am descoperit cu timpul că era perfect adevărată. Şi acesta este un lucru bun fiindcă înseamnă că depinde de tine să schimbi lucrurile, chiar dacă fraţii tăi nu dau semne că vor să trăiască altfel. într-adevăr, e nevoie de doi pentru bătaie, dar dacă tu refuzi să participi, bătaia nu mai poate avea loc. Nimic nu pare mai enervant decât să vrei să te baţi cu cineva care nu dă înapoi, exceptând situaţia în care celălalt îţi răspunde cu dragoste.

Deci, dacă refuzi să sari la bătaie, vei observa o diminuare a conflictelor şi tensiunilor din familie.
6. Nu ţine socoteala greşelilor. Există o mare tentaţie de a ţine un scor secret al greşelilor celuilalt şi al indulgenţelor pe care i le-ai acordat. Şi, atunci când răbdarea ţi s-a subţiat atât de multîncâtaajunscâtunfirdepăr, scoţi scorul din mânecă: "Data trecută am lăsat de la mine — acum e rândul tău". Sau, "e a treia oară când te iert şi n-am de gând să o mai fac dacă nu te schimbi". Dumnezeu nu pune graniţe dragostei. Oricât de greu ne-ar părea, trebuie să continuăm să iubim şi să iertăm, chiar dacă nu ni se răspunde cu aceeaşi monedă.
7. Găseşte modalităţi de calmare a nervilor. Te poţi întreba: "Ce să mă fac atunci când îmi vine să-i trag lui frate-miu un picior în fund de să-l zbor de pe planetă?" Răspunsul este: "Trage altcuiva acel şut". Te rog să nu mă înţelegi greşit — nu vreau să îţi sugerez să îţi reverşi mânia pe vreo pisică sau pe vreo altă fiinţă vie. în loc să îţi pocneşti fratele sau pisica familiei, mai bine fă o plimbărică, aruncă nişte pietre într-o direcţie sigură sau loveşte pavajul cu un băţ. Nici măcar nu trebuie să te manifeşti agresiv fizic; ai putea încerca să cânţi la vreun instrument. Când eram tânăr şi mă supăram pe cineva, mergeam în camera mea şi cântam la chitară; nu trecea mult timp şi mă trezeam că nu mai sunt nervos. Poate asta nu ţine la tine; găseşte deci ceva care să poată fi folosit pe post de supapă.
8. Fereşte-te de certurile prosteşti. Ai grijă să nu-ţi sară ţandăra din orice prostie. Unele argumente ale copiilor sunt atât de ridicole încât îţi vine să mori de râs când le auzi: "Taţi, fii atent cum se uită la mine!" "M-am gândit să mă joc întâi cu asta" sau "Asta-i partea mea de casă!", "Tu ai început!" Necazul este că respectivii copii duc cu ei în anii de adolescenţă aceste motive de ceartă şi atunci ele încetează să mai fie haioase. Argumentele pe care le aduc îi înnebunesc pe bieţii părinţi, pentru că sunt argumente de copii şi nu au ce căuta în viaţa unui tânăr cât de cât matur.
Toate sugestiile de mai sus scot în evidenţă armele cu care trebuie să te lupţi cinstit şi îţi arată cum să pui capăt conflictelor în aşa fel, încât să-ţi rănească cât mai puţin posibil fraţii şi surorile. Dar mai există un pas pe care orice tânăr creştin
 trebuie să-l facă, şi acesta este să înveţe cum să evite declanşarea unui conflict.

Cum sa etfiţi declanşarea luptei

Deşi orice relaţie este însoţită de sentimente de frustrare şi de posibile conflicte, nu e tocmai necesar ca ele să se concretizeze într-un război deschis, ci aceste probleme care se ridică între fraţi pot fi rezolvate fără să fie nevoie de bătălii fizice sau verbale. Dacă ai pretenţia că eşti creştin, e clar că îţi revine responsabilitatea de a face un efort prin care să rezolvi diferendele într-o manieră paşnică, ba chiar să le eviţi ori de câte ori se poate, lată câteva sugestii care te-ar putea ajuta cum să procedezi:
1. învaţă să trăieşti pentru alţii. Nu de puţine ori am dat peste familii care reuşeau să trăiască în perfectă pace chiar şi în circumstanţe dificile. în toate aceste familii, legătura care îi ţinea laolaltă nu eră dată de situaţia economică ori socială, ci de faptul că aveau un simţ aparte al unităţii şi o grijă deosebită unii pentru alţii.
Este foarte simplu să crezi că lumea întreagă se învârte în jurul tău. Tot ce se află pe lumea asta, inclusiv familia ta, există doar pentru a veni, cu grabă, în întâmpinarea eventualelor tale dorinţe. Numitorul comun din familiile despre care vă vorbeam era tocmai absenţa unui asemenea mod de gândire; fiecare membru al familiei respective era atent la nevoile celorlalţi.
Un frate şi o soră din Seattle, Washington m-au uimit cu grija pe care o manifestau unul pentru celălalt. Cât am stat în casa lor, am fost plăcut surprins să-l văd pe fratele mai mare dându-i deşteptarea surorii mai mici şi întrebând-o ce ar vrea la micul dejun. în loc de tratamentul brutal care se aplică de obicei unei susori mai mici, el se purta cu ea cu bunătatea rezervată doar celor mai aleşi prieteni. La rândul ei, îl trata cu mult respect şi admiraţie şi îmi povestea cu mândrie despre realizările lui sportive. Dimineaţa, când fiecare pleca în drumul lui spre şcoală, se salutau plini de afecţiune, urându-şi reciproc o zi bună. Fă o comparaţie cu ce se întâmplă înainte de plecarea la şcoală într-o casă obişnuită. O atitudine lipsită de egoism în faţa vieţii, dublată de un minim efort de a-i sluji pe restul membrilor familiei, poate duce la schimbări miraculoase de atitudine.
2. Respectă domeniul intim al fraţilor tăi. Fiecare individ din familie, inclusiv tu, îşi doreşte cu ardoare un spaţiu al său şi nu e mare lucru să apară animozităţi când celălalt îţi invadează mereu acel spaţiu. Dacă aveţi camere separate, ai grijă să baţi întotdeauna la uşa celuilalt. Dacă dormiţi în aceeaşi cameră, stabiliţi clar dulapurile şi sertarele fiecăruia, după care încearcă să respecţi domeniul privat al celui cu care împărţi camera. Una dintre cele mai dese cauze ale scandalurilor dintre fraţi au loc din cauza acestei intruziuni în domeniul privat al celuilalt. Respectă acel spaţiu privilegiat şi vei scăpa de multe belele.
3. Respectă dreptul la proprietate. Oricât ai crede că este de bun şi drăguţ fratele sau sora ta, nu împrumuta niciodată nimic fără să ceri, fiindcă a proceda astfel înseamnă o încălcare a dreptului la proprietate. Când totuşi ţi se dă voie să

împrumuţi un lucru, ai grijă de el de parcă ar fi al tău, deoarece marile cafteli la care am fost martor au pornit de la astfel de împrumuturi de obiecte sau de la distrugerea lor.

4. învaţă să fii generos. Dacă este vreun eveniment la care vreţi să luaţi parte amândoi, dar unul dintre voi trebuie să stea cu frăţiorul mai mic, de ce să nu te oferi voluntar din când în când, astfel ca fratele tău să poată pleca? Am văzut multe lupte pe tema asta, care s-au terminat prost, în sensul că până la urmă părinţii furioşi au zis, "atunci, ia staţi amândoi acasă!" Aşa că în loc de unul, avem doi tineri care stau frumuşel acasă, urându-se şi aruncând vina de pe unul pe altul sau descărcându-şi furia pe cel de care trebuiau să aibă grijă. Cea mai bună soluţie cu putinţă într-un astfel de caz ar fi ca un tânăr înţelept să se ofere din start voluntar să stea cu micuţul, evitând astfel orice conflict, evitând ca părinţii să se înfurie şi având şanse considerabil crescute pentru ca pe viitor să i se acorde privilegii, ca răsplată a atitudinii pline de înţelegere.
Nu este nici o cale prin care să faci pe cineva să cedeze şi atunci de ce să nu fii chiar tu acela care lasă de la el? Dacă ţii cu adevărat la cei din familie, atunci trebuie să fii din când în când dispus să suferi unele mici inconveniente de dragul lor. Este uimitor cât de rapid încep să se schimbe lucrurile când doar o singură persoană doreşte cu ardoare să demonstreze dragostea necondiţionată a lui Hristos. Dacă sora ta este stresată de extemporalul care are loc a doua zi, oferă-te voluntar să pui masa şi să speli vasele în locul ei, chiar dacă nu e rândul tău. Ce ar trebui să primeşti în schimb? Nimic. Eventual ţi-ar putea mulţumi şi face la fel cu o altă ocazie — dar dacă aştepţi să ţi se returneze binele făcut, s-ar putea să fii dezamăgit. Ajut-o pur şi simplu pentru că are nevoie.
5. Fii alături de fraţii tăi orice ar fi. Chiar dacă, fără îndoială, ai neînţelegeri acasă cu fraţii tăi, este extrem de important ca, în afara familiei, să nu-i laşi baltă. Unul dintre cele mai crude lucruri pe care le poţi face este să te alături celor din gaşca ce face mişto şi râde de unul dintre membrii familiei tale. Cu toţii avem nevoie de un locşor sigur pe care să-l numim casă şi în care să ne simţim iubiţi şi protejaţi. Se mai întâmplă să ne certăm câteodată între noi, însă este esenţial ca cei din familie să ştie că în caz de vreun atac din afară eşti gata să îi aperi cu orice preţ. Familia trebuie să ştie că eşti întotdeauna de partea membrilor ei. Asigură-le protecţie şi nu lăsa niciodată pe nimeni să-i calce în picioare pe cei pe care-i iubeşti.
6. Fereşte-te de persiflări. Am văzut tineri care îşi luau peste picior fraţii mai mici în aşa hal, încât aceştia ajungeau să plângă cerând îndurare; dar am văzut şi copii care, sub protecţia imaginară dată de vârsta mică, îşi băteau atât de tare la cap fraţii mai mari, până îi scoteau din sărite.
După ce l-am văzut pe un astfel de băiat din grupul de studiu chinuindu-şi verbal sora, l-am apucat de mână şi am început să-i ţin o mică lecţie. M-a luat tare şi mi-a spus să nu-mi bag nasul în chestii care nu mă privesc, l-am spus: "Dar tristeţea ei mă priveşte! Uită-te la ea!"
Fetiţa stătea într-un colţ, plângând isteric. Deodată şi-a ridicat privirea şi m-a văzut cum stăteam acolo nervos ţinându-l pe fratele ei de mână (cred că eram negru de furie). Fără nici cea mai mică ezitare, a ţâşnit din colţul ei şi a sărit la

I

mine! Credea că-l bat pe fratele ei şi a sărit să-l apere ca o cloşcă ce-şi apără puii. Băiatul se uita cu gura căscată. Mă tem că atunci şi-a dat seama pentru prima dată că nu făcuse doar puţin mişto de personajul acela mic şi neînsemnat, ci că îl rănise de-a dreptul. Ba mai mult, nu era doar o fiinţă neînsemnată, ci era chiar sora lui care îl iubea şi care era gata să-şi pună pielea în pericol de dragul lui. Apoi am stat liniştiţi de vorbă şi mi-a explicat că persiflarea era pentru el ca un joc. O ironiza mereu pentru că-i plăcea nespus să-i vadă reacţiile emoţionale. Când însă şi-a dat seama cât de mult o făcea să sufere, comportamentul a început să i se schimbe. Nu în sensul că a încetat să o mai ia peste picior pentru că un frate mai mare adevărat nu renunţă cu una cu două la aşa ceva. Acum ştie când să se oprească şi este mult mai finuţ, să nu o supere.
7. **Fii gata să împărţi.** Acest punct vorbeşte de la sine. Dispoziţia de a-i da voie şi fratelui tău să-ţi folosească lucrurile personale este ceva care te scuteşte de multe certuri şi bătăi de cap.
8. Nu **fi** pârâcios. Chestia cu pârâtul creează o grămadă de resentimente şi lipsă de încredere. încercaţi să vă rezolvaţi problemele între voi. Apelaţi la ajutorul părinţilor doar când nu reuşiţi nicidecum să ajungeţi la un numitor comun. Ei vor fi mult mai dispuşi să arbitreze o problemă cu care deja v-aţi frământat între voi, decât să stea să vă asculte cum vă pârâţi şi vă insultaţi reciproc. Dacă ştii că fratele sau sora ta a făcut vreo măgărie stai de vorbă cu el sau cu ea despre subiectul cu pricina. Misiunea ta nu este să acuzi şi nici să rezolvi problema, ci să-l faci pe fratele tău să înţeleagă că îţi pasă ce se întâmplă cu el. Da, poate că o să-ţi spună să te cari — dar dacă reuşeşti să continui să te arăţi plin de dragoste şi înţelegere, mai devreme sau mai târziu, dragostea aceea va doborî orice barieră.
9. Roagă-te pentru fraţii şi surorile tale. Dacă poţi, găseşte timp să vă rugaţi şi împreună. Ştiu o familie în care, o dată pe săptămână, toţi stau laolaltă şi-şi împărtăşesc gândurile, temerile şi bucuriile. Dacă vreunul simte vreun resentiment faţă de celălalt, au ocazia să o spună deschis şi să discute pe această temă. Apoi se roagă unul pentru celălalt, îşi cer iertare unii de la alţii şi cer ajutor de la Dumnezeu.
Fără îndoială, nu este uşor să dezvolţi o asemenea deschidere faţă de fraţii tăi, însă orice efort cât de

mic este răsplătit. Când oamenii se apropie cu inima deschisă în faţa lui Dumnezeu, orice animozităţi se topesc. Chiar dacă eşti singurul din familie care e gata măcar să încerce să se apropie mai mult de Dumnezeu, atunci fă-ţi un obicei din a te ruga pentru fraţii şi surorile tale. Roagă-te ca Domnul să-i ajute să treacă cu bine peste necazurile care îi frământă şi roagă-te să te ajute şi pe tine să le faci vizibilă dragostea Lui. Rugăciunea este un instrument puternic — nu doar pentru capacitatea lui Dumnezeu de a răspunde rugăciunii, ci şi pentru că te ajută să-ţi pui ordine în minte şi inimă.
Aş putea aproape să vă garantez că, dacă veţi urma sugestiile oferite în capitolul de faţă, frecuşurile şi certurile din familie se vor înjumătăţi. Aderând la principiile date veţi elimina în primul rând motivele de scandal chiar din start. Nu e un lucru uşor, dar dragostea şi pacea care se vor instala în viaţa voastră de familie vă vor răsplăti eforturile.

CAPITOLUL 11

inVaţa sa construieşti pe cuvântul "in credere"

Vocala "î" vine de la încredere. Dacă ai tăi ştiu că pot să aibă încredere în tine, anii pe care îi mai ai de petrecut alături de părinţi vor fi cu adevărat demni de a fi ţinuţi minte. Dar a câştiga încrederea cuiva nu este un lucru uşor; ia o grămadă de timp şi e nevoie de o deosebită atenţie la detalii. Odată câştigată, încrederea este ca un vas fragil de sticlă subţire — poate fi spart în cel mai mic moment de neatenţie. Totuşi merită să încerci să construieşti şi să conservi încrederea, fiindcă îţi deschide o întreagă lume de responsabilităţi şi de ocazii de care altfel n-ai avea parte. Capitolul de faţă îţi va sugera cum să construieşti şi cum să întreţii acest fundament solid care se numeşte încredere.

Credinţa personala

Cea mai solidă fundaţie pe care se poate construi edificiul încrederii constă în încrederea pe care tu, personal, ţi-o pui în Cel Atotputernic. De ce este esenţială această fundaţie? Pentru că pe ea urmează să se desfăşoare întregul sens al încrederii. Cu alte cuvinte, Dumnezeu ne oferă cel mai bun exemplu de persoană demnă de toată încrederea şi astfel, ne pune la dispoziţie un standard de la care trebuie să pornim.
De multe ori i-am auzit pe oameni spunând: "Câteodată, de abia am încredere în mine". Şi aşa şi este. Standardele pe care le ai trebuie să fie cu adevărat de nădejde şi, mai ales, trebuie să depăşească bariera împlinirii propriilor dorinţe. Apostolul Pavel şi-a dat seama cu groază că nu se putea baza pe propriile sale reacţii omeneşti. El spunea: "Ştiu în adevăr că nimic bun nu locuieşte în mine, adică în firea mea pământească, pentru că, ce-i drept, am voinţa să fac binele, dar n-am puterea să-l fac. Căci binele pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul, pe care nu vreau să-l fac, iată ce fac!" (Romani 7:18-19). Datorită naturii noastre păcătoase, trebuie întâi de toate să ne încredem în Dumnezeu, fiindcă acea încredere în El este baza de pornire a încrederii pe care într-o zi, la rândul nostru, o vom insufla celor din jur. Dacă dorinţa ta intimă este să împlineşti ceea ce vrea

Dumnezeu, atunci ai deja piatra de temelie pe care poţi ridica edificiul încrederii.
Istoria lui Avraam şi a lui Isaac este un model exemplar de încredere (Geneza 22). Chiar dacă oamenii respectivi au trăit într-o perioadă istorică diferită, se confruntă practic cu aceleaşi probleme ca şi tine. Pe timpul când se derulează povestea lor se pare că Isaac avea, mai mult decât probabil, şi alte motive să-şi sâcâie tatăl decât să-i ceară mereu cheile de la căruţă. Sunt sigur că, întocmai ca şi tine, Isaac s-a dus la culcare nu de puţine ori supărat foc pe tatăl lui, însă, în acelaşi timp, e clar că între el şi tatăl său exista o încredere deosebită şi care era atât de puternică, încât funcţiona chiar şi atunci când se afla în joc propria lor viaţă.
într-o noapte, Avraam fu trezit de Domnul însuşi, care îi cerea să facă un lucru ce părea cel puţin bizar: "la pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pe care-l iubeşti, pe Isaac; du-te în ţara Moria şi adu-l ardere de tot acolo, pe un munte pe care ţi-l voi spune" (Geneza 22:2).
La ce s-o fi gândit Avraam când Dumnezeu i-a spus acele cuvinte? întâi de toate, Avraam ştia că Dumnezeu nu va îngădui că fiul său să moară, deoarece însuşi Dumnezeu îi făcuse cea mai mare promisiune care putea fi făcută unui tată în vremea aceea, şi anume aceea că îl va face tatăl multor neamuri şi că din neamul său se va naşte Mesia. Acum în timp ce stătea pe întuneric, acelaşi Dumnezeu îi cerea să-şi sacrifice fiul, deşi Isaac nu apucase încă să se căsătorească, darmite să aibă copii. Eu unul aş fi fost tentat să-i reamintesc Domnului promisiunea făcută şi să-i sugerez că ceea ce-mi cerea El nu prea sună cinstit. Avraam însă nu a făcut decât să asculte porunca lui Dumnezeu.
Dis-de-dimineaţă, aînşăuat măgăruşul, a adunat nişte lemne şi împreună cu câţiva slujitori au pornit-o spre munte. Chiar dacă pentru Isaac era clar că tatăl lui urmează nişte indicaţii precise date de Dumnezeu, nu ştia exact despre ce era vorba, în schimb ştia că urmează să aibă loc o jertfă. Pe la jumătatea drumului, dă glas îngrijorării: "Tată.... iată focul şi lemnele... dar unde este mielul pentru arderea de tot?" (Geneza 22:7). Fără nici cea mai mică ezitare, tatăl îi răspunde: "Fiule, Dumnezeu însuşi va purta de grijă pentru arderea de tot" (Geneza 22:8).
Acum pune-te puţin în pielea lui Isaac. Dacă până atunci nu te-ai prins că lucrurile au devenit cam fierbinţi, cu siguranţă că ai intrat rău în panică atunci când tatăl te-a întins pe altar şi a început să se scotocească după chibrituri. Şi totuşi, Biblia nu aminteşte să fi avut loc vreo împotrivire. Tatăl şi fiul aveau o încredere deplină unul în celălalt. Isaac era încredinţat total în mâna tatălui său şi, chiar dacă acesta din urmă dădea semne că urma să-l omoare, n-a opus nici o rezistenţă. Ţine minte că Avraam la

rândul său a dovedit o mare încredere în băiatul lui care, având în vedere faptul că tatăl avea peste o sută de ani, putea să scape cu uşurinţă de pe altar. Dacă Avraam n-ar fi avut atâta încredere în fiul său, i-ar fi pus pe servitori să-l lege fedeleş şi să-l urce pe munte pe sus până la locul sacrificiului. în loc să procedeze aşa, le-a cerut servitorilor să rămână în urmă şi au mers pe munte doar ei doi, tată şi fiu. Cu siguranţă că în mintea lor se învălmăşeau temeri şi gânduri contradictorii, însă încrederea nu le-a fost clintită nici o clipă, iar când Avraam a ridicat cuţitul să ia viaţa lui Isaac, Dumnezeu a intervenit salvator. Apoi a oferit şi mielul de jertfă, întocmai cum se gândise Avraam.

Cu o mare mulţumire şi uşurare, precum şi cu o credinţă întărită în Dumnezeu şi unul în celălalt, au jertfit mielul.

Probabil că dai din cap şi îţi zici în barbă, "Isaac ăsta nu era normal. E clar că taică-su a vrut să-l omoare! Cum de putea să mai aibă încredere când a văzut ce se întâmplă?" Isaac s-a încrezut până la capăt în tatăl lui pentru că avea convingerea că acesta urmează porunca lui Dumnezeu. Fără îndoială că, nu de puţine ori, Avraam a stat împreună cu Isaac şi i-a vorbit de minunata promisiune a Domnului şi s-au gândit la rolul pe care îl va avea fiecare în împlinirea acestei promisiuni. Vreme de ani în şir, Isaac a fost martor la credinţa deplină pe care tatăl său şi-o pusese în Domnul şi a ştiut că propria sa venire pe lume a fost un miracol fiindcă avusese loc când părinţii săi erau deja foarte bătrâni şi teoretic, nu mai puteau avea copii. De asemenea, a fost martor al ascultării tatălui său, care a făcut voia lui Dumnezeu de fiecare dată, necondiţionat şi, în schimb, Dumnezeu nu l-a lăsat niciodată pe Avraam de izbelişte, astfel că Isaac ştia cu precizie că Domnul nu-şi retracta promisiunile.

Fiindcă tatăl lui se încredea în Domnul, Isaac se încredea în tatăl său. Evrei 11:19 ne spune că Avraam, cum stătea acolo deasupra lui Isaac întins pe altar, gata să-l străpungă cu cuţitul, se gândea că Dumnezeu îl va învia până la urmă pe tânăr din morţi. Deşi nu ştia prea clar cum va avea Domnul de gând să-şi respecte cuvântul, nu s-a îndoit nici o clipă că El îşi va ţine promisiunea. Şi Dumnezeu nu l-a dezamăgit. Cel care se încrede în Domnul este demn de toată încrederea pentru că Domnul, la rândul Său, este demn de încredere.

0 Viaţă statornică

Ca să fii un om de încredere, trebuie să te porţi în mod constant într-o manieră demnă de încredere. Pe măsură ce ai crescut, părinţii (fie că sunt conştienţi sau nu de lucrul acesta) te-au observat tot timpul de-a lungul anilor, ca să vadă dacă pot sau nu avea încredere în tine, aşa încât în momentul de faţă ştiu cu exactitate în ce măsură se pot încrede sau nu în tine. Dacă ai dovedit că urmezi modele comportamentale negative, n-are nici un rost să te plângi că părinţii nu-ţi acordă credit. De fapt, se încred în tine, adică sunt convinşi că vei continua să te porţi aşa cum deja le-ai dovedit-o, dacă nu mai rău. Bănuiesc că aţi mai auzit de copii care nu scapă nici o ocazie de a o lua razna şi de a intra în tot felul de belele — înşală, mint, o şterg de acasă, se ascund etc. Oricine ar fi un nebun şi jumătate să aibă încredere într-un astfel de personaj până nu se dovedeşte în stare să-şi schimbe comportamentul. Tot astfel, dacă modelele tale de comportament au fost negative, singura soluţie este să încerci să reclădeşti încrederea din nimic, de la început. Dacă te afli în situaţia asta neplăcută trebuie să pricepi foarte bine că acest proces de reclădire a încrederii pierdute ia destul de mult timp (şi acesta este un bun motiv ca, dacă deja le-ai dobândit părinţilor încrederea, să ai mare grijă să nu o pierzi). Pentru început trebuie să găseşti căi de a te dovedi responsabil în situaţii mai puţin spectaculoase şi să dai dovadă de un comportament apreciat de ai tăi. încrederea nu se dobândeşte spunând: "Mami, taţi, de azi înainte, aveţi

încredere în mine". întâi trebuie să te dovedeşti demn de crezare în o sută de situaţii aparent fără importanţă, pentru a ajunge să fii crezut în cele serioase.

De exemplu, dacă părinţii în loc să te lase cine ştie unde în excursie cu prietenii, privesc îngroziţi la crescătoria de şobolani din lada cu gunoiul pe care tu trebuia să-l goleşti luna trecută, nu te mira dacă îţi vor pune următoarea întrebare: "Dacă nu poate omul avea încredere în tine să duci un amărât de gunoi, cum îţi imaginezi că o să te lase cineva nesupravegheat în excursie nu ştiu unde cu prietenii?" Ti se pare necinstit? Ei bine, e foarte cinstit. Nu uita însă că acelaşi principiu poate fi folosit pentru a recâştiga încrederea pierdută a cuiva, întreabă-i pe ai tăi care ar fi zonele din viaţă în care şi-ar dori să se încreadă mai mult în tine, iar apoi încearcă să le dovedeşti că poţi fi vrednic de încredere şi că eşti în stare să-ţi ţii cuvântul dat în domeniile respective. Când ai reuşit să faci cu bine faţă misiunii, cere-le să-ţi încredinţeze noi zone.

O dată ce ai pierdut încrederea părinţilor, este foarte simplu să te autoconvingi că nici măcar nu are rost să încerci să le-o recâştigi. E drept că este într-adevăr dificil, dar nu este imposibil. Dacă doreşti cu ardoare ca ai tăi să creadă în tine ca pe vremuri, nu-ţi rămâne decât să încerci să reclădeşti edificiul distrus al încrederii, încet dar sigur.

încrederea reciprocă pe care Avraam şi Isaac o aveau unul pentru celălalt nu s-a stabilit peste noapte. Ca şi atunci când cămilele au distrus grădina Sarei, Avraam şi-a dovedit sfinţenia întocmai cum a făcut-o când Dumnezeu l-a supus Iacei mai dur test posibil — cel al credinţei. Acelaşi lucru trebuie să se fi întâmplat şi cu Isaac. Avraam a fost martorul credincioşiei lui progresive pe măsură ce se făcea băiat mare şi tot el i-a surprins flacăra din privire când i-a dezvăluit măreţia promisiunii lui Dumnezeu, l-a

remarcat constanţa în ascultare — iar acum, când ea trebuia pusă cel mai mult în valoare, s-a încrezut deplin în fiul său. Şi tu la rândul tău, trebuie să dovedeşti o atenţie constantă şi plină de responsabilitate în lucrurile mărunte şi ele te vor ajuta să consolidezi încrederea părinţilor în zonele cu adevărat importante care te interesează.

Cinste absolută

Vrei să fii vrednic de încredere? Dacă vrei, atunci spune întotdeauna adevărul. Când minţi, indiferent cât de şmecher te crezi, într-o zi vei fi prins. S-ar putea ca părinţii să nu afle toate detaliile ce ţin de duplicitatea ta, însă ce vor şti cu siguranţă este că au fost înşelaţi. Majoritatea părinţilor sunt dispuşi să ierte şi să uite o greşeală recunoscută sau o neascultare mărturisită mult mai degrabă decât să treacă peste o minciună gogonată. Când spun minciună nu mă refer doar la rostirea unui neadevăr, ci mă gândesc şi la trăirea în duplicitate. Dacă în secret nu-ţi asculţi părinţii înseamnă că trăieşti în minciună. Dacă în schimb îţi doreşti sincer să câştigi încrederea părinţilor tăi, trăieşte-ţi viaţa ca o carte deschisă şi aceasta înseamnă în primul rând să fii dispus să-ţi mărturiseşti greşelile. Ai tăi te cunosc suficient de bine ca să ştie că nu eşti perfect, iar a încerca să le ascunzi faptele mai puţin limpezi din viaţa ta nu este de natură să-i convingă că nu

TAŢI, NU VII SA MA IEI? NU-MI PORNEŞTE MAŞINA.

greşeşti niciodată — din contră, înseamnă că nu ai atâta încredere că te vor accepta aşa cum eşti. A recunoaşte o vină nu înseamnă neapărat să distrugi încrederea celor din jur, ci dimpotrivă, le oferă părinţilor ocazia de a te vedea crescând în maturitate şi astfel vor fi mult mai înclinaţi să te creadă pe cuvânt decât să te tot vadă ascunzând adevărul. Spunând întotdeauna adevărul s-ar putea să nu scapi de pedeapsă, în schimb vei scăpa de neîncredere.

De mult timp nu am mai fost minţit de copii. Ştiu asta pentru că nu de puţine ori îmi este dat să le ascult greşelile recunoscute, în special cele datorate neascultării. Fetele mele nu aşteaptă să descopăr ce şi unde au greşit, ci se grăbesc să-şi admită orice vină şi, drept răspuns, am deplină încredere în ele.

Minciuna are efecte devastatoare asupra relaţiilor dintre oameni. Traci avea cam cinci ani când, odată, tocmai ieşeam din dormitor numai bine să o surprind scăpând pe jos, din greşeală, un borcan plin de nasturi. Dar ea nu ştia că o văzusem. Cum stătea acolo descumpănită privind la nasturii împrăştiaţi pe

jos, m-am apropiat şi am întrebat-o, "Ce s-a întâmplat?"
Mă aşteptam să-mi ceară simplu să o ajut să facă ordine, în schimb, la auzul vocii mele, a tresărit speriată şi mi-a spus, "Nu eu am făcut-o!" Era o minciună atât de grosolană, încât am crezut că glumeşte, l-am spus că o văzusem scăpând borcanul şi că nu e nici o problemă, dar ea a continuat să insiste. "Taţi, nu eu l-am scăpat!" ţipa în timp ce lacrimile stăteau să i se rostogolească pe obraji. Spectacolul ei era atât de patetic şi de convingător încât mi-am dat seama că vreau să o cred, ba chiar mi-am dorit să mă îndoiesc de ceea ce văzusem cu ochii mei. Am încercat să-i ofer o cale de scăpare, aşa că am implorat-o: "Traci, te rog, nu mă minţi. Nu am de gând să te pedepsesc, aşa că spune-mi adevărul". Era prea târziu. Căzuse deja în capcana minciunii. E ca şi cum ai fi înlănţuit de o sârmă ghimpată; cu fiecare secundă care trece după ce ai spus o minciună, sârma îţi pătrunde tot mai adânc în carne pe măsură ce te mişti şi este tot mai dureros de desprins. Cu lacrimile acum şiroindu-i pe faţă şi cu braţele ţinându-mă strâns de gât, mi-a spus printre sughiţuri: "Taţi, nu te-aş minţi pentru nimic în lume. N-am spart eu borcanul!"
Toată dispoziţia mea de a înţelege situaţia a fost înlocuită de mânie şi amărăciune. Nu vă pot spune cât este de dureros să-l vezi pe copilul tău pe care îl iubeşti folosindu-se de dragostea ta pentru a te înşela. Am simţit că nu voi mai avea niciodată încredere în ea. Aveam sentimentul că sunt singur şi trădat. Am trimis-o în camera ei să-şi revină şi aibă curajul de a-mi spune adevărul.
Datorită unei minciuni, o problemă de altfel banală a devenit extrem de complicată. Dacă atunci când am întrebat-o, "ce s-a întâmplat?" mi-ar fi răspuns simplu, "am spart un borcan de nasturi" aş fi trecut rapid peste toată tărăşenia. Am fi cules cioburile şi am fi căutat un nou borcan în care să punem nasturii. Chiar dacă, să zicem, aş fi pedepsit-o, nici o pedeapsă pe care i-aş fi dat-o n-ar fi putut egala durerea şi agonia produsă de acea minciună sfruntată.
După câteva ore de stat în camera ei, Traci şi-a mărturisit vina, dar chiar şi aşa, am rămas plin de îndoieli: Oare a recunoscut numai ca să iasă din cameră sau îi părea sincer rău de ce făcuse? Nu mai aveam nici o siguranţă pe nimic. La o astfel de confuzie duce minciuna.
A doua zi, mi s-a spart salteaua cu apă. A trebuit să o scot afară din casă şi să o înlocuiesc cu una nouă. Afară, am reumplut-o cu apă şi le-am spus fetelor că pot să-şi invite prietenele să se zbenguie pe ea. Era ca şi cum ai fi sărit într-un borcan cu gelatină. S-au distrat de minune tot sărind pe saltea până le-am chemat să mănânce de prânz.
Când au intrat pe uşă le-am spus că după mâncare ar putea uda cu furtunul salteaua ca să fie şi alunecoasă şi deci şi distracţia şi mai mare. "Grozavă idee, taţi", mi-a zis Traci în timp ce se aşeza la masă. Când am ieşit afară, imediat după aceea, am văzut că salteaua deja mustea de apă. "Aha, deci ai udat-o. Văd că ştii mai bine decât mine cum să inventezi chestii noi când e vorba să te distezi cu o saltea veche", am spus eu.
Cu ochii mari şi miraţi Traci mi-a spus: "Taţi — nu eu am udat salteaua". Nu-mi venea să-mi cred urechilor. De data aceasta n-aveam de gând să mai trec prin toate lacrimile şi prin toate falsele exprimări ale dragostei. Am trimis-o urgent în camera ei şi m-am prăbuşit total dezolat într-un fotoliu. De ce oare trebuia să mintă pentru un lucruşor atât de mic? Mă temeam că acestea sunt primele semne ale unei relaţii pe cale de a se deştăma. Mă imaginam peste ani gândindu-mă la aceste întâmplări, ca şi la momentele în care am început să păşim pe poteci diferite. Mi se rupea inima şi mă simţeam complet neajutorat — însă o iubeam atât de mult, încât n-aveam de gând să renunţ cu una cu două. Am mers în camera ei încercând să o determin să-mi spună adevărul. Cu aceleaşi sughiţuri pline de sinceritate pe care mi le servise cu o zi înainte, ţinea morţiş că-mi spune adevărul.
Am ieşit ca o furtună din camera ei să discut din nou cu soţia mea, Diane, care era cel puţin la fel de dărâmată ca şi mine. Cum treceam pe lângă geamul din camera mare am văzut ceva care m-a făcut să mă opresc ca fulgerat: micuţa din vecini era foarte ocupată cu udatul saltelei. Doamne, te rog să fie ăsta copilul care a făcut-o, mă rugam în timp ce coboram vertiginos în curte. Drăcuşorul cel mic nu numai că a recunoscut imediat cu voioşie că ea udase salteaua în timp ce noi eram la masă, dar mi-a mai spus şi că ne-a udat până la piele câinele şi pisica. Simţeam o mare uşurare să descopăr că, de fapt, Traci nu mă minţise şi în acelaşi timp, mă simţeam vinovat că o acuzasem pe nedrept, aşa că am luat-o spre camera ei să-mi cer iertare şi mi-a fost totodată uşor, având cele două întâmplări proaspete în minte, să stau cu ea de vorbă şi să-i explic de ce urăsc minciuna atât de mult. O urăsc pentru că are darul de a distruge încrederea.
l-am spus lui Traci ceea ce vă voi spune şi vouă. Dacă vă puteţi privi părinţii în faţă şi să le trageţi o minciună, le confiscaţi capacitatea de a şti şi când spuneţi un adevăr. Când Traci m-a privit cu ochii ei mari spunându-mi că nu ea udase salteaua aia, tot ce mi-am putut aminti au fost aceiaşi ochi care mă priveau inocenţi cu o zi înainte.
l-am spus fetiţei mele ceea ce ştiu că ai vrea şi tu să auzi de la părinţi, şi anume că vreau să cred, necondiţionat, orice îmi spune. N-am chef să încerc să ghicesc mereu dacă îmi spune sau nu adevărul, l-am mai spus că singura cale posibilă care m-ar putea face să am încredere în ea, exact ca înainte, ar fi să-mi promită că nu mă va mai minţi niciodată. Dacă am putea stabili între noi o astfel

de încredere totală, aş crede-o chiar şi atunci când toate probele dovedesc contrariul.
Cu o singură excepţie — pe care mi-a mărturisit-o înainte de a afla eu ceva — Traci nu m-a mai minţit

de atunci încoace. Dacă ai vrea să o acuzi de crimă şi mi-ai arăta poze cu ea stând deasupra cuiva cu un cuţit plin de sânge în mână, aş lua-o frumuşel deoparte şi aş întreba-o simplu, "Traci dragă, tu l-ai omorât pe ăla?" Dacă mi-ar spune 'nu', aş crede-o, indiferent câte tone de dovezi mi-ai aduce.
Pe părinţi nu-i distrează deloc să nu aibă încredere în tine ci, din contră, îşi doresc cu ardoare să creadă fiecare cuvinţel pe care îl rosteşti. Refuzând să minţi poţi face ca acest lucru să devină realitate.

Comunicare permanentă

Comunicarea este cea pe care se construieşte încrederea şi te protejează de a fi prost înţeles..Dacă la tine acasă la ora unsprezece seara 'se împart pijamalele' şi brusc îţi dai seama că vei întârzia, nu aştepta să mai treacă o oră până ajungi acasă să explici cum de ai întârziat. Pune mâna pe un telefon şi sună. în loc să te chinui să le explici toată situaţia unor părinţi pe jumătate înnebuniţi de spaimă care, timp de o oră întreagă, trebuie că s-au gândit la toate modurile posibile în care ţi-ai dat duhul, mai bine sună, dacă vrei să vorbeşti unor fiinţe ce nu au apucat să-şi piardă raţiunea pe de-a-ntregul. Fiindcă ai avut amabilitatea să le dai un telefon să nu se îngrijoreze, se vor arăta dispuşi şi pe viitor să aibă încredere în tine.
Bineînţeles că, o dată ce ai înţeles acest principiu, ai putea fi tentat să încerci să-ţi manipulezi părinţii întârziind tot mai mult şi tot mai des. Nu te lăsa pradă acestei ispite. Chestia funcţionează numai în cazuri de urgenţă şi până în clipa în care cuiva i se va părea că e folosită prea adesea. Dacă începi să-ţi pui părinţii la respect sunând tot timpul să le spui că întârzii, nu va trece mult şi se vor prinde de escrocherie.
Când spui că vei fi în cutare loc, acolo să fii. Dacă te-ai răzgândit cumva, dă un telefon şi anunţă-i de schimbarea de plan. Ţi se pare o prostie să tot dai telefoane? Gândeşte-te de câte complicaţii scapi. Să zicem că le spui părinţilor că mergi la o pizza şi, în schimb, ajungi în parc la o plimbare. Dacă părinţii vor să dea de tine şi sună la pizzerie şi află că nu eşti acolo, vor fi nevoiţi să creadă unul din următoarele trei lucruri: că ai păţit ceva, că i-ai minţit, sau că te-ai răzgândit şi ai uitat să îi suni să ştie şi ei. Dacă trecutul îţi este îmbâcsit de minciuni, se vor gândi că s-a întâmplat din nou — n-o să le placă să se gândească la aşa ceva, dar dovezile bat într-acolo. Dacă ai scăpat cu bine din treaba cu minciuna, la apel se va prezenta Spiriduşul responsabil cu îngrijorările şi le va proiecta în imaginaţie câteva moduri posibile în care ţi-ai găsit sfârşitul.
O relaţie plină de încredere include şi bunăvoinţa de a-i înştiinţa pe părinţi unde te afli. Un părinte care are într-adevăr încredere în copilul lui nu va suna să-l caute decât pentru vreun motiv foarte important şi, dacă nu te va găsi acolo
învaţă să construieşti pe cuvântul "încredere"
unde ai spus că eşti, se va supăra oricâtă încredere are în tine. Nu e mare lucru să dai un mic telefon. Acele câteva secunde pot economisi ore întregi de bătaie de cap în cazul în care părinţii vor neapărat să dea de tine.

Vigilenţă continuă

Nu există nici un secret pentru menţinerea încrederii: totul stă în consecvenţă. Trebuie să urmezi în mod consecvent modelele trasate mai sus. Dacă omul nu poate avea încredere în tine decât uneori, înseamnă că de fapt nu poţi fi demn de încredere. Ani întregi în care ai încercat să pui piatră peste piatră construind încrederea se fac praf în faţa unei singure trădări şi când se întâmplă aşa ceva, e nevoie de foarte mult timp pentru a reclădi edificiul.
După ce am ţinut o conferinţă pe tema aceasta, a venit o tânără la mine şi mi-a spus povestea ei. Părinţii plecaseră cu ceva afaceri şi i-au lăsat grijile casei pe mână. l-a rugat fierbinte să-i încredinţeze această responsabilitate şi, în final, i-a convins că ar putea fi de încredere. Au stabilit împreună câteva reguli de bază, printre care şi aceea de a nu transforma casa în loc de întâlnire a feluriţilor prieteni pe timpul cât ei sunt plecaţi. Fata a urmat întocmai regulile —cu o singură excepţie însă. Imediat ce au plecat părinţii, prietenul ei s-a invitat să-şi petreacă seara împreună, iar apoi a ademenit-o să mai petreacă împreună câteva nopţi. Părinţii au dat de câteva ori telefon şi ea se simţea groaznic de prost că trebuie să mintă chiar în timp ce prietenul ei se afla de faţă, în aceeaşi cameră. Părinţii fetei şi-au terminat afacerile mai devreme şi când au ajuns acasă şi-au găsit fata bine-mersi în pat cu prietenul ei. O relaţie bazată pe încredere reciprocă, care a fost construită de-a lungul anilor, s-a făcut praf şi pulbere instantaneu. N-a contat faptul că băiatul a vrăjit-o pe fată, exercitând o puternică presiune asupra psihicului ei, la fel cum n-a contat nici faptul că fata se simţea apăsată de vinovăţie când vorbea senină cu ai ei la telefon. Tot ceea ce conta cu adevărat era că ea îşi încălcase promisiunea.
Am văzut-o cât de mult suferea în timp ce vorbea cu mine şi zicea: "Ken, a trecut mai mult de o lună de atunci şi ai mei tot nu au încredere în mine", l-am reamintit că încrederea dărâmată nu poate fi reclădită într-o lună de zile. Uneori nu mai poate fi niciodată reclădită. De aceea, încrederea pe care ţi-o acordă părinţii trebuie protejată cu multă grijă fiindcă odată distrusă, eşti nevoit să o iei de la început. Singura cale de a întreţine încrederea este dată printr-o responsabilitate consecventă şi printr-un comportament onest. Dacă îţi trece prin cap să-ţi înşeli părinţii, gândeşte-te şi cântăreşte cu grijă ceea ce vrei să faci şi la valoarea nepreţuită dată de încrederea totală a cuiva în tine.
în concluzie, încrederea este cel mai important aspect al oricărei relaţii. Ea este piatra de temelie a relaţiei tale cu Hristos. Poţi deveni catalizatorul încrederii din familia ta. începe prin a-ţi întări credinţa în Dumnezeu, apoi reciteşte capitolul de faţă şi începe să pui în practică fiecare pas care va instaura încrederea în familia în care trăieşti.

Când toate par a fi împotriva ta

Unii dintre cei care citesc această carte se vor simţi descurajaţi, convinşi fiind că familia lor nu intră în schemele propuse aici. Dacă părinţii tăi se ceartă încontinuu, sau sunt divorţaţi, sau nu sunt creştini, vei fi tentat să spui: "Ce zice băiatul ăsta în carte merge la familii normale, dar nu mi se potriveşte mie". Dacă familia ta trece printr-o criză, dacă unul dintre părinţi ţi-a murit sau dacă nu mai locuieşti sub acelaşi acoperiş cu ai tăi, te-ai putea gândi foarte bine că cele scrise în cartea de faţă nu au nici o relevanţă pentru tine.

Ei bine, nu e tocmai aşa. Principiile amintite aici funcţionează, fie că trăieşti într-o familie model, fie că nu. Există foarte puţine familii model. în general, în orice familie apar necazuri. Mulţi adolescenţi provin din familii cu un singur părinte şi multe familii se confruntă cu boli, probleme financiare, alcoolism, dependenţă de droguri şi câte alte posibile crize. Dacă dragostea lui Hristos ar avea efect numai în familii perfecte, atunci n-ar avea nici un sens pentru că, pur şi simplu, nu există familii perfecte.

Nu uita că nu eşti singur. Chiar în momentul de faţă sunt mii de tineri care se confruntă cu problemele pe care tu le crezi unice pe lume şi care ţi se adresează doar ţie. Vreau să te încurajez, amintindu-ţi că dragostea lui Hristos a reuşit să schimbe vieţi în cele mai groaznice situaţii, de la lagăre de concentrare, până la zone calamitate. Indiferent de situaţia în care te găseşti, această dragoste rămâne valabilă şi pentru tine. Nu-ţi oferă nimeni nici o garanţie că necazurile vor dispărea ca prin minune, dar Dumnezeu îţi promite că nu vei fi singur în mijlocul lor şi cu ajutorul puterii dragostei Lui îţi poţi găsi pacea şi poţi să devii semnificativ pentru oamenii cu care trăieşti. Arhivele mele sunt pline de mărturii de la tot felul de mămici şi tătici a căror viaţă şi-a schimbat radical cursul pentru că au văzut dragostea lui Dumnezeu manifestându-se plenar în vieţile copiilor lor. Acest ultim capitol te va ajuta să faci ajustările necesare pentru a întâmpina anumite nevoi speciale care pot apărea în familie.

Dumnezeu şi-a trimis Fiul pe pământ pentru păcătoşi — pentru oameni imperfecţi din familii imperfecte. A vindecat bolnavi şi a predicat Vestea bună săracilor. Toate cele scrise în Cuvântul lui Dumnezeu ţi se adresează ţie — şi nu unei iluzorii familii perfecte. Binecuvântările care îi aşteaptă pe cei care au curajul de a se numi 'urmaşi ai lui Hristos' îţi sunt şi ele direct adresate. încă nu s-a născut o problemă atât de gravă, încât El să nu aibă un răspuns. Continuă-ţi lectura cu bucurie, fiindcă Domnul ştie cu ce te confruntţi şi te are în grija Lui.

bacă părinţii mei nu sunt creştini}

Dacă părinţii tăi nu şi-au pus niciodată încrederea în Hristos pentru iertarea păcatelor lor, atunci ai de-a face cu o dublă dilemă. în primul rând ai dori să înţeleagă ce ai ajuns tu să crezi şi, în al doilea rând, ai dori să trăiască şi ei experienţa aceleiaşi iertări şi bucurii de care ai avut parte la rândul tău. în ambele cazuri, cheia problemei constă în transmiterea cu maximă claritate a credinţei tale şi dublarea ei cu o viaţă disciplinată conformă cu standardele impuse de ceea ce crezi.

Cunosc o mulţime de tineri care trăiesc o viaţă destul de cuminte, dar care nu-şi demonstrează câtuşi de puţin credinţa acasă. Nici măcar nu le-ar trece prin cap să bea cu băieţii sau să fumeze o marijuana, de dragul mărturiei şi hotărârii de a-l urma pe Hristos, în schimb îşi tratează membrii familiei ca pe cele mai subdezvoltate forme de viaţă. Cea mai adevărată mărturie pe care o poţi depune în faţa părinţilor tăi constă purtarea pe care o ai acasă, zi de zi. Dispoziţia de a ierta, dorinţa de a fi ascultător şi efortul de a-ţi iubi familia cântăresc mult mai mult decât toate predicile din lume.

Nu uita însă: este de asemenea important să faci cunoscut în ce crezi, precum şi modalităţile prin care te gândeşti să pui această credinţă în practica zilnică. Dacă nu le-ai spus niciodată prea clarîn ce crezi, ai putea-o face cam aşa: găseşte un timp potrivit în care să staţi de vorbă. Poate chiarîi inviţi să luaţi cina împreună undeva într-un loc liniştit unde să nu vă bâzâie prietenii sau telefonul. Spune-le că ai vrea să împărtăşeşti cu ei cel mai important lucru din viaţa ta — apoi, foarte clar şi pe scurt explică-le decizia ta de a deveni urmaşul lui Hristos. Nu te apuca să ţii predici; spune-le doar ce înseamnă acest lucru pentru tine şi exprimă-ţi dorinţa de a demonstra dragostea Lui în viaţa ta zilnică în familie. Roagă-i să aibă răbdare cu tine când greşeşti şi să-ţi reamintească cu discreţie care sunt zonele în care trebuie să depui mai mult efort. Acest tip de vulnerabilitate afişată reduce riscul ca discursul să sune patetic şi de sus, în genul "iată, acum eu sunt mai sfânt decât voi". Mai spune-le că datorită sentimentului de iertare şi bucurie pe care îl trăieşti de când 'eşti în Hristos', cea mai mare dorinţă a ta ar fi că să ajungă şi ei să-l cunoască pe Domnul păcii. Aminteşte-le cât de mult îi iubeşti, roagă-i să te ajute în eforturile tale de a trăi pentru Hristos şi oferă-le ocazia de a-ţi pune întrebări referitoare la tot ce aţi discutat.

Discursul tău nu trebuie să fie unul după rigorile retoricii clasice, ci o discuţie simplă, deschisă, ca de la inimă la inimă. La fel, dacă ţi-e teamă, spune-le, sau dacă ţi-ai fi dorit de mult timp să împărtăşeşti aceste lucruri delicate, nu te sfii să le aduci la cunoştinţă. Majoritatea părinţilor tânjesc după o astfel de comunicare deschisă cu copiii lor. S-ar putea să nu se hotărască imediat să devină creştini, însă, categoric nu vor uita ceea ce le-ai spus. Informaţia va deveni punctul focar al schimbărilor pe care le vor vedea în viaţa ta şi vor şti cu precizie care este cauza pentru care ele au loc.

Riscul cel mai mare pe care ţi-l asumi este că, de fiecare dată când o vei da în bară, îţi vor aminti tot ceea ce le-ai spus. Adevărul e că în loc să fie un risc, mărturia publică a ceea ce vrei să faci în viaţa de familie nu este decât baza unei

mai puternice motivaţii de a-ţi ţine promisiunile. Când faci o greşeală, cere-ţi iertare şi fă-i să vadă că îţi pare rău pentru că ai greşit şi nu pentru că ai fost prins cu mâţa-n sac. Nu te apuca să te aperi, fiindcă părinţii îţi vor aprecia mai mult sinceritatea şi dispoziţia de a încerca să te corectezi. Continuă cu ce ţi-ai propus şi chiar dacă ai impresia că ai tăi se aşteaptă să fii perfect, nu este aşa deoarece trăind toată ziua în preajma ta, ştiu că n-ai cum să nu greşeşti. Vor fi însă foarte atenţi ce efecte are creştinismul asupra oamenilor imperfecţi. De ce? Pentru că sunt conştienţi că şi ei, la rândul lor, sunt departe de perfecţiune şi atunci se gândesc că dacă merge la tine, într-o zi, ar putea funcţiona şi la ei.

Când părinţii greşesc

E foarte greu să-ţi păstrezi verticalitatea când oamenii care au autoritate asupra ta greşesc flagrant. Autoritatea de care dispune un părinte îl face să spună mai uşor, "Nu-i bine ce faci!" Dar ce ne facem când părinţii sunt cei care calcă strâmb? Treci peste problemă fiindcă n-ai nici o autoritate de a schimba ceva, sau îţi pui pielea în joc, luând atitudine faţă de cel care are autoritate asupra ta? Confruntarea — în special într-un astfel de caz — nu este uşoară şi comportă un risc mare de a fi înţeles greşit, lată câteva sugestii:

1. Ai grijă ce fel de judecăţi faci. Nu este greu să-ţi judeci greşit părinţii şi să-i acuzi pe nedrept că sunt vinovaţi. Nu doar un singur tânăr din lumea asta care a făcut astfel de acuzaţii a fost nevoit ca după ce a trecut o vreme şi a reconsiderat întreaga situaţie, să-şi dea seama că părinţii avuseseră dreptate în tot acel timp. Cântăreşte cu atenţie toate faptele înainte de a te repezi să tragi o concluzie.

2. Au şi ei dreptul să greşească. Deseori adolescenţii se aşteaptă ca părinţii să fie perfecţi. Ei nu sunt cu nimic diferiţi faţă de tine. Se luptă din răsputeri să facă binele şi se trezesc făcând totul tocmai pe dos. Şi ei sunt supuşi ispitelor, păcătuiesc şi uneori fac boacăne urâte (cu o singură mică excepţie, care se referă la mine). E uşor să-ţi idealizezi părinţii în aşa hal încât să nu-i poţi ierta de aceleaşi slăbiciuni pe care le ai şi tu. Mai dă-le şi tu o pauză. Dacă au şi ei probleme cu fel de fel de păcate, iubeşte-i şi iartă-i pentru că o asemenea atitudine îţi va permite să te apropii de ei cu o dragoste plină de înţelegere când va fi cazul să stai de vorbă cu ei.

3. Evită orice confruntare în momente de tensiune. Aşteaptă până v-aţi calmat puţin şi mintea vi s-a limpezit înainte de vă exprima îngrijorările reciproce. Dacă te grăbeşti să-ţi iei părinţii la rost în momente de tensiune emoţională, ai toate şansele să vă spuneţi unul altuia lucruri care n-ar trebui spuse. Aşteaptă deci să se limpezească apele.

4. Fereşte-te să arunci cu acuzaţii. Vei ajunge mult mai departe încercând să discuţi despre cât de mult te afectează comportamentul părintelui tău decât să-l acuzi zgomotos şi direct că a greşit.

Un băiat din Denver trăia cu un tată ce devenea pe zi ce trece tot mai alcoolic, trebuind să treacă ani de zile până să discute deschis cu el. în timp ce

CARE URIAŞ?

mergeau împreună la un meci de baschet, i-a spus tatălui său cât de mult îl durea să-l vadă distrugându-şi viaţa. Tatăl i-a răspuns brutal că nu era treaba lui ce face fiecare cu viaţa lui. Pentru mulţi tineri acesta ar fi putut fi sfârşitul conversaţiei, însă băiatul nostru, cu o înţelepciune *cu* mult peste vârsta lui, i-a dat următoarea replică: "Tată, te iubesc şi acest lucru face ca problema ta să devină şi a mea". Mi-ar place teribil de mult să vă spun mai departe că din acel moment viaţa omului s-a schimbat şi că n-a mai pus în gură nici o picătură de băutură, însă mă tem că nu pot să vă mint. Ceea ce ştiu însă e că cei doi, tatăl şi fiul, n-au mai ajuns la acel meci de baschet — şi-au petrecut seara respectivă într-o parcare pentru TIR-uri deschizându-şi sufletele aşa cum n-o mai făcuseră niciodată până atunci. Dacă fiul i-ar fi răspuns cu acuzaţii la încercarea tatălui de a-i închide gura, comunicarea dintre cei doi s-ar fi

oprit chiar în acel moment.
Faptul de ai spune tatălui sau mamei tale: "cred că acţiunile dumitale sunt greşite şi mă rănesc profund", comportă riscuri nebănuite. Părinţii nu sunt întotdeauna dispuşi să recunoască că au greşit şi nici să accepte punctul tău de vedere, însă dezastrul care poate rezulta din reprimarea sentimentelor tale şi din faptul că le tot ţii în tine şi le laşi să mocnească, depăşeşte cu mult riscurile pe care le implică o confruntare sub semnul dragostei.
Odată când am fost în vizită la ai mei am avut o asemenea confruntare cu fiica mea de zece ani. Problema era că, ori de câte ori îmi revedeam părinţii, limbajul mi-o lua razna devenind vulgar şi uneori crud, poate într-o încercare de a-mi demonstra bărbăţia în faţa unor părinţi ce fuseseră foarte severi cu mine pe când eram copil. Indiferent de motivele din subsidiar, limbajul folosit de mine fusese cu totul nepotrivit şi nu a trecut neobservat de Traci.
într-o seară, în timp ce îşi făcea patul să meargă la culcare, a început să plângă. Mi-a luat destul de mult timp să o conving să-mi spună care era *cauza* supărării ei. Când în sfârşit mi-a spus ce o durea, cuvintele ei mi-au străpuns inima. Nu m-a acuzat în mod direct că am vorbit vulgar cu ai mei, nici nu mi-a sugerat că aş fi o persoană groaznică, ci mi-a spus cât de mult a rănit-o şi a tulburat-o modul în care mi-am dat frâu liber limbii. Am încercat să caut justificări găsind câteva scuze bune, însă, pe măsură ce vorbeam îmi dădeam seama tot mai mult că avea dreptate, în vreme ce eu mă înşelam. Până la urmă i-am promis că o să am mai multă grijă cum vorbesc şi am rugat-o să mă ierte.
Vă pot mărturisi cu toată sinceritatea că discuţia noastră din seara aceea mi-a schimbat modul de a vorbi, fiindcă propria mea fiică m-a făcut conştient de faptul că cei din jur sunt cu ochii pe mine şi se aşteaptă la consecvenţă în comportament. Confruntarea cu ea nu a fost o insultă, ci a fost exprimarea directă a unei fetiţe care îşi iubeşte tatăl, îl respectă, dar care a fost la un moment dat dezamăgită de purtarea lui. Ea mă voia un tată de prima mână în orice situaţie. Avea dreptate şi eu îmi doresc să rămân un tată de prima mână.

Când în familie apar necazuri

Aceste crize au darul de a adăuga un stres în plus în spinarea familiei şi
uneori îi pot uni sau dezbina pe membrii ei. Divorţ, boală, moarte, sau o grămadă de alte posibile evenimente devastatoare pot fi adevărate teste ale legăturilor ce ţin familia laolaltă. De fiecare dată când familia trece printr-o astfel de criză, complexitatea psihologică cauzată de respectiva experienţă ar putea umple o carte întreagă şi în fiecare din aceste cărţi capacitatea ta de a trece cu bine peste toate este dată în primul rând de atitudine. Eşti dispus să pui nevoile şi interesele celorlalţi membri ai familiei mai presus decât pe ale tale? în ce măsură eşti gata să te pui serios la lucru şi să munceşti cot la cot cu ai tăi pentru a ieşi la liman? Familiile care devin mai strâns unite devin astfel fiindcă necazurile nu fac decât să-i ajute să-şi dea seama cât de mult au nevoie unii de ceilalţi.
Un prieten de-al meu a suferit un atac de cord şi soţia lui m-a rugat să trec pe la ei să stau de vorbă cu fata lor care devenise deosebit de dificilă, în special în acea perioadă de criză. Acest lucru, adăugat la sănătatea precară a soţului, o adusese pe biata femeie în pragul unei depresii psihice.
Am stat de vorbă cu ea şi am încercat să-i spun pe scurt că trebuie să înţeleagă enorma presiune psihologică la care era supusă mama ei şi că acum era momentul să-i arate dragostea şi înţelegerea de care avea mare nevoie. A coborât din camera ei şi au stat împreună de vorbă — a fost un moment de răscruce în relaţia lor. Ulterior, mama fetei mi-a povestit cum au învăţat să-şi spună una alteia: "îmi pare rău". Eu, personal, nu am făcut nici o şmecherie magică; ele însele au fost cele care şi-au dat seama că nevoia pe care o aveau una de cealaltă le-a schimbat modul de raportare. Prin faptul că şi-au putut cere iertare reciproc şi s-au ajutat să depăşească un moment de criză s-au eliberat de tensiunile care n-ar fi făcut decât să se adauge situaţiei deja grave.
Nu-i aşa că sună de parcă aş spune că, 'dacă ne rugăm şi suntem buni, lucrurile vor merge mai bine'? Nu întotdeauna merge aşa — uneori ai nevoie de un ajutor substanţial din afara familiei. Dacă nu reuşeşti să faci faţă problemelor care te apasă, e important să cauţi un sfat bun de la un creştin competent şi matur. Pastorul sau cel care se ocupă de tineri ar putea fi o excelentă sursă de ajutor în vremuri de restrişte şi, dacă nici ei nu te pot ajuta, măcar te trimit la altcineva competent.
Nu-i nici o ruşine să cauţi un sfat bun de la cineva şi nu este nici semn de slăbiciune, ci unul de maturitate şi putere. în paginile Bibliei suntem încurajaţi să căutăm sfatul de la oameni înţelepţi care îl iubesc pe Domnul. în multe situaţii dificile este nevoie de o minte limpede din afară, care să fie în stare să aducă o perspectivă mai clară tuturor celor implicaţi.
Când este vorba de abuzuri fizice şi psihice este absolut necesară căutarea unui ajutor din afară. Chiar dacă primul cu care stai de vorbă nu te poate ajuta, continuă să cauţi până găseşti omul potrivit. Foarte mulţi copii care au fost victime ale agresiunii se tem să mărturisească cuiva de frica multor consecinţe ce vor urma după ce află lumea. Un sfătuitor priceput îţi va spune că e extrem de greu la început — însă efectele pe termen lung cauzate de astfel de abuzuri au consecinţe mult mai grave decât durerea iniţială provocată de destăinuire. Nu renunţa până primeşti ajutor.
Nu aştepta să apară o problemă ca să strigi către Domnul. începe din timp

să-ţi clădeşti credinţa pe ceva solid, ca să poţi apela cu încredere la ea în vremuri grele. Nu aştepta să înveţi să înoţi când începe să se scufunde corabia. îţi aminteşti de Avraam? Nu s-a trezit credincios peste noapte, însă când şi-a dat marele examen al credinţei, a fost pregătit — pentru că îşi întărise încrederea în Domnul în lucrurile mici, timp de vreme îndelungată.
Dacă te trezeşti în plină criză fără să ai vreo rezervă de credinţă exersată şi pusă deoparte, nu dispera.

Simpla credinţă în Dumnezeu că vei face faţă cu bine momentelor de descurajare va fi dublată de puterea şi luciditatea de a lua pe rând fiecare problemă în parte şi de a o rezolva. în 1 Corinteni 10:13 există o promisiune minunată, care ne spune că nu este ispită pe care să nu o putem înfrunta: "Nu v-a ajuns nici o ispită care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Şi Dumnezeu care este credincios, nu va îngădui să fiţi ispitiţi peste puterile voastre: ci, împreună cu ispita, a pregătit şi mijlocul să ieşiţi din ea, ca s-o puteţi răbda".
în asemenea vremuri de încercare, nu te sfii să ceri ajutorul familiei. Astfel îi vei ajuta şi pe ei în timp ce vei găsi sprijin pentru problemele tale. A da cuiva o mână de ajutor în timp ce tu însuţi ai necazuri este una dintre cele mai bune căi de a-ţi abate atenţia de la ale tale, astfel că, atunci când ceri ajutor membrilor familiei, nu faci altceva decât să le dai ocazia de a da ajutor.
Nu există nici o problemă prea mare dacă îl ai alături pe Domnul. Cuvântul Său spune în Romani 8:38-39: "Căci sunt bine încredinţat căci nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălţimea, nici adâncimea, nici o altă făptură, nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu care este în Isus Hristos, Domnul nostru."
Filipeni 4:13 spune: "Pot totul în Hristos care mă întăreşte". Nu eşti cu nimic mai prejos decât David, Avraam, Pavel sau oricare din eroii biblici care au avut de înfruntat obstacole aparent de netrecut. Dacă îl ai pe Hristos alături, trâmbiţele biruinţei pot începe să sune.

CUPRINS

Introducere
Partea I: Gata de start
Capitolul 1:
Marele "maestru al micilor diferenţe".....5
Capitolul 2:
Ce se află în capul unui părinte?.....18
Capitolul 3:
De la scutece la cielo.....29
Capitolul 4:
"A" vine de la atitudine.....35
Capitolul 5:
Treci la fapte.....40
Capitolul 6:
O viaţă de campion.....52
Partea II: Treci la fapte
Capitolul 7:
"Ai grijă gură mică ce vorbeşti".....60
Capitolul 8:
întâlniri, prietenii şi mitraliere.....72
Capitolul 9:
Stinge focarele de conflict.....79
Capitolul 10:
Cum să eviţi războaiele fratricide.....87
Capitolul 11:
învaţă să construieşti pe cuvântul "încredere".....96
Capitolul 12:
Când toate par a fi împotriva ta.....105

Editura Aqua Forte Str. Cloşca nr. 6, Cluj-Napoca
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale
DAVIS, KEN
Cum să trăieşti cu părinţii fără să-ţi pierzi minţile/ Ken Davis - Cluj-Napoca: Aqua Forte, 1998
ISBN 973-95829-3-1 37.018.1